

II

(Aktai, priimti remiantis EB ir (arba) Euratomo steigimo sutartimis, kurių skelbti neprivaloma)

TARPTAUTINIAIS SUSITARIMAIS ĮSTEIGTŲ ORGANŲ PRIIMTI AKTAI

Jungtinių Tautų Europos ekonominės komisijos (JT/EEK) taisyklė Nr. 44 – Vienodos nuostatos dėl variklinių transporto priemonių keleiviams vaikams skirtų apsaugos priemonių patvirtinimo („vaikų apsaugos priemonės“)**43 papildymas. Taisyklė Nr. 44****1 persvarstymas**

Pagal tarptautinę viešąją teisę teisinę galią turi tik JT/EEK originalų tekstai. Šios taisyklės statusą ir įsigaliojimo datą reikėtų patikrinti naujausiame JT/EEK būsenos dokumente TRANS/WP.29/343/Rev.X, pateiktame tinklalapyje <http://www.unece.org/trans/main/wp29/wp29wgs/wp29gen/wp29fdocstts.html>.

Įtrauktas visas galiojantis tekstas iki:

04 pakeitimas, įsigaliojęs 2005 m. birželio 23 d.

1. TAIKYMO SRITIS
  - 1.1. Ši taisyklė taikoma vaikų apsaugos priemonėms, kurios tinkamos montuoti variklinėse transporto priemonėse su trimis ar daugiau ratų, bet neskirtos naudoti su sulankstomosiomis (atlošiamosiomis) arba į šoną atsuktomis sėdynėmis.
2. SAŲVOKŲ APIBRĖŽTYS

Šioje taisyklėje:

  - 2.1. Vaikų apsaugos priemonė (apsaugos įrenginys) – išdėstymas sudedamųjų dalių, kurios gali būti sudarytos iš juostų arba lanksčių sudedamųjų dalių su apsaugine sagtimi, reguliavimo įtaisų, priedų, kai kuriais atvejais – iš papildomo įtaiso, pvz., nešiojamojo lopšio, kūdikio sėdynės, papildomos sėdynės ir (arba) apsauginio skydelio, kuriuos galima tvirtinti variklinėje transporto priemonėje. Apsaugos sistema sukonstruota taip, kad apribotų asmens kūno judėjimą ir sumažintų pavojų susižeisti transporto priemonės susidūrimo arba staigaus stabdymo atveju.

ISOFIX – vaiko apsaugos priemonių pritvirtinimo prie transporto priemonių sistema, sudaryta iš dviejų standžių su transporto priemone sujungtų tvirtinimo įtaisų, dviejų standžių su vaiko apsaugos priemone sujungtų atitinkamų tvirtinimo detalių ir priemonės, ribojančios vaikų apsaugos priemonės vertikalios posvyrio kampą.
  - 2.1.1. Vaikų apsaugos įrenginiai skirstomi į penkias „svorio grupes“:
    - 2.1.1.1. 0 grupė skirta mažesnio kaip 10 kg svorio vaikams;
    - 2.1.1.2. 0+ grupė skirta mažesnio kaip 13 kg svorio vaikams;

- 2.1.1.3. I grupė skirta 9–18 kg svorio vaikams;
- 2.1.1.4. II grupė skirta 15–25 kg svorio vaikams;
- 2.1.1.5. III grupė skirta 22–36 kg svorio vaikams.
- 2.1.1.6. *ISOFIX* vaikų apsaugos priemonės grupuojamos į 7 *ISOFIX* dydžio klases, aprašytas taisyklės Nr. 16 17 priedo 2 priedėlyje:

- A – ISO/F3: Viso aukščio į priekį atgręžta pradedančių vaikščioti kūdikių VAP;
- B – ISO/F2: Sumažinto aukščio į priekį atgręžta pradedančių vaikščioti kūdikių VAP;
- B1 – ISO/F2X: Sumažinto aukščio į priekį atgręžta pradedančių vaikščioti kūdikių VAP;
- C – ISO/R3: Viso aukščio apgręžta pradedančių vaikščioti kūdikių VAP;
- D – ISO/R2: Sumažinto aukščio apgręžta pradedančių vaikščioti kūdikių VAP;
- E – ISO/R1: Apgręžta kūdikių VAP;
- F – ISO/L1: Į kairįjį šoną atgręžta VAP (nešiojamasis lopšys);
- G – ISO/L2: Į dešinįjį šoną atgręžta VAP (nešiojamasis lopšys).

Svorio grupė		<i>ISOFIX</i> dydžio kategorija
0 – iki 10 kg	F	ISO/L1
	G	ISO/L2
	E	ISO/R1
0+ – iki 13 kg	C	ISO/R3
	D	ISO/R2
	E	ISO/R1
I – 9–18 kg	A	ISO/F3
	B	ISO/F2
	B1	ISO/F2X
	C	ISO/R3
	D	ISO/R2

- 2.1.2. Vaikų apsaugos įrenginiai skirstomi į keturias „kategorijas“:
- 2.1.2.1. „universaliosios“ kategorijos vaikų apsaugos įrenginiai, skirti naudoti kaip apibrėžta 6.1.1, 6.1.3.1 ir 6.1.3.2 pastraipose, su transporto priemonės sėdyne, nustatyta į beveik visas įmanomas padėtis ir ypač su tomis sėdynėmis, kurios buvo įvertintos pagal taisyklę Nr. 16 ir buvo pripažintos suderinamomis su šios kategorijos vaikų apsaugos įrenginiu;
- 2.1.2.2. „ribotosios“ kategorijos vaikų apsaugos įrenginiai skirti naudoti, kaip apibrėžta 6.1.1 ir 6.1.3.1 pastraipose, su tam tikrų transporto priemonių tipų nustatytais sėdynės padėtimis, kaip nurodyta vaikų apsaugos įrenginio gamintojo arba transporto priemonės gamintojo;
- 2.1.2.3. „pusiau universalios“ kategorijos vaikų apsaugos įrenginiai skirti naudoti kaip apibrėžta 6.1.1 ir 6.1.3.2 pastraipose;
- 2.1.2.4. „specialios transporto priemonės“ kategorija skirta naudoti:
- 2.1.2.4.1. specialaus tipo transporto priemonėse, pagal 6.1.2 ir 6.1.3.3 pastraipas arba
- 2.1.2.4.2. kaip „įmontuotas“ vaikų apsaugos įrenginys.

- 2.1.3. Vaikų apsaugos priemonėse naudojamos vaiko sulaikymo tose sistemose priemonės gali būti dviejų klasių:
- integruotosios klasės sistemos, kai vaiko sulaikymas apsaugos sistemoje užtikrinamas be jokių tiesiogiai prie transporto priemonės tvirtinamų detalių;
- neintegruotosios klasės sistemos, kai vaiko sulaikymas apsaugos sistemoje priklauso nuo bet kokių detalių, kurios tiesiogiai tvirtinamos prie transporto priemonės;
- 2.1.3.1. dalinis apsaugos įrenginys – įtaisas, pvz., paaukštinta sėdynė, kuri, jeigu yra naudojama kartu su suaugusiųjų saugos diržu, juosiančiu vaiko kūną arba prilaikančiu įtaisu, kuriame vaikas yra pasodintas, sudaro sukomplektuotą vaikų apsaugos priemonę;
- 2.1.3.2. paaukštinta sėdynė – kieta pagalvėlė, kuri gali būti naudojama su suaugusiųjų saugos diržu;
- 2.1.3.3. kreipiamoji juosta – juosta, kuri fiksuoja suaugusiųjų saugos diržo pečių juostą vaikui tinkamoje padėtyje; pečių juostos padėtis gali būti reguliuojama įtaisu, kuriuo juosta patraukiama aukštyn arba žemyn, pritaikant prie naudotojo peties, ir užfiksuojama toje padėtyje. Ši kreipiamoji juosta neskirta didelei dinaminės apkrovos daliai išlaikyti.
- 2.2. Vaiko saugos sėdynė – vaiko apsaugos įrenginys, kurio sudedamoji dalis yra sėdynė, kurioje laikomas pasodintas vaikas.
- 2.3. Diržas – vaikų apsaugos įrenginys, kurį sudaro juostų su saugos sagtimi, reguliavimo įtaisais ir priedais, derinys.
- 2.4. Sėdynė – konstrukcija, kuri yra sudedamoji vaikų apsaugos įrenginio dalis ir skirta laikyti vaiką sėdimuojuose padėtyje;
- 2.4.1. nešiojamasis lopšys – apsaugos sistema, skirta laikyti vaiką aukštelninką arba kniūbsčią, kad vaiko stuburas būtų statmenas vidurinei išilginei transporto priemonės plokštumai. Lopšys sukonstruotas taip, kad susidūrimo atveju paskirstytų vaiko galvą ir kūną, išskyrus galūnes, veikiančias sulaikomąsias jėgas;
- 2.4.2. nešiojamojo lopšio fiksatorius – įtaisas, naudojamas nešiojamajam lopšiui transporto priemonėje tvirtinti;
- 2.4.3. kūdikio sėdynė – apsaugos sistema, skirta laikyti vaiką apgręžtojoje, pusiau gulimojoje padėtyje. Ji sukonstruota taip, kad susidūrimo atveju paskirstytų vaiko galvą ir kūną, išskyrus galūnes, veikiančias sulaikomąsias jėgas;
- 2.5. Sėdynės atrama – vaikų apsaugos įrenginio dalis, kuria sėdynė gali būti pakelta.
- 2.6. Vaiko atrama – vaikų apsaugos įrenginio dalis, kuria sėdintis vaikas gali būti pakeltas nekeliant įrenginio.
- 2.7. Apsauginis skydelis – prieš vaiką tvirtinimas įtaisas, paskirstantis didžiąjai vaiko kūno daliai tenkančias priekinio susidūrimo metu atsirandančias sulaikomąsias jėgas.
- 2.8. Juosta – lanksti sudedamoji dalis, kurios paskirtis perduoti jėgas;
- 2.8.1. juosmens juosta – juosta, kuri kaip sukomplektuotas diržas arba kaip tokio diržo sudedamoji dalis iš priekio juosia ir sulaiko vaiko dubens sritį;

- 2.8.2. pečių apsauga – diržo dalis, kuri sulaiko viršutinę vaiko liemens dalį;
- 2.8.3. tarpukojo juosta – juosta (arba į keletą dalių padalytos juostos, kai jas sudaro dvi arba daugiau diržo dalių), pritvirtinta prie vaikų apsaugos įrenginio ir juosmens juostos taip, kad būtų tarp vaiko šlaunų; jos paskirtis neleisti vaikui įprastomis sąlygomis pasislinkti į priekį ir palįsti po juosmens juosta, o susidūrimo atveju neleisti juosmens diržui nuslysti nuo dubens.
- 2.8.4. vaiką sulaikanti juosta – juosta, kuri yra sudedamoji diržo dalis ir sulaiko tik vaiko liemenį;
- 2.8.5. vaiko apsaugos tvirtinimo juosta – juosta, kuria vaikų apsaugos įrenginys tvirtinamas transporto priemonėje; ji gali būti transporto priemonės sėdynės apsaugos įtaiso dalis;
- 2.8.6. diržų komplektas – diržų įrenginys, sudarytas iš juosmens diržo, pečių apsaugos ir, kur įtaisyta, tarpukojo juostos;
- 2.8.7. Y formos diržas – diržas, kurio juostų derinys sudarytas taip, kad viena juosta eina tarp vaiko kojų, kita – per vieną petį, o trečia – per kitą.
- 2.9. Sagtis – greitai atsegamas įtaisas, naudojamas vaikui apsaugos įrenginyje laikyti arba apsaugos įrenginiui prie automobilio konstrukcijos pritvirtinti. Sagtyje gali būti reguliavimo įtaisas;
- 2.9.1. uždaras sagties atsegimo mygtukas – toks sagties atsegimo mygtukas, kuriuo nebūtų galima atsegti sagties 40 mm skersmens skrituliu;
- 2.9.2. atviras sagties atsegimo mygtukas – toks sagties atsegimo mygtukas, kuriuo sagtį būtų galima atsegti 40 mm skersmens skrituliu;
- 2.10. Reguliavimo įtaisas – prietaisas, kuriuo galima reguliuoti apsaugos įrenginį arba jo priedus, norint pritaikyti prie naudotojo kūno sudėjimo, transporto priemonės konfigūracijos arba prie abiejų šių kriterijų. Reguliavimo įtaisas gali būti sagties dalis, diržo įtraukimo įtaisas ar kuri nors kita saugos diržo dalis;
- 2.10.1. greitojo reguliavimo įtaisas – įrenginys, kuris gali būti valdomas viena ranka, vienu sklandžiu judesiu.
- 2.10.2. Regulatorius, montuojamas ant vaikų apsaugos įrenginio – sujungtų diržų regulatorius, montuojamas tiesiai ant vaikų apsaugos įrenginio, o ne laikomas juostos, kurią turi reguliuoti.
- 2.11. Priedai – vaikų apsaugos įrenginio dalys, įskaitant apsaugos sudedamąsias dalis, kuriomis vaikų apsaugos įrenginys tvirtai pritvirtinamas prie transporto priemonės konstrukcijos – tiesiogiai arba prie transporto priemonės sėdynės.
- 2.11.1. atrama – prie vaiko apsaugos priemonės stacionariai pritvirtintas įtaisas, vaiko apsaugos priemonės spaudžiamąją apkrovą perduodantis transporto priemonės konstrukcijai, kad stabdant būtų išvengta poveikio sėdynės pagalvėlei; atrama gali būti reguliuojama.
- 2.12. Energijos sugėriklis – įtaisas, vaikų apsaugos įrenginio dalis, skirta išsklaidyti energiją savarankiškai arba kartu su juosta.

- 2.13. Diržo įtraukimo įtaisas – įrenginys, kuriuo įtraukiamas vaikų apsaugos įrenginio diržas arba diržo dalis. Terminas taikomas šiems įtaisams:
- 2.13.1. automatiškai fiksuojamas diržo įtraukimo įtaisas – įrenginys, leidžiantis ištraukti norimą kiekį juostos ir, užsegus sagtį, automatiškai reguliuojantis juostą pagal naudotojo kūno sudėjimą; toliau juostos ištraukti be paties naudotojo įsikišimo negalima;
- 2.13.2. avariniu atveju fiksuojamas diržo įtraukimo įtaisas – įprastomis važiavimo sąlygomis naudotojo judėjimo laisvės nevaržantis įtaisas. Tokiame įrenginyje yra ilgio reguliavimo įtaisai, automatiškai reguliuojantys juostos ilgį pagal naudotojo kūno sudėjimą, ir avariniu atveju suveikiantis blokavimo mechanizmas:
- 2.13.2.1. sumažėjus transporto priemonės greičiui, juosta iš diržo įtraukimo įrenginio ištraukiama arba naudojamos kitos automatinės priemonės (vienalypis jautrumas) arba
- 2.13.2.2. bet kurių iš šių priemonių derinys (daugialypis jautrumas).
- 2.14. Apsaugos įrenginio tvirtinimo vietos – transporto priemonės arba sėdynės dalys, prie kurių tvirtinamas vaikų apsaugos įrenginys;
- 2.14.1. papildomos tvirtinimo vietos – transporto priemonės konstrukcijos arba transporto priemonės sėdynės konstrukcijos dalis ar bet kuri kita transporto priemonės dalis, prie kurios tvirtinamas vaikų apsaugos įrenginys; jos papildo tvirtinimo vietas, patvirtintas pagal taisyklę Nr. 14. Tai vežimėlio grindys, kaip aprašyta 6 priede, arba kiti specialios (-ių) transporto priemonės (-ių) konstrukcijos elementai, kuriuos veikia atramos apkrova.
- 2.14.2. *ISOFIX* apatinis tvirtinimo įtaisas – tai 6 mm skersmens standus apvalus horizontalus strypas, išsikišęs iš transporto priemonės arba sėdynės konstrukcijos ir skirtas prijungti bei įtvirtinti *ISOFIX* vaikų apsaugos priemonę naudojant *ISOFIX* priedus.
- 2.14.3. *ISOFIX* tvirtinimo įtaisų sistema – sistema, sudaryta iš dviejų Taisyklės Nr. 14 reikalavimus atitinkančių *ISOFIX* apatinių tvirtinimo įtaisų, ir skirta *ISOFIX* vaikų apsaugos priemonei bei apsaugos nuo sukimosi įtaisui pritvirtinti.
- 2.14.4. Apsaugos nuo sukimosi įtaisas:
- a) *ISOFIX* universalios vaikų apsaugos priemonės apsaugos nuo sukimosi įtaisą sudaro *ISOFIX* viršutinis diržas;
- b) *ISOFIX* pusiau universalios vaikų apsaugos priemonės apsaugos nuo sukimosi įtaisą sudaro viršutinis diržas, transporto priemonės prietaisų skydelis arba atrama, skirta apsaugos įrenginio sukimuisi riboti priekinio susidūrimo metu;
- c) *ISOFIX* universalių arba pusiau universalių vaikų apsaugos priemonių atveju transporto priemonės sėdynė nėra apsaugos nuo sukimosi įtaisas.
- 2.14.5. *ISOFIX* viršutinio diržo tvirtinimo įtaisas – taisyklės Nr. 14 reikalavimus atitinkantis įtaisas, pvz., strypas, įrengtas nustatytoje zonoje ir skirtas *ISOFIX* viršutinio diržo jungčiai pritvirtinti ir jo įtempimo jėgai perduoti transporto priemonės konstrukcijai.
- 2.15. Į priekį atgręžtoji padėtis – sėdėjimas atsisukus įprasta transporto priemonės judėjimo kryptimi.
- 2.16. Apgrežtoji padėtis – sėdėjimas atsisukus priešinga transporto priemonės judėjimui kryptimi.
- 2.17. Nuožulnioji padėtis – speciali sėdynės padėtis, leidžianti vaikui atsilošti.

- 2.18. Gulimoji/gulėjimo ant nugaros/kniūbsčioji padėtis – padėtis, kurioje gulinčio vaiko bent galva ir kūnas, išskyrus galūnes, apsaugos įrenginyje yra ant horizontalaus paviršiaus.
- 2.19. Vaikų apsaugos įrenginio tipas – vaikų apsaugos įrenginiai, nesiskiriantys šiomis esminėmis ypatybėmis:
- 2.19.1. kategorija, svorio grupė (-ėmis), padėtimi ir įrengimo kryptimi (kaip apibrėžta 2.15 ir 2.16 pastraipose), kuriose apsaugos įrenginys numatytas naudoti;
- 2.19.2. vaikų apsaugos įrenginio geometrija;
- 2.19.3. matmenimis, mase, medžiaga ir spalva:
- sėdynės,
  - apmušalų ir
  - apsauginio skydelio;
- 2.19.4. juostų medžiaga, raštu, matmenimis ir spalva;
- 2.19.5. standžiosiomis sudedamosiomis dalimis (sagtis, priedai ir kt.).
- 2.20. Transporto priemonės sėdynė – konstrukcija, kuri gali būti sujungta arba nesujungta su transporto priemonės konstrukcija, parengta naudoti ir skirta sėdėti vienam suaugusiam asmeniui. Šiuo atžvilgiu:
- 2.20.1. transporto priemonės sėdynių grupė – arba daugiavietė neatskiriama, arba keletas atskirų, tačiau viena šalia kitos įrengtų sėdynių (t. y. įtaisytos taip, kad vienos sėdynės priekinės tvirtinimo vietos yra vienoje eilėje su priekinėmis arba galinėmis kitos sėdynės tvirtinimo vietomis arba ties linija, einančia tarp tų tvirtinimo vietų); kiekviena sėdynė skirta sėdėti vienam arba keliems suaugusiems asmenims;
- 2.20.2. transporto priemonės daugiavietė neatskiriama sėdynė – parengta naudoti konstrukcija, skirta sėdėti daugiau kaip vienam suaugusiam asmeniui;
- 2.20.3. transporto priemonės priekinės sėdynės – keleivių skyriaus priekyje esančių sėdynių grupė; prieš jas nėra jokių kitų sėdynių;
- 2.20.4. transporto priemonės galinės sėdynės – nejudamos, į priekį atsuktos sėdynės, įtaisytos už kitos transporto priemonėje esančių sėdynių grupės.
- 2.20.5. *ISOFIX* pritvirtinimo vieta – sistema, leidžianti sumontuoti:
- a) universalią *ISOFIX* į priekį atgręžtą vaikų apsaugos priemonę, kaip apibrėžta šioje taisyklėje;
  - b) arba pusiau universalią *ISOFIX* į priekį atgręžtą vaikų apsaugos priemonę, kaip apibrėžta šioje taisyklėje;
  - c) arba pusiau universalią *ISOFIX* apgręžtą vaikų apsaugos priemonę, kaip apibrėžta šioje taisyklėje;
  - d) arba pusiau universalią *ISOFIX* į šoną atgręžtą vaikų apsaugos priemonę, kaip apibrėžta šioje taisyklėje;
  - e) arba specialios kategorijos transporto priemonėje naudotiną *ISOFIX* vaikų apsaugos priemonę, kaip apibrėžta šioje taisyklėje.

- 2.21. Reguliavimo sistema – sukomplektuotas įtaisas, kuriuo transporto priemonės sėdynė arba jos dalis gali būti reguliuojama norint ją pritaikyti prie suaugusio asmens kūno sudėjimo; šiuo įtaisu galima:
- 2.21.1. keisti sėdynės padėtį išilgine kryptimi ir (arba)
- 2.21.2. vertikalia kryptimi ir (arba)
- 2.21.3. keisti polinkio kampą.
- 2.22. Transporto priemonės sėdynės tvirtinimo vietos – sistema, įskaitant paveiktas transporto priemonės konstrukcijos dalis, kuria suaugusiam asmeniui skirta sėdynė, kaip vientisas darinys, pritvirtinama prie transporto priemonės konstrukcijos.
- 2.23. Sėdynės tipas – suaugusiems asmenims skirtų sėdynių kategorija; sėdynės nesiskiria šiais esminiais atžvilgiais:
- 2.23.1. sėdynės konstrukcijos forma, matmenimis ir medžiagomis,
- 2.23.2. sėdynės atlošo reguliavimo ir fiksavimo sistemų tipais, matmenimis ir
- 2.23.3. suaugusiųjų saugos diržo tvirtinimo prie sėdynės, sėdynės tvirtinimo ir paveiktų transporto priemonės konstrukcijos dalių tipu ir matmenimis.
- 2.24. Poslinkio sistema – įtaisas, kuriuo galima keisti suaugusiems asmenims skirtos sėdynės arba vienos iš jos dalių polinkio kampą, keisti padėtį išilgine kryptimi be fiksuotos tarpinės padėties, kad keleiviams būtų lengviau įlipti ir išlipti ir kad būtų lengviau įdėti ir išimti įvairius daiktus.
- 2.25. Fiksavimo sistema – įtaisas, kuriuo suaugusiems asmenims skirta sėdynė ir jos dalys išlaikomos naudojimo padėtyje.
- 2.26. Fiksavimo įtaisas – įrenginys, fiksuojantis vieną iš suaugusiųjų saugos diržo juostos dalių ir neleidžiantis jai judėti; ši dalis yra susijusi su kita to paties diržo juostos dalimi. Šis įrenginys gali veikti ant suaugusiojo diržo įstrižosios arba juosmens dalies arba saugoti jas abi. Terminas taikomas šioms klasėms:
- 2.26.1. A klasės įtaisas – įrenginys, neleidžiantis vaikui iš diržo ištraukimo įtaiso ištraukti diržą traukiant už juosmens juostos, kai suaugusiųjų diržas tiesiogiai naudojamas vaikui sulaikyti. Kai sujungiamas su I grupės apsaugos įrenginiais, įtaisas atitinka 6.2.9 pastraipos reikalavimus.
- 2.26.2. B klasės įtaisas – įrenginys, kuriuo galima išlaikyti naudojamą suaugusiųjų saugos diržo juosmens dalies įtempimą, kai diržas naudojamas vaikų apsaugos įrenginiui laikyti. Įtaisas neleidžia juostai išsivynioti iš diržo ištraukimo įrenginio; tuomet sumažėtų įtempimas ir apsaugos įrenginys atsidurtų neoptimalioje padėtyje.
- 2.27. Specialių poreikių turinčių vaikų apsaugos įrenginys – vaikų apsaugos priemonė, sukurta vaikams, turintiems specialių poreikių dėl fizinės ar protinės negalios; su šiuo įtaisu bet kuriai vaiko kūno daliai gali būti naudojami papildomi apsaugos įtaisai, tačiau jame turi būti bent pagrindinės apsaugos priemonės, atitinkančios šios taisyklės reikalavimus.
- 2.28. *ISOFIX* priedas – viena iš dviejų jungčių, atitinkančių šios taisyklės 6.3.2 pastraipos reikalavimą, išsikišusi iš *ISOFIX* vaikų apsaugos priemonės konstrukcijos ir priderinta prie *ISOFIX* apatinių tvirtinimo įtaisų.
- 2.29. *ISOFIX* vaikų apsaugos priemonė – vaikų apsaugos priemonė, tvirtinama prie taisyklės Nr. 14 reikalavimą atitinkančius *ISOFIX* tvirtinimo įtaisų.

- 2.30. Sėdynės lenkmuo – sritis šalia transporto priemonės sėdynės pagalvėlės ir atlošo sankirtos.
- 2.31. Transporto priemonės sėdynės pritvirtinimo įtaisas (TPSPI) – tai 2.1.1.7 pastraipoje apibrėžtos ISOFIX dydžio klasės įtaisas, kurio matmenys nurodyti taisyklės Nr. 16 17 priedo 2 priedėlio 1–6 pav. ir kuriuos vaikų apsaugos priemonių gamintojas naudoja atitinkamiems ISOFIX vaikų apsaugos priemonių matmenims ir savo ISOFIX tvirtinimo detalių vietoms nustatyti.
- 2.32. ISOFIX viršutinio diržo jungtis – įtaisas, skirtas pritvirtinti prie ISOFIX viršutinio diržo tvirtinimo įtaiso.
- 2.33. ISOFIX viršutinio diržo kablys – ISOFIX viršutinio diržo jungtis, kuri paprastai naudojama ISOFIX viršutinio diržo jungčiai pritvirtinti prie ISOFIX viršutinio diržo tvirtinimo įtaiso, kaip apibrėžta taisyklės Nr. 14 3 pav.
- 2.34. ISOFIX viršutinio diržo strypas – diržo juosta (arba lygiavertis įtaisas), nutiesta nuo viršutinės ISOFIX vaikų apsaugos priemonės dalies iki ISOFIX viršutinio diržo tvirtinimo įtaiso su įrengtu reguliavimo įtaisu, įtempimo atpalaidavimo įtaisu ir ISOFIX viršutinio diržo jungtimi.
- 2.35. ISOFIX viršutinio diržo priedas – įtaisas, skirtas ISOFIX viršutinio diržo juostai pritvirtinti prie ISOFIX vaikų apsaugos priemonės.
- 2.36. Diržo įtempimo atpalaidavimo įtaisas – sistema, leidžianti atpalaiduoti įtaisą, kuriuo reguliuojamas ir palaikomas ISOFIX viršutinio diržo juostos įtempimas.
- 2.37. Suaugusiųjų saugos diržo kreiptuvas – įtaisas, per kurį slenka suaugusiojo saugos diržas, kad jis būtų kreipiamas reikiama kryptimi ir kuris nekludų diržui nevaržomai slankioti.
- 2.38. Tipo patvirtinimo bandymas – bandymas, skirtas nustatyti, kiek patvirtinti pateikto tipo vaikų apsaugos priemonė atitinka reikalavimus.
- 2.39. Gamybos tinkamumo bandymas – bandymas, skirtas nustatyti, ar gamintojas gali pagaminti vaikų apsaugos priemonę, kuri atitiktų tipui patvirtinti pateiktą vaikų apsaugos priemonę.
- 2.40. Įprastinis bandymas – iš vienos gaminių partijos atrinkto tam tikro skaičiaus apsaugos sistemų bandymas, skirtas patikrinti, kokia apimtimi šios sistemos atitinka reikalavimus.
3. PATVIRTINIMO PARAIŠKA
- 3.1. Vaikų apsaugos įrenginio tipo patvirtinimo paraišką turi pateikti prekės ženklo turėtojas arba jo tinkamai įgaliotas atstovas, ir patvirtinimo procedūra turi atitikti 14 priede aprašytą patvirtinimo schemą.
- 3.2. Kartu su patvirtinimo paraiška, susijusia su kiekvienu vaikų apsaugos įrenginio tipu, turi būti pateikiama:
- 3.2.1. techninis vaikų apsaugos įrenginio aprašas, kuriame apibrėžiamos juostos ir kitos naudojamos medžiagos; vaikų apsaugos įrenginių sudarančių dalių brėžiniai; jei yra diržo įtraukimo įrenginiai – jų montavimo nurodymai ir jutikliai, nuodingumo (6.1.5 pastraipa) ir degumo (6.1.6 pastraipa) deklaracija; brėžiniuose turi būti parodyta patvirtinimo numeriui ir papildomam (-iems) simboliui (-iams) numatyta vieta patvirtinimo ženklo apskritimo atžvilgiu. Apraše turi būti paminėta tvirtinti pateikto modelio spalva;
- 3.2.2. keturi vaikų apsaugos įrenginio pavyzdžiai;

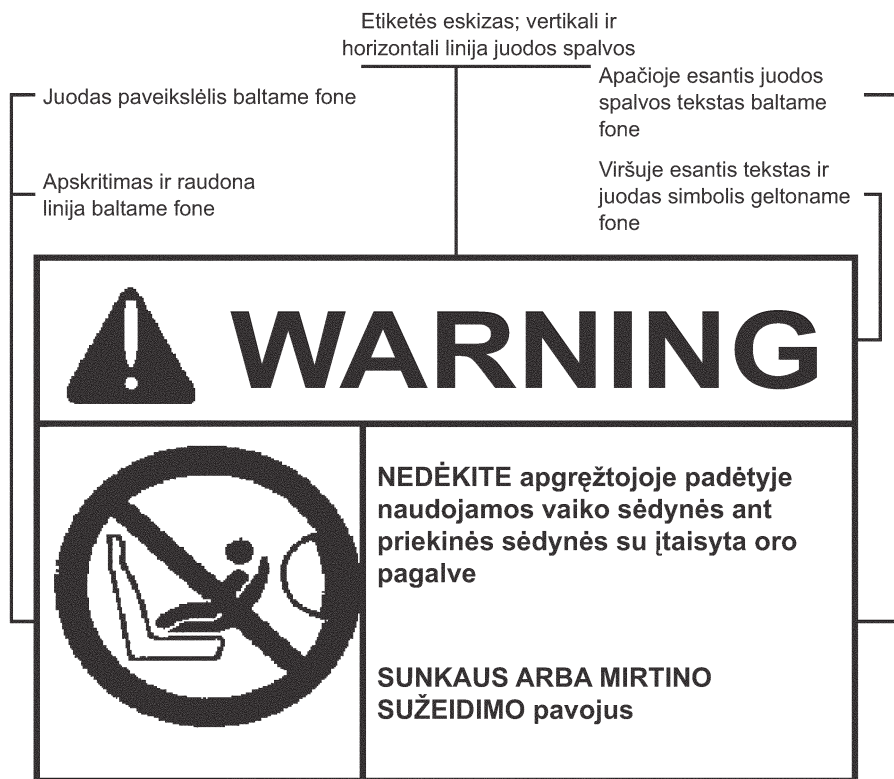
- 3.2.3. 10 metrų kiekvienos kategorijos juostos, naudojamos vaikų apsaugos įrenginyje, ir
- 3.2.4. už bandymus atsakingos techninės tarnybos reikalavimu turi būti pateikiami papildomi pavyzdžiai;
- 3.2.5. nurodymai ir informacija apie pakuotę pagal toliau pateiktą 14 pastraipą;
- 3.2.6. nešiojamųjų lopšių atveju, jei nešiojamojo lopšio įrenginys gali būti naudojamas su įvairiais nešiojamųjų lopšių tipais, įrenginio gamintojas turi pateikti tų tipų sąrašą.
- 3.3. Kai patvirtintas suaugusiųjų saugos diržas naudojamas vaikų apsaugos įrenginiui tvirtinti, pritaikymas turi lemti naudotino suaugusiųjų saugos diržo kategoriją, pvz., nejudami juosmens diržai.
- 3.4. Susitariančiosios šalies patvirtinimo institucija, prieš suteikdama tipo patvirtinimą, turi patikrinti, ar taikomos nustatytus reikalavimus atitinkančios priemonės ir procedūros, kad būtų užtikrinta veiksminga vaikų apsaugos priemonių, įrenginių arba dalių gamybos atitikties patvirtintam tipui kontrolė.
4. ŽENKLINIMAS
- 4.1. Pagal 3.2.2 ir 3.2.3 pastraipas tvirtinti pateikti vaikų apsaugos įrenginių pavyzdžiai turi būti aiškiai ir nenutrinamai paženklininti; ženklينimą turi sudaryti gamintojo pavadinimas, inicialai arba prekės ženklas.
- 4.2. Ant vienos iš plastikinių vaikų apsaugos įrenginio dalių (pvz., dangos, apsauginio skydelio, paaukštintos sėdynės ir kt.), išskyrus diržą (-us) arba diržų komplektą, turi būti aiškiai (nenutrinamai) nurodyti pagaminimo metai.
- 4.3. Jei apsaugos įrenginys skirtas naudoti su suaugusiųjų saugos diržu, prie įrenginio turi būti pritvirtintas brėžinys, kuriame aiškiai parodytas teisingas juostos maršrutas. Jei apsaugos įrenginį laiko suaugusiųjų saugos diržas, ant gaminio sutartinėmis spalvomis turi būti aiškiai nurodyti juostos maršrutai. Kai įrenginys naudojamas atgręžtas į priekį, saugos diržo maršrutas turi būti pažymėtas raudona spalva, o kai apgręžtojoje padėtyje – mėlyna spalva. Tos pačios spalvos taip pat turi būti naudojamos ant įtaiso klijuojamuose etiketėse, kuriose parodomi naudojimo būdai.
- Numatyti saugos diržo juosmens dalies ir įstrižosios dalies maršrutai turi būti labai aiškiai atskirti. Atskiros saugos diržo dalys turi būti pažymėtos skirtinga spalva, žodžiais, jos gali būti skirtingų formų ir t. t.
- Visose gaminio diržo maršruto schemose būtina aiškiai nurodyti vaikų apsaugos įrenginio įrengimo kryptį transporto priemonės atžvilgiu. Diržo maršrutų schemas, kuriose neparodyta transporto priemonės sėdynė, yra nepriimtinos.
- Šioje pastraipoje apibrėžtas ženklينimas turi būti matomas apsaugos įtaisu esant transporto priemonėje. 0 grupės apsaugos įrenginių atveju šis ženklينimas taip pat turi būti matomas ir vaikui esant įrenginyje.
- 4.4. Matomoje apgręžtų apsaugos įrenginių vidinio paviršiaus (įskaitant šalia vaiko galvos esančius šoninius sparnus) vietoje, netoli vietos, kur į vaikų apsaugos įrenginį remiasi vaiko galva, turi būti pastoviai pritvirtinta toliau nurodyta etiketė (privaloma pateikti bent tekstinę informaciją).

Informacija etiketėje turi būti pateikta šalių, kurioje įtaisas parduotas, kalba (-omis).

Mažiausias etiketės dydis: 60 x 120 mm.

Etiketė tvirtinama prie dangos prisiuvant visus jos kraštus ir (arba) pastoviai priklijuojant prie dangos visą etiketės paviršių. Priimtini ir kiti tvirtinimo būdai, jeigu jie yra ilgalaikiai ir jeigu juos taikant etiketė neatsikabina nuo gaminio arba neišblunka. Griežtai draudžiama naudoti vėliavėlių tipo etiketes.

Jei vaikų apsaugos įrenginių gamintojo tiekiamos apsaugos įrenginio arba bet kurių jo priedų dalys gali užstoti etiketę, būtina pritvirtinti papildomą etiketę. Jei apsaugos įrenginys yra parengtas naudoti taikant bet kokią konfigūraciją, viena išpėjamoji etiketė turi būti nuolat matoma esant bet kokiai įrenginio padėčiai.

- 4.5. Tuo atveju, kai vaikų apsaugos įrenginys gali būti naudojamas į priekį atgręžtoje ir apgręžtoje padėtyje, įtraukiami žodžiai:

„SVARBU – NENAUDOKITE ĮRENGINIO Į PRIEKĮ ATGRĖŽTOJE PADĖTYJE TOL, KOL VAIKO SVORIS NEVIRŠIJA .....(Žr. nurodymus)“

- 4.6. Tuo atveju, jeigu vaikų apsaugos įrenginiai naudojami su pakaitiniais diržų maršrutais, turi būti pažymėti alternatyvūs apkrovos taškai, esantys tarp vaikų apsaugos įrenginio ir suaugusiųjų saugos diržo. Šiuo ženkliniu turi būti parodoma, kad tai yra pakaitinis diržo maršrutas, ir jis turi atitikti anksčiau pateiktus į priekį atgręžtų ir apgręžtųjų sėdynių ženklavimo reikalavimus.

- 4.7. Jei vaikų apsaugos įrenginyje numatyti pakaitiniai apkrovos kontakto taškai, į 4.3 pastraipoje nurodytą ženklinį turi būti įtraukta nuoroda, kad pakaitinis diržo maršrutas aprašytas nurodymuose.

4.8. **ISOFIX ženklimas**

Jei gaminys yra su *ISOFIX* priedais, transporto priemonėje apsaugos įrenginį montuojantiems asmenims nuolat turi būti matoma ši informacija:

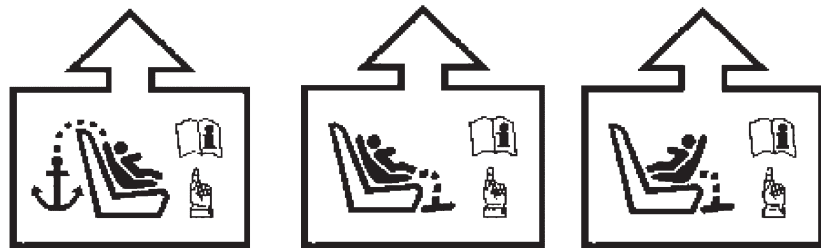
ISO *ISOFIX* ženklas ir raidė (-ės), rodanti (-čios), kokiai (-ioms) *ISOFIX* dydžio klasei (-ėms) gaminys yra tinkamas. Būtina nurodyti bent jau ženklą, kurį sudaro ne mažesnis kaip 13 mm apskritimas ir jo viduje esanti piktograma; piktograma turi aiškiai išsiskirti iš apskritimo fono. Piktograma turi būti aiškiai matoma; tam galima naudoti išsiskiriančias spalvas arba tinkamą reljefiškumą, jei piktograma išpausta arba iškili.

B, N et F B, C, F

Toliau pateikta informacija gali būti perteikta piktogramomis ir (arba) tekstu. Ženklinant būtina nurodyti:

- svarbiausius sėdynės parengimo montavimui veiksmus. Pavyzdžiui, turi būti paaiškintas *ISOFIX* fiksavimo sistemos įtempimo metodas;
- turi būti paaiškinta kiekvieno rodiklio vieta, paskirtis ir reikšmė;
- pagal aplinkybes naudojant vieną iš toliau pateiktų ženklų, būtina nurodyti viršutinių diržų arba kitų naudotojo reguliuojamų sėdynės sukimosi ribojimo priemonių vietą ir, jei reikia, diržų arba tų kitų priemonių padėtį;

- turi būti nurodyta, kaip reguliuoti *ISOFIX* fiksavimo įtaisus, viršutinių diržų arba kitas naudotojo reguliuojamas sėdynės sukimosi ribojimo priemonės;
- ženklai turi būti pritvirtinti pastoviai, ir jie turi būti matomi sėdynę įrengiančiam asmeniui;
- naudojant toliau nurodytą ženklą, prirėkus galima pateikti nuorodą į vaikų apsaugos įrenginio naudotojo nurodymus ir informaciją, kur tą dokumentą galima rasti.

5. PATVIRTINIMAS
- 5.1. Kiekvienas pagal 3.2.2. ir 3.2.3 pastraipas pateiktas pavyzdys visais atžvilgiais turi atitikti šios taisyklės 6–8 pastraipose pateiktus reikalavimus; tik tuomet gali būti suteiktas patvirtinimas.
- 5.2. Kiekvienam patvirtintam tipui turi būti paskirtas patvirtinimo numeris. Du pirmieji jo skaitmenys (šiuo metu 04 atitinka 04 pakeitimą, įsigaliojusį 1995 m. rugsėjo 12 d.) turi rodyti pakeitimo, apimančio naujausius svarbesnius techninius taisyklės pakeitimus, padarytus išduodant patvirtinimą, eilės numerį. Ta pati susitariančioji šalis negali to paties numerio paskirti kitam vaikų apsaugos įrenginių tipui, kuriam taikoma ši taisyklė.
- 5.3. Pranešimas apie patvirtinimą, galiojimo laiko pratęsimą arba atsisakymą suteikti vaikų apsaugos įrenginio patvirtinimą pagal šią taisyklę perduodamas šią taisyklę taikančioms susitarimo šalims naudojant šios taisyklės 1 priede pateiktą pavyzdį atitinkančią formą.
- 5.4. Be 4 pastraipoje nurodytų ženklų, kiekvienas vaikų apsaugos įrenginys, atitinkantis pagal šią taisyklę patvirtintą tipą, tinkamoje vietoje turi būti ženklinamas šia informacija:
- 5.4.1. tarptautinis patvirtinimo ženklas, sudarytas iš:
- 5.4.1.1. raidę „E“ supančio apskritimo, po kurio nurodomas skiriamasis patvirtinimą suteikusios šalies numeris; ⁽¹⁾
- 5.4.1.2. patvirtinimo numerio;
- 5.4.2. šių papildomų simbolių:
- 5.4.2.1. žodžio (-ių) „universalus“, „ribotasis“, „pusiau universalus“ arba „speciali transporto priemonė“, atsižvelgiant į apsaugos įrenginio kategoriją.
- 5.4.2.2. svorio kategorijos, kuriai skirtas vaikų apsaugos įrenginys: 0–10 kg; 0–13 kg; 9–18 kg; 15–25 kg; 22–36 kg; 0–18 kg; 9–25 kg; 15–36 kg; 0–25 kg; 9–36 kg; 0–36 kg.
- 5.4.2.3. simbolio „Y“, kai įtaise yra tarpukojo juosta, pagal taisyklės 02 pakeitimo trečią papildymą;
- 5.4.2.4. simbolio „S“ – „specialių poreikių turinčių vaikų apsaugos įrenginio“ atveju.
- 5.5. Šios taisyklės 2 priede pateiktas patvirtinimo ženklo išdėstymo pavyzdys.
- 5.6. Anksčiau 5.4 pastraipoje nurodyta informacija turi būti aiškiai įskaitoma ir nenutrinama, tvirtinama etiketės arba tiesioginio ženklinimo pavidalu. Etiketė arba ženklinimas turi būti atsparūs nusidėvėjimui.

⁽¹⁾ 1 – Vokietija, 2 – Prancūzija, 3 – Italija, 4 – Nyderlandai, 5 – Švedija, 6 – Belgija, 7 – Vengrija, 8 – Čekija, 9 – Ispanija, 10 – Serbija ir Juodkalnija, 11 – Jungtinė Karalystė, 12 – Austrija, 13 – Liuksemburgas, 14 – Šveicarija, 15 (nenaudojamas), 16 – Norvegija, 17 – Suomija, 18 – Danija, 19 – Rumunija, 20 – Lenkija, 21 – Portugalija, 22 – Rusijos Federacija, 23 – Graikija, 24 – Airija, 25 – Kroatija, 26 – Slovėnija, 27 – Slovakija, 28 – Baltarusija, 29 – Estija, 30 (nenaudojamas), 31 – Bosnija ir Hercegovina, 32 – Latvija, 33 (nenaudojamas), 34 – Bulgarija, 35 (nenaudojamas), 36 – Lietuva, 37 – Turkija, 38 (nenaudojamas), 39 – Azerbaidžanas, 40 – buvusi Jugoslavijos Respublika Makedonija, 41 (nenaudojamas), 42 – Europos bendrija (patvirtinimus suteikė jos valstybės narės naudodamos savo atitinkamą ECE simbolį), 43 – Japonija, 44 (nenaudojamas), 45 – Australija, 46 – Ukraina, 47 – Pietų Afrika, 48 – Naujoji Zelandija, 49 – Kipras, 50 – Malta ir 51 – Korėjos Respublika. Tolesni numeriai turi būti paskirti kitoms šalims chronologine tvarka, kuria jos ratifikuoja arba prisijungia prie Susitarimo dėl suvienodintų techninių nuostatų priėmimo ratinėms transporto priemonėms, įrangai ir dalims, kurios gali būti montuojamos ir (arba) naudojamos ratinėse transporto priemonėse, ir pagal tas normas suteiktų patvirtinimų abipusio pripažinimo sąlygų; apie paskirtus numerius susitariančiosios šalims praneša Jungtinių Tautų Generalinis sekretorius.

- 5.7. Anksčiau 5.6 pastraipoje nurodytas etiketes turi išduoti arba patvirtinimą suteikusi institucija, arba tos institucijos leidimą turintis gamintojas.

6. BENDROSIOS TECHNINĖS SĄLYGOS

6.1. Išdėstymas ir tvirtinimas transporto priemonėje

- 6.1.1. „Universaliosios“, „pusiau universalios“ ir „ribotosios“ kategorijos vaikų apsaugos įrenginius leidžiama naudoti ant priekinės ir galinės sėdynių, jei įrenginiai įtaisomi pagal gamintojo reikalavimus.

- 6.1.2. Vaikų apsaugos įrenginius pagal „specialių transporto priemonių“ kategoriją leidžiama naudoti visose sėdynių padėtyse, taip pat ir bagažo skyriuje, jei apsaugos įrenginiai montuojami pagal gamintojo reikalavimus. Apgrežtojoje padėtyje naudojamo apsaugos įrenginio atveju konstrukcija turi užtikrinti, kad vaiko galvai būtų sukonstruota atrama, kai tik įrenginys parengiamas naudoti. Tai apibrėžiama kaip tiesė, statmena sėdynės atlošui ties akių linija; susikirtimo taškas turi būti mažiausiai 40 mm žemiau galvos atramos ploto.

- 6.1.3. Atsižvelgiant į vaikų apsaugos įrenginio kategoriją, įrenginys tvirtinamas prie transporto priemonės konstrukcijos arba prie sėdynės konstrukcijos.

GALIMI PATVIRTINIMO VARIANTAI.

GRUPIŲ IR KATEGORIJŲ LENTELĖ

GRUPĖ/KATEGORIJA		Universalioji (1)		Pusiau universalioji (2)		Ribotoji		Skirta specialiai transporto priemonei	
		VAP	ISOFIX VAP	VAP	ISOFIX VAP	VAP	ISOFIX VAP	VAP	ISOFIX VAP
0	Nešiojamasis lopšys	T	NT	T	T	T	NT	T	T
	Apgrežta	T	NT	T	T	T	NT	T	T
0+	Apgrežta	T	NT	T	T	T	NT	T	T
I	Apgrežta	T	NT	T	T	T	NT	T	T
	Atgrežta į priekį (integruotoji)	T	T	T	T	T	NT	T	T
	Atgrežta į priekį (neintegruotoji)	T	NT	T	NT	T	NT	T	T
II	Apgrežta	T	NT	T	NT	T	NT	T	T
	Atgrežta į priekį (integruotoji)	T	NT	T	NT	T	NT	T	T
	Atgrežta į priekį (neintegruotoji)	T	NT	T	NT	T	NT	T	T

GRUPĖ/KATEGORIJA		Universalioji ⁽¹⁾		Pusiau universali ⁽²⁾		Ribotoji		Skirta specialiai transporto priemonei	
		VAP	ISOFIX VAP	VAP	ISOFIX VAP	VAP	ISOFIX VAP	VAP	ISOFIX VAP
III	Apgręžta	T	NT	T	NT	T	NT	T	T
	Atgręžta į priekį (integruotoji)	T	NT	T	NT	T	NT	T	T
	Atgręžta į priekį (neintegruotoji)	T	NT	T	NT	T	NT	T	T

Simbolių paaiškinimas:

VAP – vaiko apsaugos priemonė

T – taikoma

NT – netaikoma

⁽¹⁾ ISOFIX universalios vaikų apsaugos priemonės – tai į priekį apgręžtos vaikų apsaugos priemonės, skirtos naudoti transporto priemonėse, kurių sėdynės turi ISOFIX tvirtinimo įtaisus ir ISOFIX viršutinio diržo tvirtinimo įtaisą.

⁽²⁾ ISOFIX pusiau universalios vaikų apsaugos priemonės – tai:

- turinčios atramą į priekį apgręžtos vaikų apsaugos priemonės arba
- turinčios atramą ar viršutinį diržą atgal apgręžtos vaikų apsaugos priemonės, skirtos naudoti transporto priemonėse, kurių sėdynės turi ISOFIX tvirtinimo įtaisus ir ISOFIX viršutinio diržo tvirtinimo įtaisą, jeigu reikia
- arba į transporto priemonės prietaisų skydelį atremiamos atgal apgręžtos vaikų apsaugos priemonės, naudojamos su priekine keleivių sėdyne, turinčia ISOFIX tvirtinimo įtaisus, arba šoną atgręžtos vaikų apsaugos priemonės, jeigu reikia, turinčios apsaugos nuo sukimosi įtaisą, ir skirtos naudoti transporto priemonėse, kurių sėdynės turi ISOFIX tvirtinimo įtaisus ir ISOFIX viršutinio diržo tvirtinimo įtaisą, jeigu reikia.

- 6.1.3.1. „Universaliosios“ ir „ribotosios“ kategorijų atveju tvirtinama tik suaugusiųjų saugos diržu (su diržo įtraukimo įtaisu arba be jo), atitinkančiu Taisyklės Nr. 16 (arba lygiavertės) reikalavimus, tvirtinimo vietose, atitinkančiose Taisyklės Nr. 14 (arba lygiavertės) reikalavimus.
- 6.1.3.2. ISOFIX „universalijų“ vaikų apsaugos priemonių atveju tvirtinama ISOFIX priedais ir ISOFIX viršutiniu diržu, atitinkančiais šios taisyklės reikalavimus, prie ISOFIX tvirtinimo sistemos ir ISOFIX viršutinio diržo tvirtinimo įtaisų, atitinkančių Taisyklės Nr. 14 reikalavimus.
- 6.1.3.3. „pusiau universalios“ kategorijos atveju: taisyklėje Nr. 14 nurodytose apatinėse tvirtinimo vietose ir papildomose tvirtinimo vietose, atitinkančiose šios taisyklės 11 priedo rekomendaciją.
- 6.1.3.4. ISOFIX „pusiau universalijų“ vaikų apsaugos priemonių atveju ISOFIX priedai ir ISOFIX viršutinis diržas arba atrama, arba transporto priemonės prietaisų skydelis, atitinkantys šios taisyklės reikalavimus, tvirtinami prie ISOFIX tvirtinimo įtaisų ir (arba) ISOFIX viršutinio diržo tvirtinimo įtaisų, atitinkančių Taisyklės Nr. 14 reikalavimus.
- 6.1.3.5. „specialios transporto priemonės“ kategorijos atveju: transporto priemonės gamintojo arba vaikų apsaugos įrenginio gamintojo nurodytose tvirtinimo vietose;
- 6.1.3.6. Tuo atveju, kai vaikų apsaugos juostos arba apsaugos įrenginio tvirtinimo juosta įtaisoma diržo tvirtinimo vietoje, kurioje jau įrengtas suaugusiųjų diržas arba diržai, techninė tarnyba turi patikrinti, ar:
- tikroji suaugusiųjų diržo tvirtinimo vieta atitinka vietą, patvirtintą pagal taisyklę Nr. 14 (arba lygiavertę),
  - vienas įtaisas netrukdo veikti kitam įtaisui,
  - suaugusiųjų ir papildomos sistemų sagtys turi būti skirtingos.

Kai su vaikų apsaugos įtaisais naudojami strypai arba papildomi įtaisai, tvirtinami pagal taisyklę Nr. 14 patvirtintose vietose; dėl to tikroji tvirtinimo vieta pasislenka už taisyklėje Nr. 14 nurodytų ribų; turi būti naudojami šie taškai:

- tokie įtaisai bus patvirtinti tik kaip pusiau universalūs arba specialių transporto priemonių įtaisai,
- strypui ir tvirtinimo detalėms techninė tarnyba turi taikyti šios taisyklės 11 priedo reikalavimus,
- strypas bus ištrauktas į dinامينius bandymus – apkrova bus taikoma vidurinei strypo daliai ir nustatčius didžiausią ilgį, jei reguliuojama,
- tikroji bet kokio suaugusiųjų diržo tvirtinimo vieta, kurioje tvirtinamas strypas, ir veikimas neturi būti pabloginami.

- 6.1.3.7. Jei vaikų apsaugos įrenginys yra su atrama, jis gali būti patvirtintas tik kaip „pusiau universalios“ arba „specialios transporto priemonės“ kategorijos įrenginys, ir jam taikomi šios taisyklės 11 priedo reikalavimai. Vaikų apsaugos priemonės gamintojas turi įvertinti, ar tam, kad sistema tinkamai veiktų kiekvienoje transporto priemonėje, reikalinga atrama, ir pateikti šią informaciją.
- 6.1.4. Paaukštintą sėdynę turi prilaikyti arba suaugusiųjų diržas, naudojant 8.1.4 pastraipoje nurodytą bandymą, arba kitos priemonės.
- 6.1.5. Vaikų apsaugos įrenginio gamintojas turi raštu paskelbti, kad apsaugos sistemų gamybai naudojamos medžiagos ir įrenginyje sėdinčiam vaikui pasiekiamos medžiagos nuodingumo atžvilgiu atitinka svarbias ESK „Žaislų sauga“ dalis, 3 dalis (1982 m. birželis). Bandymus atliekančios institucijos nuožiūra gali būti atlikti deklaracijos pagrįstumą patvirtinantys bandymai. Ši pastraipa netaikoma II ir III grupių apsaugos įrenginiams.
- 6.1.6. Vaikų apsaugos įrenginio gamintojas turi raštu paskelbti, kad degumo atžvilgiu apsaugos sistemų gamyboje naudojamos medžiagos atitinka EEK suvestinės rezoliucijos dėl transporto priemonių konstrukcijos svarbias pastraipas (R. E. 3) (dokumento TRANS/WP.29/78/Rev.1 1.20 pastraipa). Bandymus atliekančios institucijos nuožiūra gali būti atlikti deklaracijos pagrįstumą patvirtinantys bandymai.
- 6.1.7. Kai apgręžtoje padėtyje montuojamas vaikų apsaugos įrenginys yra atremtas į transporto priemonės prietaisų skydelį, tvirtinant pagal šią taisyklę laikoma, kad prietaisų skydelis pakankamai tvirtas.
- 6.1.8. „Universaliosios“ kategorijos vaikų apsaugos įrenginio atveju, išskyrus ISOFIX universalias vaikų apsaugos priemones, pagrindinis apkrovos kontakto taškas tarp vaikų apsaugos įrenginio ir suaugusiųjų saugos diržo turi būti ne mažiau kaip 150 mm nuo Cr ašies, kai matuojamas vaikų apsaugos įrenginiui esant ant dinaminio bandymo stendo .....
- 6.1.9. Didžiausias „universaliosios“ kategorijos vaikų apsaugos įrenginiui tvirtinti reikalingo suaugusiųjų diržo, naudojamo ant dinaminio bandymo stendo, ilgis apibrėžtas šios taisyklės 13 priede.

Kad būtų patikrinta, ar šio reikalavimo laikomasi, vaiko apsaugos priemonė 13 priede aprašytu atitinkamu standartiniu saugos diržu pritvirtinama prie bandymo stendo. Manekenas nesodinamas į vaiko apsaugos priemonę, jeigu jos konstrukcija yra tokia, kad įsodinus manekoną reikėtų naudoti ilgesnį diržą. Pritvirtinus vaiko apsaugos sistemą, diržas neturi būti įtemptas, išskyrus įtempimą, kurį užtikrina diržo įtraukimo įtaisas, jeigu jis įmontuotas. Jeigu naudojamas diržo įtraukimo įtaiso diržas, minėtos reikalavimo laikomasi, jeigu aplink ritę išlieka apsisukę bent 150 mm diržo.

6.1.10. 0 ir 0+ grupės vaikų apsaugos įrenginiai neturi būti naudojami į priekį atgręžtoje padėtyje.

6.2. Konfigūracija

6.2.1. Apsaugos įrenginio konfigūracija turi būti tokia, kad

6.2.1.1. apsaugos įrenginys suteiktų reikalingą apsaugą bet kurioje numatytoje apsaugos sistemos naudojimo padėtyje; „specialių poreikių turinčių vaikų apsaugos įrenginio“ atveju pagrindinės apsaugos įrenginio priemonės turi suteikti reikalingą apsaugą bet kurioje numatytoje apsaugos sistemos padėtyje be papildomų apsaugos įtaisų, kurie gali būti naudojami.

6.2.1.2. vaikas lengvai ir greitai pasodinamas bei iškeliamas; vaikų apsaugos priemonės, kurioje vaikas apsaugomas diržų komplektu arba Y formos diržu be įtraukimo įtaiso, kiekvieno peties apsauga ir juosmens juosta turi galėti judėti vienas kito atžvilgiu atliekant 7.2.1.4 pastraipoje nurodytą procedūrą.

Tais atvejais, kai vaikų apsaugos priemonės diržų įrenginys gali būti sukonstruotas su dviem arba daugiau jungiamųjų dalių. „Specialių poreikių turinčių vaikų apsaugos įrenginio“ atžvilgiu pripažįstama, kad dėl papildomų apsaugos įtaisų yra sunkiau vaiką pasodinti ir iškelti. Tačiau papildomi įtaisai turi būti sukurti taip, kad būtų kuo greičiau atlaisvinami.

6.2.1.3. Jeigu yra galimybė pakeisti apsaugos įrenginio nuolydį, dėl to neturi reikėti rankiniu būdu iš naujo reguliuoti juostas. Kad būtų galima pakeisti apsaugos įrenginio nuolydį, turi užtekti lėto rankų judesio.

6.2.1.4. 0, 0+ ir I grupės apsaugos sistemose vaikas turi būti laikomas taip, kad būtų tinkamai apsaugotas net miegantis;

6.2.1.5. kad nebūtų galimybės paslysti po diržu (tiek dėl susidūrimo, tiek dėl vaiko muistymosi), visuose į priekį atgręžtuose I grupės apsaugos įrenginiuose su integruota diržų komplekto sistema būtina tarpukojo juosta. Esant pritvirtintai tarpukojo juostai ir, jei reguliuojama, nustatytai į ilgiausią padėtį, neturi būti įmanoma nustatyti juosmens juostos taip, kad ji būtų virš 9 kg ar 15 kg svorio manekeno dubens.

6.2.2. I, II ir III grupių atveju visuose apsaugos įrenginiuose, kuriuose naudojama „juosmens juosta“, ji turi būti aktyviai valdoma, kad būtų užtikrinta, jog „juosmens juostos“ perduodama apkrova tektų dubens sričiai.

6.2.3. Visų apsaugos įrenginio juostų padėtis turi būti tokia, kad įprastai naudojant nesukeltų nepatogumo jausmo naudotojui; juostos neturi igręžti pavojų keliančios konfigūracijos. Atstumas nuo pečių juostų iki kaklo turėtų būti bent lygus atitinkamo manekeno kaklo pločiui.

6.2.4. Įrenginys neturi sukelti pernelyg didelio spaudimo silpnoms vaiko kūno vietoms (pilvui, tarpukojai ir kt.). Konstrukcija turi būti tokia, kad susidūrimo atveju vaiko pakaušio neveiktų gniuždymo apkrova.

6.2.4.1. Apgrežtojoje padėtyje ir į šoną atgręžtojoje padėtyje naudojamose vaikų apsaugos priemonėse (nešiojamuosiuose lopšiuose) gali būti naudojami tik Y formos diržai.

- 6.2.5. Vaikų apsaugos įrenginys turi būti sukonstruotas ir sumontuotas taip, kad:
- 6.2.5.1. kuo labiau būtų sumažintas vaiko ir kitų transporto priemonės keleivių sužeidimo pavojus aštriais kraštais ar iškyšomis (pavyzdžiui, kaip apibrėžta taisyklėje Nr. 21);
  - 6.2.5.2. nebūtų atvirų aštrių kraštų ar iškyšų, galinčių kelti pavojų transporto priemonės sėdynių užvalkalams arba keleivių drabužiams;
  - 6.2.5.3. silpnų vaiko kūno vietų (pilvo, tarpukojo ir kt.) neveiktų papildomos inercijos jėgos;
  - 6.2.5.4. lietimosi su juostomis vietose kietos dalys neturėtų juostas galinčių brūžinti aštrių kraštų.
- 6.2.6. Visos atskiriamos detalės, skirtos sudedamosioms dalims pritvirtinti ir atskirti, turi būti sukonstruotos taip, kad jas būtų paprasta montuoti ir naudoti. „Specialių poreikių turinčių vaikų apsaugos įrenginiuose“ gali būti papildomų apsaugos įtaisų; jie turi būti sukonstruoti taip, kad būtų lengvai sumontuojami ir, kad jų atlaisvinimo priemonės ir veikimo būdas avarijos atveju iš karto būtų aiškūs gelbėtojiui.
- 6.2.7. Kai I ir II grupėms bei derinamoms I ir II grupėms skirtame vaikų apsaugos įrenginyje yra sėdynės atlošas, vidinis jo aukštis, nustatytas pagal 12 priede pateiktą schemą, turi būti ne mažesnis kaip 500 mm.
- 6.2.8. Gali būti naudojami tik automatiškai užsifiksuojantys arba avariniu atveju užsifiksuojantys diržo įtraukimo įrenginiai.
- 6.2.9. I grupei skirtuose įtaisuose pasodintam vaikui neturi būti įmanoma lengvai atlaisvinti dubens sritį saugančią sistemos dalį; prie vaikų apsaugos priemonės turi būti pritaishomas bet koks nuo to apsaugantis įtaisas.
- 6.2.10. Vaikų apsaugos įrenginys gali būti skirtas naudoti daugiau kaip vienai svorio grupei ir (arba) daugiau kaip vienam vaikui su sąlyga, kad įrenginys atitinka kiekvienai susijusiai grupei nustatytus reikalavimus. „Universaliosios“ kategorijos vaikų apsaugos įrenginys turi atitikti visų tos kategorijos svorio grupių, kurioms buvo patvirtintas, reikalavimus.
- 6.2.11. *Vaikų apsaugos įrenginiai su diržo įtraukimo įtaisais*
- Tuo atveju, kai vaikų apsaugos įrenginyje yra diržo įtraukimo įtaisas, pastarasis turi atitikti 7.2.3 pastraipoje nustatytus reikalavimus.
- 6.2.12. Kai naudojamos paaukštintos sėdynės, turi būti patikrinta, ar suaugusiųjų diržo juostos ir liežuvis lengvai praeina pro nustatytus taškus. Tai ypač taikoma paaukštintoms sėdynėms, sukurtoms naudoti ant automobilių priekinių sėdynių, kurios gali turėti ilgą pusiau lanksčias kojeles. Fiksuota sagtis neturi peržengti paaukštintų sėdynių nustatytų taškų, o diržo padėtis neturi labai skirtis nuo padėties, buvusios bandymo vežimėlyje.
- 6.2.13. Jei vaikų apsaugos įrenginys sukurtas daugiau kaip vienam vaikui, kiekviena apsaugos sistema turi būti visiškai nepriklausoma apkrovos paskirstymo ir reguliavimo atžvilgiu.
- 6.2.14. Vaikų apsaugos įrenginiai su pripučiamomis sudedamosiomis dalimis turi būti sukurti taip, kad jų naudojimo sąlygos (slėgis, temperatūra, drėgmė) nemažintų įrenginio atitikties šios taisyklės reikalavimams.

6.3. ISOFIX apsaugos įrenginių techninės sąlygos

6.3.1. Bendrosios charakteristikos

6.3.1.1. Matmenys

Didžiausi ISOFIX vaikų apsaugos priemonės ilgio, aukščio ir pločio matmenys ir ISOFIX tvirtinimo sistemos vietos, prie kurių turi būti galima prijungti šios sistemos priedus, ISOFIX vaikų apsaugos priemonės gamintojui yra nustatomi nurodant transporto priemonės sėdynės tvirtinimo vietas (TPSPĮ), apibrėžtas šios taisyklės 2.31 pastraipoje.

6.3.1.2. Masė

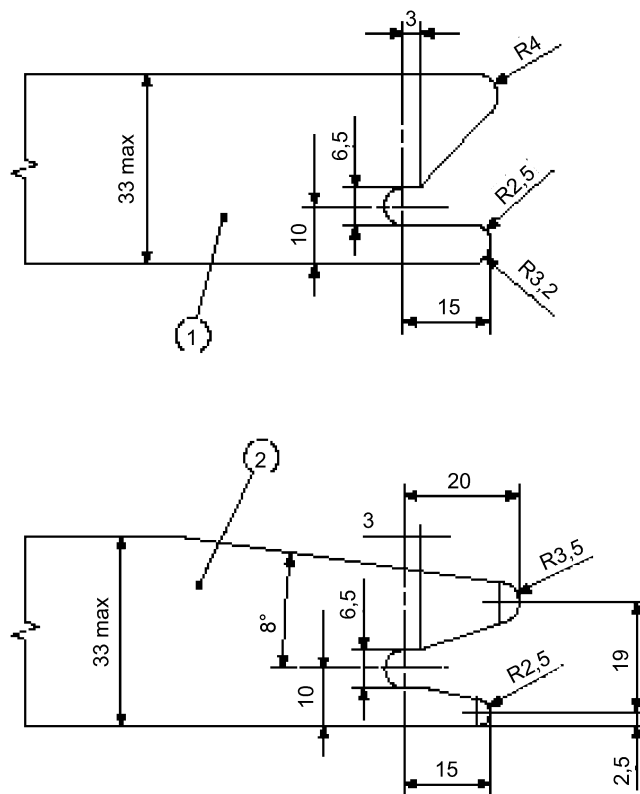
Universaliosios ir pusiau universalios kategorijų bei 0, 0+ ir 1 masės grupės ISOFIX vaikų apsaugos priemonių masė neturi būti ne didesnė kaip 15 kg.

6.3.2. ISOFIX priedai

6.3.2.1. Tipas

ISOFIX priedai gali būti pagaminti pagal 0 pav. a dalyje pateiktus pavyzdžius arba kitus atitinkamus projektus, kurie yra standaus mechanizmo su ISOFIX vaikų apsaugos priemonės gamintojo nustatyto tipo reguliavimo įtaisų dalis.

0 pav. a dalis

Matmenys milimetrais

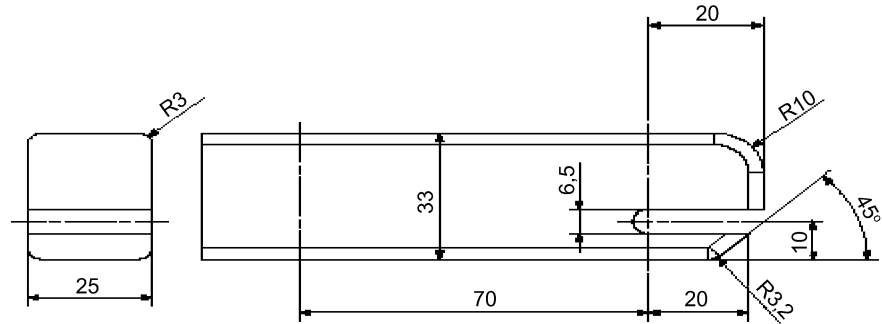
Aprašas

- 1 ISOFIX vaikų apsaugos priemonės priedas – 1 pavyzdys;
- 2 ISOFIX vaikų apsaugos priemonės priedas – 2 pavyzdys.

6.3.2.2. Matmenys

ISOFIX vaikų apsaugos priemonės priedo, prie kurio prijungiama ISOFIX tvirtinimo sistema, dalies matmenys neturi viršyti didžiausių matmenų, nurodytų 0 pav. b dalyje pateikta gaubtine.

0 pav. b dalis

Matmenys milimetrais

6.3.2.3. Dalinio fiksavimo rodymas

ISOFIX vaikų apsaugos priemonėje turi būti įrengtos priemonės, aiškiai rodančios, kad abu ISOFIX priedai buvo visiškai užfiksuoti atitinkamais ISOFIX apatiniais tvirtinimo įtaisais. Šios rodymo priemonės gali būti garsinės, lytimosios arba dviejų ar daugiau priemonių derinys. Jei taikoma vaizdinio rodymo priemonė, ji turi būti ižiūrima esant įprastam apšvietimui.

6.3.3. ISOFIX vaikų apsaugos įrenginio viršutinio diržo techninės sąlygos

6.3.3.1. Viršutinio diržo jungtis

Viršutinio diržo jungtis turėtų būti ISOFIX viršutinio diržo kablys, kaip parodyta 0 pav. c dalyje, arba įtaisai, kuriuos galima sumontuoti 0 pav. c dalyje pateiktoje gaubtiniėje.

6.3.3.2. ISOFIX viršutinio diržo ypatybės

ISOFIX viršutinis diržas turi būti tvirtinamas diržu (arba lygiaverčiu įtaisu), kuriame įrengta įtempimo reguliavimo ir atpalaidavimo priemonė.

6.3.3.2.1. ISOFIX viršutinio diržo ilgis

ISOFIX viršutinio diržo ilgis turi būti ne mažesnis kaip 2 000 mm.

6.3.3.2.2. Neatpalaidavimo rodiklis

ISOFIX viršutinis diržas arba ISOFIX vaikų apsaugos įrenginio sėdynė turi būti su įtaisu, rodančiu, kad neliko neįtemptų diržo dalių. Šis įtaisas gali būti reguliavimo ir įtempimo mažinimo įtaiso dalis.

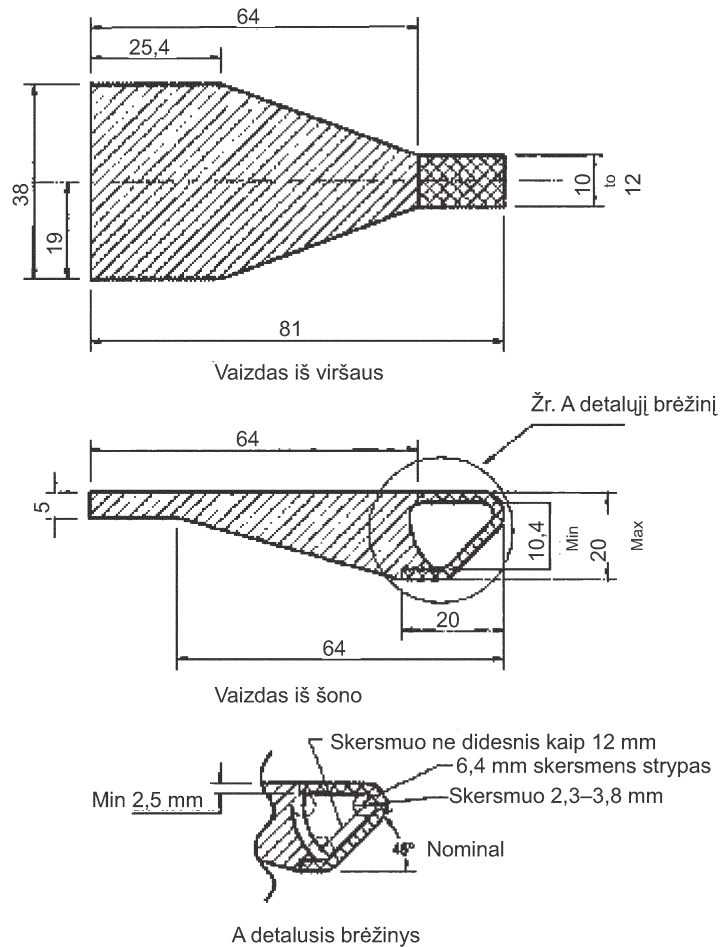
6.3.3.2.3. Matmenys

ISOFIX viršutinio diržo kablių jungčių matmenys parodyti 0 pav. c dalyje.

0 pav. c dalis

ISOFIX viršutinio diržo jungties (kablo tipo) matmenys

Matmenys milimetrais

ŽYMĖJIMAS:

- Gaubiamoji konstrukcija (jei yra)
- Zona, kurią turi visiškai užimti saito juostos kablo jungtis

6.3.4. Reguliavimo priemonės

ISOFIX priedai arba pati ISOFIX vaikų apsaugos priemonė turi būti reguliuojama, kad ją būtų galima pritaikyti prie įvairių ISOFIX tvirtinimo įtaisų, aprašytų Taisyklėje Nr. 14.

6.4. Ženklavimo tikrinimas

Už patvirtinimo bandymus atsakinga techninė tarnyba turi patikrinti, ar ženklavimas atitinka 4 pastraipos reikalavimus.

- 6.5. **Montavimo nurodymų ir naudojimo nurodymų tikrinimas**
- 6.5.1. Už patvirtinimo bandymus atsakinga techninė tarnyba turi patikrinti, ar montavimo nurodymai ir naudojimo nurodymai atitinka 15 pastraipos reikalavimus.
7. YPATINGOS TECHNINĖS SĄLYGOS
- 7.1. **Sumontuotam apsaugos įrenginiui taikomos nuostatos**
- 7.1.1. *Atsparumas korozijai*
- 7.1.1.1. Su visu vaikų apsaugos įrenginiu arba dalimis, kurias gali paveikti korozija, turi būti atliktas 8.1.1 pastraipoje nustatytas korozijos bandymas.
- 7.1.1.2. Atlikus korozijos bandymą, kaip nurodyta 8.1.1.1 ir 8.1.1.2 pastraipose, kvalifikuotam stebėtojiui plika akimi neturi būti matoma nusidėvėjimo požymių, galinčių pakenkti tinkamam vaikų apsaugos įrenginio funkcionavimui, ir korozijos požymių.
- 7.1.2. *Energijos sugertis*
- 7.1.2.1. Visuose įtaisuose su atlošais turi būti vidiniai paviršiai, kaip apibūdinta šios taisyklės 18 priede, pagaminti iš medžiagos, kurios didžiausias pagreitis mažesnis kaip 60 g, jeigu matuojama pagal šios taisyklės 17 priedą. Šis reikalavimas taip pat taikomas apsauginių skydelių plotams, esantiems toje vietoje, kur susidūrimo metu atsitrenkia galva.
- 7.1.2.2. Vaikų apsaugos priemonių su mechaniškai stacionariai pritvirtintais reguliuojamais galvos atramos įtaisais, kuriuose suaugusiojo saugos diržo arba vaiko diržų komplekto aukštis tiesiogiai valdomas reguliuojama galvos atrama, atveju nebūtina reikalauti padengti energijos sugerties medžiaga zonas, kaip apibrėžta 18 priede, kurių neliečia manekeno galva, t. y. už galvos atramos esančias zonas.
- 7.1.3. *Apvertimas*
- 7.1.3.1. Vaikų apsaugos įrenginys turi būti bandomas taip, kaip nurodyta 8.1.2 pastraipoje; manekenas neturi iškristi iš įrenginio ir, kai bandymo sėdynė yra apversta apačia į viršų, manekeno galva neturi iš savo pradinės padėties pakilti nuo bandymo sėdynės aukščiau kaip 300 mm.
- 7.1.4. *Dinaminis bandymas*
- 7.1.4.1. *Bendroji informacija*
- Su vaikų apsaugos įrenginiu pagal 8.1.3 pastraipą turi būti atliekamas dinaminis bandymas.
- 7.1.4.1.1. „Universaliosios“, „pusiau universalios“ ir „ribotosios“ kategorijų vaikų apsaugos įrenginiai turi būti bandomi ant bandymo vežimėlio, naudojant 6 pastraipoje nurodytą bandymo sėdynę ir laikantis 8.1.3.1 pastraipos nurodymų.
- 7.1.4.1.2. „Specialios transporto priemonės“ kategorijos vaikų apsaugos įrenginiai turi būti bandomi su kiekvienu transporto priemonės modeliu, kuriam jie yra skirti. Už bandymus atsakinga techninė tarnyba gali sumažinti bandomų transporto priemonių modelių skaičių, jei modeliai mažai skiriasi 7.1.4.1.2.3 pastraipoje išvardytais aspektais. Vaikų apsaugos įtaisas gali būti bandomas vienu iš šių būdų:
- 7.1.4.1.2.1. Sukomplektuotoje transporto priemonėje, kaip nurodyta 8.1.3.3 pastraipoje;
- 7.1.4.1.2.2. Transporto priemonės kėbulo karkase ant bandymo vežimėlio, kaip nurodyta 8.1.3.2 pastraipoje arba
- 7.1.4.1.2.3. Su pakankamu kiekiu transporto priemonės kėbulo karkaso dalių, atstojančių transporto priemonės konstrukciją ir smūgio metu veikiamus paviršius. Jei vaikų apsaugos įrenginys

skirtas naudoti ant galinės sėdynės, reikalingas priekinės sėdynės atlošas, galinė sėdynė, grindys, B ir C statramsčiai bei stogas. Jei vaikų apsaugos įrenginys skirtas naudoti ant priekinės sėdynės, reikalingas prietaisų skydelis, A statramstis, priekinis stiklas, visos grindyse ar prietaisų skyde įtaisytos svirtys arba rankenėlės, priekinė sėdynė, grindys ir stogas. Be to, jei vaikų apsaugos įrenginys skirtas naudoti kartu su suaugusiųjų saugos diržu, atliekant bandymą turi būti naudojamas ir atitinkamas suaugusiųjų saugos diržas (-ai). Už bandymus atsakinga techninė tarnyba gali leisti minėtų sudedamųjų dalių nenaudoti, jei manoma, kad jos nereikalingos. Bandymas turi vykti taip, kaip nurodyta 8.1.3.2 pastraipoje.

- 7.1.4.1.3. Dinaminis bandymas turi būti atliekamas su vaikų apsaugos įrenginiais, kurie anksčiau nebuvo veikiami apkrovos.
- 7.1.4.1.4. Atliekant dinامينius bandymus, nė viena vaiką tinkamoje padėtyje turinti išlaikyti apsaugos įrenginio dalis neturi lūžti; neturi atsilaisvinti sagtys, fiksavimo sistema arba poslinkio sistema.
- 7.1.4.1.5. „Neintegruoto tipo“ saugos diržo atveju turi būti naudojamas standartinis diržas ir jo tvirtinimo kronšteinai, nurodyti šios taisyklės 13 priede. Tai nėra taikoma „specialios transporto priemonės atveju“ – tuomet naudojamas tikrasis transporto priemonės diržas.
- 7.1.4.1.6. Jei „specialios transporto priemonės“ vaikų apsaugos priemonė įtaisyta už toliausiai gale esančių į priekį atgręžtų suaugusiųjų sėdynių (pavyzdžiui, bagažo skyriuje), sukomplektuotoje transporto priemonėje turi būti atliktas vienas bandymas su didžiausiu manekenu (-ais), kaip nurodyta 8.1.3.3.3 pastraipoje. Kiti bandymai, įskaitant produkcijos atitikties, gali būti atliekami kaip nurodyta 8.1.3.2 pastraipoje, jei taip pageidauja gamintojas.
- 7.1.4.1.7. „Specialių poreikių turinčių vaikų apsaugos įrenginio“ atveju kiekvienas šioje taisyklėje apibrėžtas dinaminis bandymas kiekvienai svorio grupei turi būti atliekamas du kartus: pirmasis – naudojant pagrindines apsaugos įrenginio priemones, o antrasis – su visais apsaugos įtaisais. Atliekant šiuos bandymus, ypatingas dėmesys turi būti kreipiamas į 6.2.3 ir 6.2.4 pastraipų reikalavimus.
- 7.1.4.1.8. Atliekant dinامينius bandymus, standartinis saugos diržas, naudojamas montuojant vaikų apsaugos priemonę, neturi atsilaisvinti nuo jokio kreiptuvo ar fiksavimo įtaiso, naudojamo atliekant bandymą.
- 7.1.4.1.9. Vaikų apsaugos įrenginio su atrama bandymai atliekami taip:
- pusiau universalios kategorijos atveju priekinio susidūrimo bandymai atliekami su atrama, nustatyta į abi kraštines padėtis, atitinkančias vežimėlio grindų padėtį. Galinio susidūrimo bandymai atliekami su techninės tarnybos parinkta nepalankiausia padėtimi. Bandymų metu atrama turi būti atremta į vežimėlio grindis, kaip aprašyta 6 priedo, 3 priedėlio 2 pav. Jei tarp mažiausio ilgio atramos ir aukščiausio grindų lygio susidaro tarpas, atrama turi būti priderinta prie grindų lygio, esančio 140 mm žemiau Cr. Jei didžiausio ilgio atrama yra žemiau nei ji galėtų būti naudojama atsižvelgiant į žemiausią grindų lygį, atrama turi būti priderinta prie to žemiausio grindų lygio, esančio 280 mm žemiau Cr. Jei atrama yra su reguliuojamomis pakopomis, atramos ilgis turi būti nustatytas taikant kitą reguliavimo padėtį, kad atrama remtųsi į grindis.
  - Jei atramos nėra simetrijos plokštumoje, bandymai turi būti atliekami su techninė tarnybos parinkta nepalankiausia padėtimi.
  - Specialių transportų priemonių kategorijos atveju atrama turi būti nustatyta į vaikų apsaugos įrenginio gamintojo nurodytą padėtį.

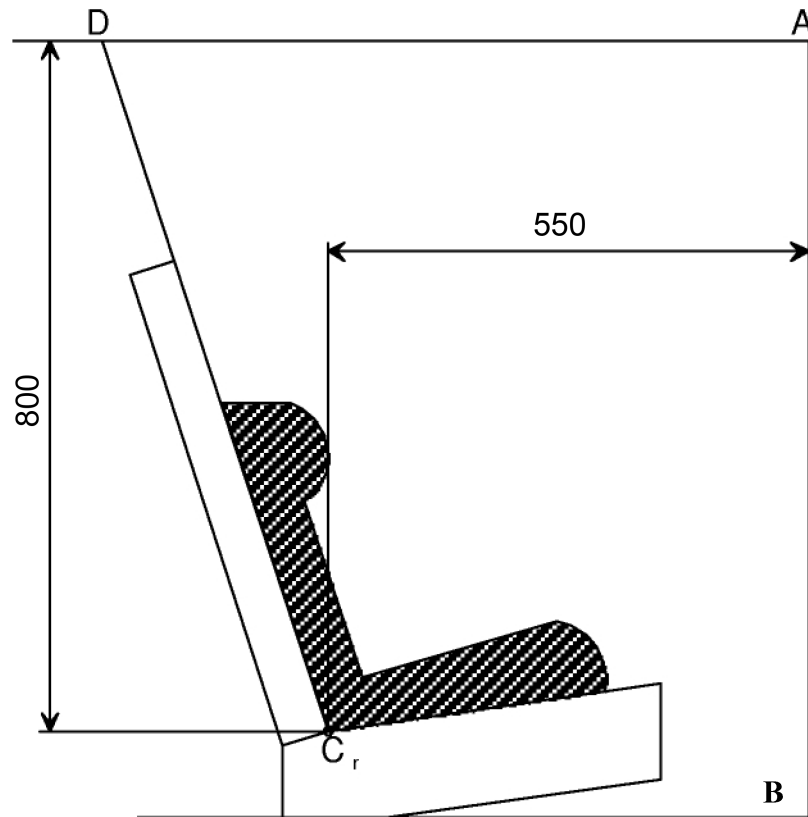
- 7.1.4.1.10. Vaikų apsaugos įrenginio, kuriam naudojama *ISOFIX* tvirtinimo sistema ir apsaugos nuo sukimosi įtaisas, dinaminis bandymas atliekamas:
- 7.1.4.1.10.1. *ISOFIX* VAP A ir B dydžio klasėms:
- 7.1.4.1.10.1.1. naudojant apsaugos nuo sukimosi įtaisą; ir
- 7.1.4.1.10.1.2. nenaudojant apsaugos nuo sukimosi įtaiso. Šis reikalavimas netaikomas, jei kaip apsaugos nuo sukimosi įtaisas naudojama stacionari nereguliuojama atrama;
- 7.1.4.1.10.2. kitoms *ISOFIX* vaikų apsaugos priemonių dydžio klasėms, naudojant apsaugos nuo sukimosi įrenginį.
- 7.1.4.2. Krūtinės pagreitis ⁽¹⁾
- 7.1.4.2.1. Atstojamasis krūtinės pagreitis neturi viršyti 55 g, išskyrus laikotarpius, kurių suma neviršija 3 m/s.
- 7.1.4.2.2. Stačioji pagreičio dedamoji nuo pilvo galvos link neturi viršyti 30 g, išskyrus laikotarpius, kurių suma neviršija 3 ms.
- 7.1.4.3. Poveikis pilvui ⁽²⁾
- 7.1.4.3.1. 8 priedo 1 priedėlio 5.3 pastraipoje aprašyto tikrinimo metu neturi būti jokių matomų poveikio pilvo dangai ženklų, sukeltų bet kurios apsaugos įrenginio dalies.
- 7.1.4.4. Manekeno poslinkis
- 7.1.4.4.1. „Universaliosios“, „pusiau universalios“ ir „ribotosios“ kategorijų vaikų apsaugos įrenginiai:
- 7.1.4.4.1.1. Į priekį atgręžti vaikų apsaugos įrenginiai: manekeno galva neturi išsikišti už BA ir DA plokštumų, kaip apibrėžta 1 pav. Tai turi būti įvertinta per trumpesnįjį iš šių dviejų laikotarpių: per 300 ms arba iki momento, kai manekenas visiškai nustoja judėti.

⁽¹⁾ Krūtinės pagreičio apribojimai netaikomi naudojant „manekena-naujagimį“, nes neįrengti matavimo prietaisai.

⁽²⁾ „Manekeno-naujagimio“ pilve nėra įtaisyta jokios įrangos. Todėl norint nustatyti poveikį pilvui, gali būti naudojama tik subjektyvi analizė.

1 pav.

Išdėstymas, bandant į priekį atgręžtą įrenginį

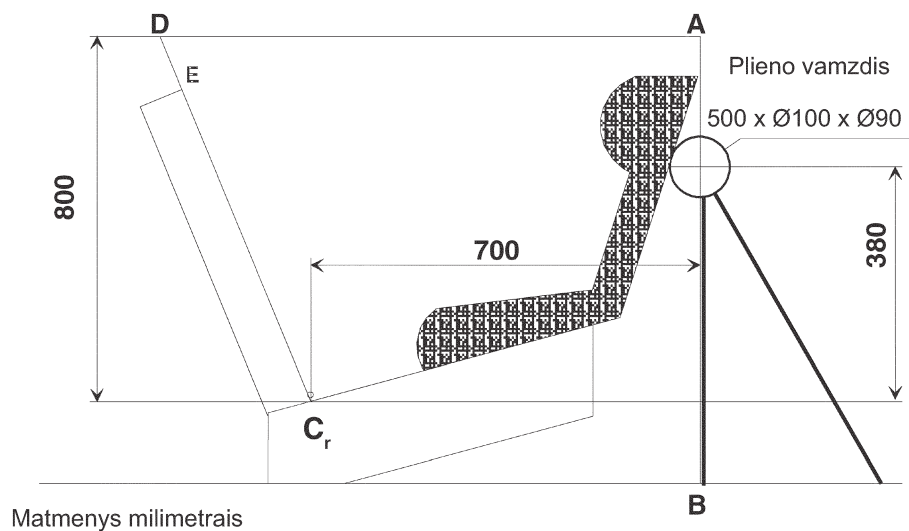
Matmenys milimetrais

7.1.4.4.1.2. Apgręžti vaikų apsaugos įrenginiai:

7.1.4.4.1.2.1. Vaikų apsaugos įrenginiai, atremti į transporto priemonės prietaisų skydelį: manekeno galva neturi išsikišti iš AB, AD ir DCr plokštumų, kaip apibrėžta toliau pateiktame 2 pav. Tai turi būti įvertinta per trumpesnįjį iš šių dviejų laikotarpių: per 300 ms arba iki momento, kai manekenas visiškai nustoja judėti.

2 pav.

Išdėstymas, bandant apgręžtą įrenginį

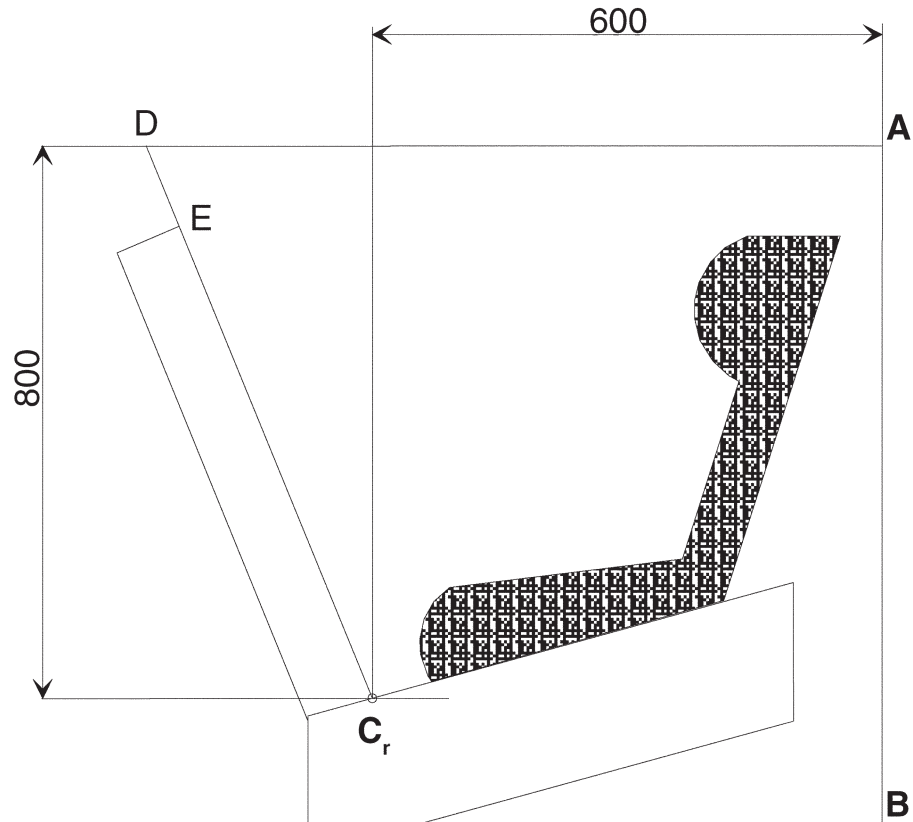
Matmenys milimetrais

- 7.1.4.4.1.2.2. Į transporto priemonės prietaisų skydelį nesiremiantys 0 grupės vaikų apsaugos įrenginiai ir nešiojamieji lopšiai: manekeno galva neturi išsikišti iš AB, AD ir DE plokštumų, kaip parodyta toliau pateiktame 3 pav. Tai turi būti įvertinta per trumpesnį iš šių dviejų laikotarpių: per 300 ms arba iki momento, kai manekenas visiškai nustoja judėti.

3 pav.

Išdėstymas, bandant 0 grupės vaikų apsaugos įrenginius, nesiremiančius į transporto priemonės prietaisų skydelį

Matmenys milimetrais

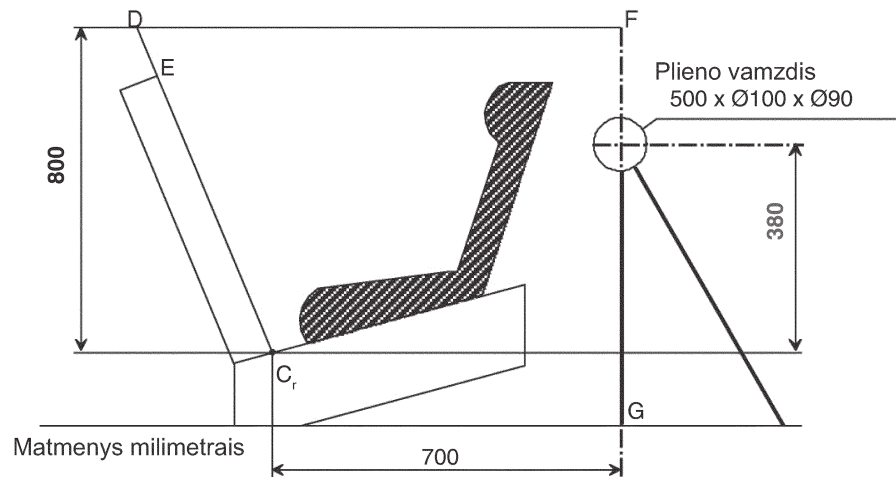
- 7.1.4.4.1.2.3. Kitų grupių, išskyrus 0 grupę, vaikų apsaugos įrenginiai, nesiremiantys į prietaisų skydelį:

Manekeno galva neturi išsikišti už FD, FG ir DE plokštumų ribų, kaip parodyta 4 pav. Tai turi būti įvertinta per trumpesnį iš šių dviejų laikotarpių: 300 ms arba iki momento, kai manekenas visiškai nustoja judėti.

Tuo atveju, kai vaikų apsaugos įrenginys liečia 100 mm skersmens strypą, tačiau laikomasi visų techninių savybių kriterijų, reikalingas dar vienas dinaminis bandymas (priekinio susidūrimo), atliekamas su sunkiausiu manekenu, tinkamu tokiam vaikų apsaugos įrenginiui, bet be 100 mm skersmens strypo; reikalaujama, kad per tokį bandymą būtų laikomasi visų kriterijų, išskyrus priekinio poslinkio kriterijų.

4 pav.

Išdėstymas bandant apgretus įrenginius, išskyrus 0 grupės, nesiremiančius į prietaisų skydelį

7.1.4.4.2. „Specialios transporto priemonės“ kategorijos vaikų apsaugos įrenginiai: kai bandoma sukomplektuotoje transporto priemonėje arba transporto priemonės kėbulo karkase, galva neturi paliesti jokios transporto priemonės dalies. Tačiau, jei sąlytis yra, galvos smūgio greitis turi būti mažesnis kaip 24 km/h, o paliesta dalis turi atitikti energijos sugerties bandymo reikalavimus, nustatytus taisyklės Nr. 21 4 priede. Po bandymų su sukomplektuotomis transporto priemonėmis turi būti įmanoma be jokių įrankių ištraukti manekenus iš vaikų apsaugos įrenginio.

7.1.5. *Atsparumas temperatūrai*

7.1.5.1. Su sagčių įranga, diržų įtraukimo įrenginiais, reguliatoriais ir fiksavimo įtaisais, kuriuos gali paveikti temperatūra, turi būti atliekamas 8.2.8 pastraipoje aprašytas temperatūros bandymas.

7.1.5.2. Atlikus temperatūros bandymą, kaip nurodyta 8.2.8.1 pastraipoje, kvalifikuotam stebėtojiui plika akimi neturi būti matoma nusidėvėjimo požymių, galinčių pakenkti tinkamam vaikų apsaugos įrenginio funkcionavimui.

7.2. **Atskiroms apsaugos įrenginio sudedamosioms dalims taikomos nuostatos**

7.2.1. *Sagtis*

7.2.1.1. Sagtis turi būti sukonstruota taip, kad jos nebūtų galima netinkamai panaudoti. Tai reiškia, *inter alia*, kad neturi būti įmanoma palikti sagtį tik iš dalies užsegta; neturi būti įmanoma netyčia pakeisti sagties dalių, kai sagtis užsegta; sagtis turi užsisegti tik tada, kai yra visos dalys. Sagtis, kur tik liečia vaiką, neturi būti siauresnė nei mažiausias juostos plotis, kaip apibrėžta 7.2.4.1.1 pastraipoje. Ši pastraipa netaikoma diržų įrenginiams, kurie jau patvirtinti pagal EEK taisyklę Nr. 16 arba lygiavertį galiojantį standartą. „Specialių poreikių turinčių vaikų apsaugos įrenginio“ atveju tik pagrindinių apsaugos įrenginio priemonių sagtis turi atitikti visus 7.2.1.1–7.2.1.9 pastraipų reikalavimus.

7.2.1.2. Net veikiamo apkrovos sagtis bet kurioje padėtyje turi išlikti užsegta. Ji turi būti lengvai valdoma ir paimama. Sagtis turi būti atsegama paspaudus mygtuką arba panašų įtaisą. Paviršius, kurį turi veikti spaudimas, turi būti realaus atrakinimo padėtyje ir plokštumoje, statmenoje pradinei mygtuko judėjimo krypciai: uždaru įtaisų plotas ne mažesnis kaip 4,5 cm², o plotis ne mažesnis kaip 15 mm; atvirų įtaisų plotas 2,5 cm², o plotis ne mažesnis kaip 10 mm. Plotis turi būti mažesnis matmuo iš abiejų matmenų, lemiančių nurodytą plotą.

- 7.2.1.3. Sagties atsegimo plotas turi būti raudonos spalvos. Jokia kita sagties dalis neturi būti raudona.
- 7.2.1.4. Vaiką iš apsaugos įrenginio turi būti išlaisvinti vienu sagties paspaudimu. 0 ir 0+ grupių atveju leidžiama iškelti vaiką kartu su įtaisais, pvz., vaikiška kėdute/nešiojamuoju lopšiu/nešiojamojo lopšio įrenginiais, jei vaikų apsaugos priemonė gali būti atlaisvinama daugiausia dviejų sagčių atsegimu.
- 7.2.1.4.1. Užspaudžiamajai jungčiai tarp diržų komplekto pečių juostų netaikomas „vieno veiksmo“ reikalavimas, anksčiau pateiktas 7.2.1.4 pastraipoje.
- 7.2.1.5. II ir III grupėse sagtis turi būti vaikui pasiekiamą. Be to, visų grupių įrenginiuose sagties padėtis turi būti tokia, kad jos paskirtis ir veikimo būdas avariniu atveju iš karto būtų aiškūs gelbėtojui.
- 7.2.1.6. Atsegus sagtį, turi būti galima vaiką iškelti atskirai nuo „sėdynės“, „sėdynės atramos“ arba „apsauginio skydelio“, jei įtaisyta; o jeigu įtaise yra ir tarpukojo juosta, ji turi būti atlaisvinama ta pačia sagtimi.
- 7.2.1.7. Sagsis turi atitikti 8.2.8.1 pastraipoje pateiktus temperatūros bandymo ir kartotinio naudojimo reikalavimus; prieš atliekant 8.1.3 pastraipoje nurodytą dinaminį bandymą, turi būti atliktas $5\,000 \pm 5$ atsegimo ir užsegimo ciklų įprastomis sąlygomis bandymas.
- 7.2.1.8. Su sagtimi turi būti atliekami šie atsegimo bandymai:
- 7.2.1.8.1. Bandymas veikiant apkrovai
- 7.2.1.8.1.1. Šiam bandymui turi būti naudojamas vaikų apsaugos įrenginys, su kuriuo jau atliktas 8.1.3 pastraipoje nurodytas dinaminis bandymas.
- 7.2.1.8.1.2. 8.2.1.1 pastraipoje nurodytame bandyme sagčiai atsegti reikalinga jėga turi būti ne didesnė kaip 80 N.
- 7.2.1.8.2. Bandymas neveikiant apkrovai
- 7.2.1.8.2.1. Šiam bandymui turi būti imama sagtis, kuri anksčiau nebuvo veikiamą apkrova. Jėga, reikalinga atsegti apkrova neveiktą sagtį 8.2.1.2 pastraipoje nurodytuose bandymuose, turi būti nuo 40 iki 80 N.
- 7.2.1.9. Tvirtumas
- 7.2.1.9.1. Atliekant bandymą pagal 8.2.1.3.2 pastraipą, nei jokia sagties dalis arba gretimos juostos, nei reguliatoriai neturi sulūžti (nutrūkti) arba atsiskirti.
- 7.2.1.9.2. 0 ir 0+ svorio grupių sagtis turi išlaikyti 4 000 N apkrovą.
- 7.2.1.9.3. I ir aukštesnių svorio grupių sagtis turi išlaikyti 10 000 N apkrovą.
- 7.2.1.9.4. Kompetentinga institucija gali apsieiti be sagties tvirtumo bandymo, jei turima informacija rodo, kad bandymas nereikalingas.
- 7.2.2. *Reguliavimo įtaisas*
- 7.2.2.1. Reguliavimo intervalas turi būti toks, kad jo pakaktų tinkamai sureguliuoti vaikų apsaugos įrenginį visiems svorio grupės, kuriai skirtas įrenginys, manekenams ir kad būtų galima sumontuoti visuose nustatytuose transporto priemonių modeliuose.
- 7.2.2.2. Visi reguliavimo įtaisai turi būti „greito reguliavimo“ tipo, išskyrus tai, kad pradiniam apsaugos įrenginio montavimui transporto priemonėje naudojami reguliavimo įtaisai gali būti kitokio tipo.

- 7.2.2.3. „Greito reguliavimo“ tipo įtaisai turi būti lengvai pasiekiami, kai vaikų apsaugos įrenginys tinkamai sumontuotas, o vaikas arba manekenas yra reikiamoje padėtyje.
- 7.2.2.4. „Greito reguliavimo“ tipo įtaisas turi būti lengvai reguliuojamas pagal vaiko kūno sudėjimą. Visų pirma, pagal 8.2.2.1 pastraipą atliktą bandymą, rankiniu būdu valdomą įtaisą reguliuoti reikalinga jėga neturi būti didesnė kaip 50 N.
- 7.2.2.5. Du vaikų apsaugos įrenginių reguliavimo įtaisų pavyzdžiai turi būti bandomi taip, kaip nurodyta 8.2.8.1 ir 8.2.3 pastraipose pateiktuose temperatūros bandymo reikalavimuose.
- 7.2.2.5.1. Vienam reguliavimo įtaisui tenkanti juostos slinktis neturi būti didesnė kaip 25 mm arba 40 mm visiems reguliavimo įtaisams.
- 7.2.2.6. Atliekant bandymą pagal 8.2.2.1 pastraipą, įtaisas neturi sulūžti arba atsiskirti.
- 7.2.2.7. Tiesiai ant vaikų apsaugos įrenginio įtaisytas reguliatorius turi būti tinkamas išlaikyti daugkartinį naudojimą, o prieš atliekant 8.1.3 pastraipoje aprašytą bandymą, su juo turi būti atliktas iš $5\,000 \pm 5$ ciklų susidedantis bandymas, kaip apibrėžta 8.2.7 pastraipoje.
- 7.2.3. *Diržo įtraukimo įtaisai*
- 7.2.3.1. Automatiškai užsifiksuojantys diržo įtraukimo įtaisai
- 7.2.3.1.1. Saugos diržo juosta su automatiškai užsifiksuojančiu diržo įtraukimo įtaisu neturi išsivynioti daugiau kaip 30 mm tarp įtraukimo įtaiso fiksavimo padėčių. Diržo naudotojui pasislinkus atgal, diržas turi arba likti pradinėje padėtyje, arba į tą padėtį grįžti automatiškai, kai vėliau naudotojas pasislenka į priekį.
- 7.2.3.1.2. Jei diržo įtraukimo įtaisas yra juosmens diržo dalis, juostos įtraukimo jėga turi būti ne mažesnė kaip 7 N, matuojant laisvą diržo atkarpą tarp manekeno ir įtraukimo įtaiso, kaip nurodyta 8.2.4.1 pastraipoje. Jei diržo įtraukimo įtaisas yra krūtinės apsaugos dalis, juostos įtraukimo jėga turi būti ne mažesnė kaip 2 N arba didesnė kaip 7 N, panašiai matuojant. Jei juosta eina per kreiptuvą arba skriemulį, įtraukimo jėga turi būti matuojama laisvoje atkarpoje tarp manekeno ir kreiptuvo arba skriemulio. Jei įrenginyje yra rankiniu arba automatiiniu būdu valdomas įtaisas, neleidžiantis iki galo įtraukti juostos, jis neturi veikti atliekant šiuos matavimus.
- 7.2.3.1.3. 8.2.4.2 pastraipoje aprašytomis sąlygomis juosta pakartotinai ištraukiama iš įtraukimo įtaiso ir leidžiama ją įtraukti; taip atliekama 5 000 ciklų. Tada su diržo įtraukimo įtaisu turi būti atliekamas temperatūros bandymas, kaip aprašyta 8.2.8.1 pastraipoje, 8.1.1 pastraipoje aprašytas korozijos bandymas ir 8.2.4.5 pastraipoje aprašytas atsparumo dulksmoms bandymas. Tuomet sėkmingai turi būti atliekama dar 5 000 ištraukimo ir įtraukimo ciklų. Atlikus anksčiau aprašytus bandymus, diržo įtraukimo įtaisas turi gerai veikti ir atitikti 7.2.3.1.1 ir 7.2.3.1.2 pastraipų reikalavimus.
- 7.2.3.2. Avariniu atveju užsifiksuojantys diržo įtraukimo įtaisai
- 7.2.3.2.1. Avariniu atveju užsifiksuojantis diržo įtraukimo įtaisas bandomas taip, kaip nustatyta 8.2.4.3 pastraipoje, ir turi atitikti toliau pateiktas sąlygas:
- 7.2.3.2.1.1. Jis turi užsifiksuoti, kai transporto priemonės lėtėjimo vertė yra 0,45 g.
- 7.2.3.2.1.2. Jis neturi užsifiksuoti, kai juostos pagreitis mažesnis kaip 0,8 g, matuojant juostos įtraukimo ašyje.
- 7.2.3.2.1.3. Įtaisas neturi užsifiksuoti, kai jo jutiklis bet kuria kryptimi nuo gamintojo nustatytos montavimo padėties pakrepiamas ne daugiau kaip 12° .

- 7.2.3.2.1.4. Įtaisas turi užsifikuoti, kai jo jutiklis bet kuria kryptimi nuo gamintojo nustatytos montavimo padėties pakreipiamas daugiau kaip 27°.
- 7.2.3.2.2. Kai diržo įtraukimo įtaiso veikimas priklauso nuo išorinio signalo arba maitinimo šaltinio, konstrukcija turi užtikrinti, kad esant to signalo pertrūkiui arba maitinimo šaltinio gedimui, diržo įtraukimo įtaisas užsifikuotų automatiškai.
- 7.2.3.2.3. Avariniu atveju užsifikuojantys daugialypio jautrumo diržo įtraukimo įtaisai turi atitikti anksčiau išdėstytus reikalavimus. Be to, jei vienas iš jautrumo veiksmų yra susijęs su juostos ištraukimu, diržo įtraukimo įtaisas turi užsifikuoti, kai juostos pagreitis yra 1,5 g, matuojant juostos ištraukimo ašyje.
- 7.2.3.2.4. Anksčiau 7.2.3.2.1.1 ir 7.2.3.2.3 pastraipose nurodytuose bandymuose juostos ištraukimas, vykstantis prieš diržo įtraukimo įtaiso užsifiksavimą, neturi viršyti 50 mm, pradedant nuo 8.2.4.3.1 pastraipoje apibrėžto išsivyniojimo ilgio. Atliekant 7.2.3.2.1.2 pastraipoje nurodytą bandymą, užsifiksavimas neturi vykti 50 mm ilgio juostos ištraukimo metu, pradedant nuo 8.2.4.3.1 pastraipoje apibrėžto išsivyniojimo ilgio.
- 7.2.3.2.5. Jei diržo įtraukimo įtaisas yra juosmens diržo dalis, juostos įtraukimo jėga neturi būti mažesnė kaip 7 N, matuojant laisvą diržo atkarpą tarp manekeno ir įtraukimo įtaiso, kaip nurodyta 8.2.4.1 pastraipoje. Jei diržo įtraukimo įtaisas yra krūtinės apsaugos dalis, juostos įtraukimo jėga turi būti ne mažesnė kaip 2 N arba didesnė kaip 7 N, panašiai matuojant. Jei juosta eina per kreiptuvą arba skriemulį, įtraukimo jėga turi būti matuojama laisvoje atkarpoje tarp manekeno ir kreiptuvo arba skriemulio. Jei įrenginyje yra rankiniu arba automatinio būdu valdomas įtaisas, neleidžiantis iki galo įtraukti juostos, jis neturi veikti atliekant šiuos matavimus.
- 7.2.3.2.6. 8.2.4.2 pastraipoje aprašytomis sąlygomis juosta pakartotinai ištraukiama iš įtraukimo įtaiso ir leidžiama ją įtraukti, kol atliekama 40 000 ciklų. Tada su diržo įtraukimo įtaisu turi būti atliekamas temperatūros bandymas, kaip aprašyta 8.2.8.1 pastraipoje, 8.1.1 pastraipoje aprašytas korozijos bandymas ir 8.2.4.5 pastraipoje aprašytas atsparumo dulksėms bandymas. Tuomet sėkmingai turi būti atliekami dar 5 000 ištraukimo ir įtraukimo ciklų (iš viso 45 000). Atlikus anksčiau aprašytus bandymus, diržo įtraukimo įtaisas turi gerai veikti ir atitikti 7.2.3.2.1–7.2.3.2.5 pastraipų reikalavimus.
- 7.2.4. Juostos
- 7.2.4.1. Plotis
- 7.2.4.1.1. Mažiausias 0, 0+ ir I grupių vaikų apsaugos įrenginių juostų, liečiančių manekeną, plotis turi būti 25 mm.; II ir III grupių įrenginių – 38 mm. Šie matmenys turi būti matuojami atliekant 8.2.5.1 pastraipoje nurodytą juostos tvirtumo bandymą, nesustabdant mašinos ir taikant apkrovą, lygią 75 % juostos trūkimo apkrovos.
- 7.2.4.2. Tvirtumas, atlikus kondicionavimą kambario temperatūroje
- 7.2.4.2.1. Dviejų juostų pavyzdžių, kondicionuotų kaip nustatyta 8.2.5.2.1 pastraipoje, trūkimo apkrova turi būti nustatyta pagal 8.2.5.1.2 pastraipos reikalavimus.
- 7.2.4.2.2. Dviejų pavyzdžių trūkimo apkrovų skirtumas neturi viršyti 10 % didesniosios iš išmatuotųjų trūkimo apkrovos.
- 7.2.4.3. Tvirtumas po specialaus kondicionavimo
- 7.2.4.3.1. Dviejų juostų, kondicionuotų kaip nustatyta vienoje iš 8.2.5.2 pastraipos nuostatų (išskyrus 8.2.5.2.1 pastraipą), trūkimo apkrova turi būti ne mažesnė kaip 75 % vidutinės apkrovos, nustatytos 8.2.5.1 pastraipoje nurodytame bandyme.

- 7.2.4.3.2. Be to, 0, 0+ ir I grupių apsaugos įrenginių trūkimo apkrova turi būti ne mažesnė kaip 3,6 kN, II grupės – 5 kN ir III grupės – 7,2 kN.
- 7.2.4.3.3. Kompetentinga institucija gali nuspręsti, jog nereikia vieno ar daugiau iš šių bandymų, jei naudojamos medžiagos sudėtis arba turima informacija rodo, kad šis bandymas arba bandymai nereikalingi.
- 7.2.4.3.4. 8.2.5.2.6 pastraipoje apibrėžta 1 tipo dilinimo kondicionavimo procedūra atliekama tik tada, jei 8.2.3 pastraipoje apibrėžto trumpojo poslinkio bandymo rezultatas 50 % viršija 7.2.2.5.1 pastraipoje nurodytą ribą.
- 7.2.4.4. Neturi būti įmanoma visą juostą ištraukti pro reguliatorius, sągtis arba tvirtinimo vietas.
- 7.2.5. *Fiksavimo įtaisai*
- 7.2.5.1. Fiksavimo įtaisas turi būti tvirtai pritvirtintas prie vaikų apsaugos įrenginio.
- 7.2.5.2. Fiksavimo įtaisas neturi mažinti suaugusiųjų diržo patvarumo ir išlaikyti 8.2.8.1 pastraipoje pateikto temperatūros bandymo reikalavimus.
- 7.2.5.3. Fiksavimo įtaisas neturi kliudyti greitai išlaisvinti vaiką.
- 7.2.5.4. A klasės įtaisai.
Po 8.2.6.1 pastraipoje nurodyto bandymo juostos poslinkis turi neviršyti 25 mm.
- 7.2.5.5. B klasės įtaisai.
Po 8.2.6.2 pastraipoje nurodyto bandymo juostos poslinkis turi neviršyti 25 mm.
- 7.2.6. *ISOFIX priedų techninės sąlygos*
„ISOFIX priedai“ ir fiksavimo rodikliai turi patikimai veikti nuolatinio jų naudojimo sąlygomis, ir, prieš atliekant 8.1.3 pastraipoje nurodytą dinaminį bandymą, su jais turi būti atliktas $2\,000 \pm 5$ atsegimo ir užsegimo ciklų įprastomis naudojimo sąlygomis bandymas.
8. BANDYMŲ APRAŠAS ⁽¹⁾
- 8.1. **Sumontuoto apsaugos įrenginio bandymai**
- 8.1.1. *Korozija*
- 8.1.1.1. Vaikų apsaugos įrenginio metalinės sudedamosios dalys bandymo kameroje turi būti išdėstytos taip, kaip nustatyta 4 priede. Kai vaikų apsaugos įrenginyje yra diržo įtraukimo įtaisas, juosta turi būti išvyniota beveik iki galo, palikus 100 ± 3 mm. Išskyrus trumpas pertraukas, kurios gali būti reikalingos, pavyzdžiui, patikrinti ir papildyti druskos tirpalą, bandymas be perstojo atliekamas $50 \pm 0,5$ valandų.
- 8.1.1.2. Atlikus bandymą, metalinės vaikų apsaugos įrenginio sudedamosios dalys turi būti atsargiai nuplautos arba pakištos po švariu tekančiu ne aukštesnės kaip 38 °C temperatūros vandeniu,

⁽¹⁾ Jei kitaip nenustatyta, leistinieji matmenų nuokrypiai negalioja ribiniams dydžiams

Matmenų diapazonas (mm)	Mažiau kaip 6	nuo 6 iki 30	nuo 30 iki 120	nuo 120 iki 315	nuo 315 iki 1 000	Daugiau kaip 1 000
Leistinasis nuokrypis (mm)	$\pm 0,5$	± 1	$\pm 1,5$	± 2	± 3	± 4

Leistinieji kampiniai nuokrypiai, jei kitaip nenurodyta, ± 1 .

kad būtų pašalintos galėjusios susidaryti druskos nuosėdos; tuomet prieš tikrinant 24 ± 1 valandas paliekama išdžiūti $18\text{--}25\text{ }^{\circ}\text{C}$ kambario temperatūroje, kaip nurodyta 7.1.1.2 pastraipoje.

8.1.2. *Apvertimas*

8.1.2.1. Manekenas turi būti įtaisomas pagal šią taisyklę sumontuotuose apsaugos įrenginiuose, atsižvelgiant į gamintojo nurodymus ir neįtempiant diržo, kaip apibrėžta 8.1.3.6 pastraipoje.

8.1.2.2. Apsaugos įrenginys turi būti pritvirtintas prie bandymo sėdynės arba transporto priemonės sėdynės. Visa sėdynė turi būti apsukama aplink horizontalią ašį, esančią vidurinėje išilginėje sėdynės plokštumoje, 360° kampu, 2–5 laipsnių per sekundę greičiu. Atliekant šį bandymą, įtaisai, kuriuos ketinama naudoti specialiuose automobiliuose, gali būti pritvirtinti prie 6 priede aprašytos bandymo sėdynės.

8.1.2.3. Šis bandymas turi būti atliktas dar kartą: grąžinus, jei būtina, manekeną į pradinę padėtį, sukama priešinga kryptimi. Sukimosi ašiai esant horizontalioje plokštumoje per 90° nuo dviejų ankstesnių bandymų padėčių, procedūra turi būti pakartota abiem sukimo kryptimis.

8.1.2.4. Šie bandymai turi būti atliekami naudojant tinkamą mažiausią ir didžiausią grupės, kuriai skirtas apsaugos įrenginys, manekeną.

8.1.3. *Dinaminiai bandymai*

8.1.3.1. Bandymai, atliekami vežimėlyje ir bandymo sėdynėje

8.1.3.1.1. Į priekį atgręžta padėtis

8.1.3.1.1.1. Dinaminiam bandymui naudojamas vežimėlis ir bandymo sėdynė turi atitikti šios taisyklės 6 priedo reikalavimus ir dinaminio susidūrimo bandymo metodiką, išdėstytą 21 priede.

8.1.3.1.1.2. Lėtėdamas vežimėlis turi išlikti horizontalioje padėtyje.

8.1.3.1.1.3. Vežimėlis turi būti stabdomas naudojant šios taisyklės 6 priede nurodytą prietaisą arba bet kokią kitą lygiaverčius rezultatus užtikrinantį įrenginį. Šis įrenginys privalo turėti šios taisyklės 8.1.3.4 pastraipoje ir 7 priede nustatytas technines savybes.

8.1.3.1.1.4. Turi būti atlikti šie matavimai:

8.1.3.1.1.4.1. vežimėlio greičio matavimas iš karto prieš susidūrimą;

8.1.3.1.1.4.2. stabdymo kelias;

8.1.3.1.1.4.3. manekeno galvos poslinkis, neatsižvelgiant į galūnes, I, II ir III bei 0 ir 0+ grupių įrenginiuose vertikalioje ir horizontalioje plokštumoje;

8.1.3.1.1.4.4. krūtinės pagreitis trimis tarpusavyje statmenomis kryptimis, išskyrus „manekeno-naujagimio“ atveju;

8.1.3.1.1.4.5. visi matomi pilvo dangos pažeidimai (žr. 7.1.4.3.1 pastraipą), išskyrus „manekeno-naujagimio“ atveju.

8.1.3.1.1.5. Po susidūrimo vaikų apsaugos įrenginys turi būti vizualiai patikrintas neatsegus sagties, kad būtų nustatyta, ar yra kokių nors sutrikimų arba lūžių.

8.1.3.1.2. *Apgręžtoji padėtis*

8.1.3.1.2.1. Atliekant bandymą, bandymo sėdynė turi būti apsukta 180° kampu pagal galinio susidūrimo bandymo reikalavimus.

- 8.1.3.1.2.2. Kai apgręžtojoje padėtyje naudojamas vaikų apsaugos įrenginys bandomas priekinėje sėdynėje, transporto priemonės prietaisų skydelis turi būti pakeistas standžiu prie vežimėlio pritvirtintu strypu; strypas turi būti pritvirtintas taip, kad visą energiją sugertų vaikų apsaugos įrenginys.
- 8.1.3.1.2.3. Lėtėjimo sąlygos turi atitikti 8.1.3.4 pastraipos reikalavimus.
- 8.1.3.1.2.4. Atliekami matavimai turi būti panašūs į 8.1.3.1.1.4–8.1.3.1.1.4.5 pastraipose išvardytus matavimus.
- 8.1.3.1.2.5. Po susidūrimo vaikų apsaugos įrenginys turi būti vizualiai patikrintas neatsegus sagties, kad būtų nustatyta, ar yra kokių nors sutrikimų arba lūžių.
- 8.1.3.2. Bandymas vežimėlyje ir transporto priemonės kėbulo karkase
- 8.1.3.2.1. Į priekį atgręžta padėtis
- 8.1.3.2.1.1. Dėl transporto priemonės pritvirtinimo būdo, naudojamo atliekant bandymą, nepadidėja transporto priemonės sėdynių tvirtinimo vietų, suaugusiųjų saugos diržų ir papildomų tvirtinimo vietų, reikalingų vaikų apsaugos įrenginiui pritvirtinti arba sumažinti įprastą konstrukcijos deformaciją, tvirtumas. Neturi būti jokios transporto priemonės detalės, kuri ribodama manekeno judėjimą sumažintų per bandymą vaikų apsaugos įrenginiui tenkančią apkrovą. Pašalintos konstrukcijos detalės gali būti pakeistos lygiaverčio tvirtumo detalėmis su sąlyga, kad jos netrukdo judėti manekenui.
- 8.1.3.2.1.2. Tvirtinimo įtaisas laikomas atitinkančiu nustatytus reikalavimus, jei neišsikiša už konstrukcijos pločio gabaritų ir jei transporto priemonė arba konstrukcija yra įtvirtinta arba užfiksuota priešais ne mažesniu kaip 500 mm atstumu nuo apsaugos sistemos tvirtinimo vietos. Gale konstrukcija turi būti pritvirtinta pakankamu atstumu už tvirtinimo vietų, kad būtų užtikrinta, jog laikomasi visų 8.1.3.2.1.1 pastraipos reikalavimų.
- 8.1.3.2.1.3. Transporto priemonės sėdynė ir vaikų apsaugos įrenginys turi būti įtaisyti patvirtinimo bandymus atliekančios techninės tarnybos parinktoje vietoje stengiantis, kad tvirtumo atžvilgiu būtų kuo daugiau nepalankių sąlygų, suderinamų su manekeno montavimu transporto priemonėje. Transporto priemonės sėdynės atlošo ir vaikų apsaugos įrenginio padėtis turi būti nurodyta ataskaitoje. Transporto priemonės sėdynės atlošas, jeigu jo polinkis reguliuojamas, turi būti užfiksuotas, kaip nustatyta gamintojo, arba, jei nėra techninių sąlygų, nustatomas tikrasis atlošo polinkio kampas, kurio reikšmė kuo artimesnė 25 °.
- 8.1.3.2.1.4. Jeigu montavimo ir naudojimo nurodymuose nereikalaujama kitaip, priekinė sėdynė, ant kurios bus tvirtinamas vaikų apsaugos įrenginys, turi būti pastumiama kiek įmanoma į priekį, o galinė sėdynė atitraukiama kiek įmanoma atgal.
- 8.1.3.2.1.5. Lėtėjimo sąlygos turi atitikti 8.1.3.4 pastraipos reikalavimus. Bandymo sėdynė – tai tikrosios transporto priemonės sėdynė.
- 8.1.3.2.1.6. Turi būti atlikti šie matavimai:
- 8.1.3.2.1.6.1. vežimėlio greičio matavimas iš karto prieš susidūrimą;
- 8.1.3.2.1.6.2. stabdymo kelias;
- 8.1.3.2.1.6.3. bet koks manekeno galvos sąlytis su transporto priemonės kėbulo karkasu;
- 8.1.3.2.1.6.4. krūtinės lėtėjimas trimis tarpusavyje statmenomis kryptimis, išskyrus „manekeno-naujagimio“ atveju;

- 8.1.3.2.1.6.5 visi matomi pilvo dangos pažeidimai (žr. 7.1.4.3.1 pastraipą), išskyrus „manekeno-naujagimio“ atveju.
- 8.1.3.2.1.7 Po susidūrimo vaikų apsaugos įrenginys turi būti vizualiai patikrintas neatsegus sagties, kad būtų nustatyta, ar yra kokių nors sutrikimų.
- 8.1.3.2.2 Apgręžtoji padėtis
- 8.1.3.2.2.1 Galinio susidūrimo bandymams transporto priemonės kėbulo korpusas ant bandymo vežimėlio turi būti apsuktas 180 ° kampu.
- 8.1.3.2.2.2 Tie patys reikalavimai, kaip atliekant priekinio susidūrimo bandymą.
- 8.1.3.3 Bandymas su sukomplektuota transporto priemone
- 8.1.3.3.1 Lėtėjimo sąlygos turi atitikti 8.1.3.4 pastraipos reikalavimus.
- 8.1.3.3.2. Priekinio susidūrimo bandymų tvarka nustatyta šios taisyklės 9 priede.
- 8.1.3.3.3 Galinio susidūrimo bandymų tvarka nustatyta šios taisyklės 10 priede.
- 8.1.3.3.4 Turi būti atlikti šie matavimai:
- 8.1.3.3.4.1. transporto priemonės (smogtuvo) greitis iš karto prieš susidūrimą;
- 8.1.3.3.4.2 bet koks manekeno galvos sąlytis (0 grupės atveju neatsižvelgiama į manekeno galūnes) su transporto priemonės vidaus įranga;
- 8.1.3.3.4.3 krūtinės pagreitis trimis tarpusavyje statmenomis kryptimis, išskyrus „manekeno-naujagimio“ atveju;
- 8.1.3.3.4.4 visi matomi pilvo dangos pažeidimai (žr. 7.1.4.3.1 pastraipą), išskyrus „manekeno-naujagimio“ atveju.
- 8.1.3.3.5 Priekinės sėdynės, jeigu jų polinkis reguliuojamas, turi būti užfiksuotos, kaip nustatyta gamintojo, arba, jei nėra techninių sąlygų, nustatomas tikrasis atlošo polinkio kampas, kurio reikšmė kuo artimesnė 25 °.
- 8.1.3.3.6. Po susidūrimo vaikų apsaugos įrenginys turi būti vizualiai patikrintas neatsegus sagties, kad būtų nustatyta, ar yra kokių nors sutrikimų ar lūžių.
- 8.1.3.4 Dinaminio bandymo sąlygos apibendrintos toliau pateiktoje lentelėje:

Bandymas	Apsaugos įrenginys	PRIEKINIS SUSIDŪRIMAS			GALINIS SUSIDŪRIMAS		
		Greitis (km/h)	Bandomasis impulsas	Stabdymo kelias per bandymą (mm)	Greitis (km/h)	Bandomasis impulsas	Stabdymo kelias per bandymą (mm)
Vežimėlis su bandymo sėdyne	Į priekį atgręžta padėtis, priekinės ir galinės sėdynės, universalioji, pusiau universalioji arba ribotoji (*)	50 + 0 -2	1	650 ± 50	—	—	—
	Apgręžtoji padėtis, priekinės ir galinės sėdynės, universalioji, pusiau universalioji arba ribotoji (**)	50 + 0 -2	1	650 ± 50	30 + 2 -0	2	275 ± 25

Bandymas	Apsaugos įrenginys	PRIEKINIS SUSIDŪRIMAS			GALINIS SUSIDŪRIMAS		
		Greitis (km/h)	Bandomasis impulsas	Stabdymo kelias per bandymą (mm)	Greitis (km/h)	Bandomasis impulsas	Stabdymo kelias per bandymą (mm)
Transporto priemonės kėbulas ant vežimėlio	Į priekį atgręžta padėtis (*)	50 + 0 -2	1 arba 3	650 ± 50	—	—	—
	Apgręžtoji padėtis (**)	50 + 2 -2	1 arba 3	650 ± 50	30 + 2 -0	2 arba 4	275 ± 25
Visos transporto priemonės susidūrimo su kliūtimi bandymas	Į priekį atgręžta padėtis	50 + 0 -2	3	Nenustatyta	—	—	—
	Apgręžtoji padėtis	50 + 0 -2	3	Nenustatyta	30 + 2 -0	4	Nenustatyta

(*) Atliekant kalibravimą, stabdymo kelias turėtų būti 650 ± 30 mm.

(**) Atliekant kalibravimą stabdymo kelias turėtų būti 275 ± 20 mm.

Pastaba: Visos 0 ir 0+ grupių apsaugos sistemos turi būti bandomos pagal „apgręžtosios padėties“ sąlygas atliekant priekinio ir galinio susidūrimų bandymus.

Paaiškinimas:

Bandomasis impulsas Nr. 1: Kaip nustatyta 7 priede – priekinis susidūrimas.

Bandomasis impulsas Nr. 2: Kaip nustatyta 7 priede – galinis susidūrimas.

Bandomasis impulsas Nr. 3: Transporto priemonės lėtėjimo impulsas, atliekant priekinio susidūrimo bandymą.

Bandomasis impulsas Nr. 4: Transporto priemonės lėtėjimo impulsas, atliekant galinio susidūrimo bandymą.

- 8.1.3.5. Vaikų apsaugos įrenginiai, su kuriais naudojami papildomi tvirtinimo įtaisai
- 8.1.3.5.1. Su vaikų apsaugos įrenginiais, skirtais naudoti kaip nustatyta 2.1.2.3 pastraipoje, su kuriais naudojami papildomi tvirtinimo įtaisai, priekinio susidūrimo bandymas pagal 8.1.3.4 pastraipą atliekamas taip:
- 8.1.3.5.2. Įtaisų su trumpomis viršutinio tvirtinimo juostomis, pvz., skirtų tvirtinti prie galinės bagažo lentynos, viršutinių tvirtinimo vietų konfiguracija ant bandymo vežimėlio turi būti tokia, kaip nustatyta 6 priedo 3 priedėlyje.
- 8.1.3.5.3. Įtaisų su ilgomis viršutinio tvirtinimo juostomis atveju, pvz., skirtų naudoti ten, kur nėra tvirtos bagažo lentynos, o viršutinės tvirtinimo juostos tvirtinamos prie transporto priemonės grindų, tvirtinimo juostos bandymo vežimėlyje turi būti tokios, kaip nustatyta 6 priedo 3 priedėlyje.
- 8.1.3.5.4. Įtaisų, skirtų naudoti su abiem konfiguracijomis atveju, 8.1.3.5.2 ir 8.1.3.5.3 pastraipose nustatyti bandymai atliekami su ta išimtimi, kad pagal 8.1.3.5.3 pastraipoje išdėstytus reikalavimus atliekamo bandymo atveju gali būti naudojamas tik sunkesnis manekenas.
- 8.1.3.5.5. Apgręžtojoje padėtyje naudojamų įrenginių atveju apatinės tvirtinimo vietos bandymo vežimėlyje turi būti tokios, kaip nustatyta 6 priedo 3 priedėlyje.
- 8.1.3.5.6. Jei nešiojamiesiems lopšiams naudojamos papildomos juostos, tvirtinamos prie dviejų suaugusiųjų saugos diržų, ir kai apkrova per suaugusiojo saugos diržą tiesiogiai perduodama suaugusiojo saugos diržo apatiniams tvirtinimo įtaisams, tvirtinimo ant bandymo vežimėlio įtaisai turi būti tokie, kaip nurodyta 6 priedo 3 priedėlio 7 pastraipoje (A1, B1). Įrenginys ant bandymo stendo turi būti sumontuotas taip, kaip nurodyta 21 priedo 5 pastaboje. Ši sistema turi tinkamai veikti net su atrakintais suaugusiųjų diržais ir yra laikoma universaliąja, jei atitinka 6.1.8 pastraipos reikalavimus.
- 8.1.3.6. Bandymo manekentai
- 8.1.3.6.1. Vaikų apsaugos įrenginys ir manekentai montuojami pagal 8.1.3.6.3 pastraipos reikalavimus.

- 8.1.3.6.2. Vaikų apsaugos įrenginys bandomas naudojant šios taisyklės 8 priede nurodytus manekenus.
- 8.1.3.6.3. Manekeno montavimas
- 8.1.3.6.3.1. Manekenas įtaisomas taip, kad tarp manekeno nugaros ir apsaugos įrenginio būtų tarpas. Nešiojamųjų lopšių manekenas įtaisomas tiesioje horizontalioje padėtyje, kuo arčiau centrinės nešiojamojo lopšio linijos.
- 8.1.3.6.3.2. Vaiko sėdynę padėkite ant bandymo sėdynės.
- I vaiko sėdynę pasodinkite manekeną.
- Įtaisykite atverčiamą plokštę arba panašų lankstų 2,5 cm storio, 6 cm pločio ir pečių aukščiui lygaus ilgio įtaisą (8 priedas, sėdimoji padėtis) žemiau centrinės klubų dalies (8 priedas pakinklių aukštis sudėtas su puse šlaunies aukščio, sėdimoji padėtis), susijusį su bandyme naudojamo manekeno dydžiu; dedama tarp manekeno ir kėdės atlošo. Plokštė turi kiek įmanoma sutapti su sėdynės išlinkiu, o jos apatinis galas turėtų būti manekeno klubo jungties aukštyje.
- Diržą sureguliuokite pagal gamintojo nurodymus, bet įtempimas turi būti 250 ± 25 N didesnis už regulatoriaus galią, o juostos nuokrypio kampas ties regulatoriumi – $45 \pm 5^\circ$ arba gamintojo nurodytas kampas.
- Vaiko sėdynę montuoti ant bandymo sėdynės užbaikite pagal šios taisyklės 21 priedą.
- Pašalinkite lankstų įtaisą.
- Tai taikoma tik apsaugos įrenginiams su diržų komplektais ir apsaugos įrenginiams, kuriuose vaikas apsaugomas suaugusiųjų trijose vietose tvirtinamu diržu, o naudojamas fiksavimo įtaisas netaikomas vaikų apsaugos juostoms, tiesiogiai sujungtoms su diržo įtraukimo įtaisu.
- 8.1.3.6.3.3. Manekeno centrinę liniją kertanti išilginė plokštuma turi būti nustatyta viduryje tarp dviejų apatinių diržo tvirtinimo įtaisų, tačiau turi būti atkreiptas dėmesys ir į 8.1.3.2.1.3 pastraipą. Kai su 10 metų vaiką atitinkančiu manekenu bandomos paaukštintos sėdynės, manekeno centrinę liniją kertanti išilginė plokštuma turi būti 75 ± 5 mm į kairę arba į dešinę nuo vidurio taško tarp dviejų apatinių diržo tvirtinimo įtaisų.
- 8.1.3.6.3.4. Įtaisų, su kuriais turi būti naudojamas standartinis diržas, atveju prieš dinaminį bandymą pakankamo pločio ir ilgio mažo svorio izoliacine juosta ant manekeno gali būti tvirtinama pečių juosta. Apgrežtojoje padėtyje naudojamų įtaisų atveju galva prie apsaugos sistemos atlošo gali būti laikoma pakankamo ilgio ir pločio mažo svorio izoliacine juosta. Apgrežtojoje padėtyje naudojamų apsaugos įrenginių atveju, vykstant greitėjimui, manekeno galvai prijungti prie 100 mm strypo arba apsaugos įrenginio atlošo leidžiama naudoti lengvą izoliacinę juostą.
- 8.1.3.7. Naudotino manekeno kategorija
- 8.1.3.7.1. 0 grupės įtaisas: bandymas naudojant „manekena-naujagimį“ ir 9 kg svorio manekeną;
- 8.1.3.7.2. 0+ grupės įtaisas: bandymas naudojant „manekena-naujagimį“ ir 11 kg svorio manekeną;
- 8.1.3.7.3. I grupės įtaisas: bandymai naudojant 9 kg ir 15 kg, atitinkamai, svorio manekeną;
- 8.1.3.7.4. II grupės įtaisas: bandymai naudojant 15 kg ir 22 kg, atitinkamai, svorio manekeną;
- 8.1.3.7.5. III grupės įtaisas: bandymai naudojant 22 kg ir 32 kg, atitinkamai, svorio manekeną.
- 8.1.3.7.6. Jei vaikų apsaugos priemonė tinkama dviem ar daugiau svorio grupėms, bandymai turi būti atliekami naudojant lengviausią ir sunkiausią iš anksčiau atitinkamoms grupėms nurodytų

manekenių. Tačiau, jei įtaiso konfigūracija labai pasikeičia iš vienos grupės į kitą, pavyzdžiui, kai pakeičiama diržų komplekto konfigūracija arba ilgis, bandymus atliekanti laboratorija, jei atrodo tikslinga, gali įtraukti bandymą su vidutinio svorio manekenu.

- 8.1.3.7.7. Jei vaikų apsaugos priemonė sukurta dviem arba daugiau vaikų, vienas bandymas turi būti atliekamas į visas sėdimas vietas įtaisius sunkiausių manekenus. Atliekamas antras anksčiau apibrėžtas bandymas su lengviausiu ir sunkiausiu manekenu. Bandymai turi būti atliekami naudojant bandymo sėdynę, kaip parodyta 6 priedo 3 priedėlio 3 pav. Bandymus atliekanti laboratorija, jei atrodo tikslinga, gali įtraukti trečią bandymą su bet koku manekenių arba tuščių sėdynių deriniu.
- 8.1.3.7.8. Jei 0 arba 0+ grupės vaikų apsaugos priemonėje numatytos įvairios reguliavimo padėties atsižvelgiant į vaiko masę, kiekviena reguliavimo padėtis turi būti išbandyta su abiem atitinkamos masės grupės manekenuis.
- 8.1.3.7.9. Jei ISOFIX vaikų apsaugos priemonė turi būti naudojama su viršutiniu diržu, vienas bandymas turi būti atliekamas su mažiausiu manekenu ir trumpesniu viršutiniu diržu (tvirtinimo vieta G1). Antras bandymas turi būti atliekamas su sunkesniu manekenu ir ilgesniu viršutiniu diržu (tvirtinimo vieta G2). Viršutinį diržą sureguliuokite taip, kad būtų užtikrinama 50 ± 5 N apkrova.
- 8.1.3.7.10. 7.1.4.1.10.1.2 pastraipoje nurodytas bandymas turi būti atliekamas tik su didžiausiu manekenu, kuriam yra pritaikytas vaikų apsaugos įrenginys.

8.1.4. *Apsaugos įrenginys su paaukštinta sėdyne*

Ant bandymų stendo sėdimą pavidolą padėkite medvilninio audinio skiautę. Paaukštintą sėdynę padėkite ant bandymų stendo, žemutinę liemens dalį padėkite ant sėdimą pavidolą, kaip parodyta 22 priedo 1 pav., pritaisykite ir prisekite trijose vietose tvirtinamą suaugusiųjų saugos diržą ir įtempkite kaip nurodyta 21 priede. 25 mm pločio arba panašia juosta apvyniokite paaukštintą sėdynę; A rodyklės rodoma kryptimi naudokite 250 ± 5 N apkrovą, žr. 22 priedo 2 pav., lygiai su bandymų stendo sėdimą pavidolą.

8.2. **Atskirų sudedamųjų dalių bandymai**

8.2.1. *Sagtis*

8.2.1.1. Atsegimo bandymas veikiant apkrovai

8.2.1.1.1. Šiam bandymui turi būti naudojamas vaikų apsaugos įrenginys, su kuriuo jau atliktas 8.1.3 pastraipoje nurodytas dinaminis bandymas.

8.2.1.1.2. Vaikų apsaugos įrenginys, neatsegus sagties, išimamas iš bandymo vežimėlio arba transporto priemonės. Sagčiai turi būti taikoma $200 + 2$ N apkrova. Jei sagtis sujungta su standžia dalimi, dinaminio bandymo metu turi būti naudojama jėga, veikianti tarp sagties ir standžios dalies susidarantį kampą.

8.2.1.1.3. Taikoma 400 ± 20 mm/min. apkrova, nukreipta į sagties atsegimo mygtuko centrą, išilgai fiksuotos ašies, lygiagrečios su pradine mygtuko judėjimo kryptimi; geometrinis centras yra ta sagties paviršiaus dalis, į kurią taikomas atsegimo slėgis. Taikant atsegimo jėgą, sagtis turi būti pritvirtinta prie standžios atramos.

8.2.1.1.4. Sagties atsegimo jėga, sukuriama dinamometru arba panašiu įtaisu, veikiama įprastu būdu ir įprasta kryptimi. Sąlyčio galas turi būti šlifluoto metalo $2,5 \pm 0,1$ mm spindulio apskritimas.

8.2.1.1.5. Turi būti išmatuota sagties atsegimo jėga ir užregistruoti visi sutrikimai.

- 8.2.1.2. Atsegimo bandymas be apkrovos
- 8.2.1.2.1. Sigties mechanizmas, kuriam anksčiau nebuvo taikoma apkrova, turi būti įtaisytas į „nėra apkrovos“ padėtį.
- 8.2.1.2.2. Sigties atsegimo jėgos matavimo būdas turi būti toks, kaip nurodyta 8.2.1.1.3 ir 8.2.1.1.4 pastraipose.
- 8.2.1.2.3. Turi būti išmatuota sigties atsegimo jėga.
- 8.2.1.3. Tvirtumo bandymas.
- 8.2.1.3.1. Tvirtumo bandymui turi būti naudojami du pavyzdžiai. Į bandymą įtraukiami visi reguliatoriai, išskyrus tiesiai ant vaikų apsaugos įrenginio montuojamus reguliatorius.
- 8.2.1.3.2. 20 priede parodytas tipiškas įtaisas sigties tvirtumo bandymui atlikti. Sigties padedama ant viršutinės apvalios plokštelės (A) įtaiso viduje. Visos susijusios juostos yra mažiausiai 250 mm ilgio ir pakabinamos ant viršutinės plokštės, atitinkamai pagal jų padėtį sigties atžvilgiu. Tada laisvi juostų galai apvyniojami aplink apatinę apvalią plokštelę (B), kol jie pasirodo plokštelės vidinėje angoje. Visos juostos turi būti vertikalios tarp A ir B. Apvali suspaudimo plokštelė (C) lengvai prispaudžiama prie apatinio (B) paviršiaus; tačiau tarp jų esančią juostą turi būti galima šiek tiek pajudinti. Nedidele jėga tempimo mašina juostos įtempiamos ir traukiamos tarp (B) ir (C), kol apkraunamos atitinkamai pagal jų išdėstymą. Šio veiksmo ir paties bandymo metu sigtis turi likti atskirai nuo plokštelės (A) ar kurių nors (A) esančių dalių. Tuomet tvirtai suspaudžiama (B) ir (C), o tempimo jėga didinama 100 ± 20 mm/min. skersiniu greičiu, kol pasiekiami reikalingi dydžiai.
- 8.2.2. *Reguliavimo įtaisas*
- 8.2.2.1. *Reguliavimo lengvumas*
- 8.2.2.1.1. Kai atliekamas rankinio reguliavimo įtaiso bandymas, juosta pro jį turi būti traukiama vienodai, atsižvelgiant į įprastas naudojimo sąlygas, 100 ± 20 mm/min. greičiu ir po pirmojo 25 ± 5 mm juostos traukimo matuojama didžiausia jėga, esanti arčiausiai sveikojo N skaičiaus.
- 8.2.2.1.2. Atliekant bandymą, juosta per įtaisą turi būti traukiama dviem kryptimis; prieš matavimą su juosta turi būti atlikta 10 ištiesų eigos ciklų.
- 8.2.3. *Trumpojo poslinkio bandymas* (žr. 5 priedo 3 pav.)
- 8.2.3.1. Sudedamosios dalys arba įtaisai, su kuriais bus atliekamas trumpojo poslinkio bandymas, likus mažiausiai 24 valandoms iki bandymo, turi būti laikomi 20 ± 5 °C temperatūros ir 65 ± 5 % santykinės drėgmės atmosferoje. Bandymas atliekamas $15\text{--}30$ °C temperatūroje.
- 8.2.3.2. Laisvasis juostos galas turi būti paliktas taip, kaip naudojant įtaisą transporto priemonėje: neturi būti tvirtinamas prie jokios kitos dalies.
- 8.2.3.3. Reguliavimo įtaisas nustatomas ant vertikalios juostos dalies, kurios vieną galą veikia $50 \pm 0,5$ N apkrova (valdoma taip, kad juosta nesiūbuotų ir nesusisuktų). Laisvasis juostos galas nuo reguliavimo įtaiso turi eiti vertikaliai aukštyn arba žemyn, kaip ir transporto priemonėje. Kitas galas turi aplenkti velenėlį, kai horizontali ašis yra lygiagreti su apkrova veikiamos juostos dalies plokštuma; pro velenėlį einanti dalis yra horizontali.
- 8.2.3.4. Bandomasis įtaisas turi būti įtaisytas taip, kad jo centras aukščiausioje padėtyje, iki kurios jis gali būti pakeltas, būtų 300 ± 5 mm nuo atraminio stalo, o 50 N apkrova turi būti 100 ± 5 mm nuo to stalo.

- 8.2.3.5. Prieš bandymą turi būti atlikta 20 ± 2 ciklų ir $1\,000 \pm 5$ ciklų 30 ± 10 ciklų per minutę dažniu; visos amplitudės dydis 300 ± 20 mm arba kaip nustatyta 8.2.5.2.6.2 pastraipoje. 50 N apkrova turi būti taikoma tik tiek laiko, per kurio kiekvienos pusės trukmę įvyksta 100 ± 20 mm poslinkis. Trumpasis poslinkis matuojamas tokioje padėtyje, kurioje prieš bandymą yra atlikta 20 ciklų.
- 8.2.4. *Diržo įtraukimo įtaisas*
- 8.2.4.1. Įtraukimo jėga
- 8.2.4.1.1. Įtraukimo jėgos turi būti matuojamos, kai saugos diržo komplektas yra pritaisytas prie manekeno taip, kaip 8.1.3 pastraipoje nurodytame dinaminiam bandyme. Juostos įtempimas turi būti matuojamas sąlyčio su manekenu (bet šiek tiek toliau nuo jo) taške, juostą ištraukiant apytiksliai 0,6 m/min. greičiu.
- 8.2.4.2. Diržo įtraukimo įtaiso mechanizmo patvarumas
- 8.2.4.2.1. Juosta turi būti ištraukiama ir leidžiama ją įtraukti reikalingą ciklų skaičių ne didesniu kaip 30 ciklų per minutę greičiu. Per avariją užsifiksuojančių diržo įtraukimo įtaisų atveju užsifiksavimą sukeliantis krestelėjimas atliekamas per kiekvieną iš penkių ciklų. Kiekvienoje iš penkių ištraukimo padėčių atliekamas vienodas skaičius krestelėjimų: ištraukus 90, 80, 75, 70 ir 65 procentus viso diržo įtraukimo įrenginio juostos ilgio. Tačiau, kai juosta yra ilgesnė negu 900 mm, anksčiau nurodyti procentiniai dydžiai turi būti taikomi galutiniam 900 mm juostos, kuri gali būti ištraukta iš įtraukimo įtaiso, ilgiui.
- 8.2.4.3. Avariniu atveju užsifiksuojančių diržo įtraukimo įtaisų užsifiksavimas
- 8.2.4.3.1. Diržo įtraukimo įtaiso užsifiksavimas turi būti bandomas, kai juostos išvyniojama tiek, kad įtraukimo įtaise būtų likę 300 ± 3 mm.
- 8.2.4.3.2. Kai diržo įtraukimo įtaiso užsifiksavimą sukelia juostos judėjimas, ištraukti reikia ta kryptimi, kuri paprastai būdinga tada, kai diržo įtraukimo įtaisas sumontuotas transporto priemonėje.
- 8.2.4.3.3. Kai bandomas diržo įtraukimo įtaisų jautrumas transporto priemonės greitėjimui, jie turi būti bandomi taikant anksčiau nurodytą ištraukimo ilgį abiem kryptimis, išilgai dviejų viena kitai statmenų ašių, kurios yra horizontalios, jei diržo įtraukimo įtaisy transporto priemonėje sumontuoti pagal vaikų apsaugos įrenginio gamintojo nurodymus. Jeigu ši padėtis nėra nurodyta, bandymų institucija turi pasikonsultuoti su vaikų apsaugos įrenginio gamintoju. Patvirtinimo bandymus atliekanti techninė tarnyba turi pasirinkti vieną iš šių bandymo kryptų; užsifiksavimo mechanizmo suveikimo atžvilgiu turi būti taikomos nepalankiausios sąlygos.
- 8.2.4.3.4. Naudojamo mechanizmo konstrukcija turi būti tokia, kad reikalaujamas pagreitis būtų užtikrinamas, kai vidutinis pagreičio didėjimas yra mažiausiai 25 g/s (*).
- 8.2.4.3.5. Kad bandymas atitiktų 7.2.3.2.1.3 ir 7.2.3.2.1.4 pastraipų reikalavimus, diržo įtraukimo įtaisas turi būti montuojamas ant horizontalaus stalo, o stalas kreipiamas ne didesniu kaip 2° per sekundę greičiu tol, kol įvyksta užsifiksavimas. Bandymas turi būti pakartotas kreipiant kitomis kryptimis, kad būtų užtikrinta, jog laikomasi reikalavimų.
- 8.2.4.4. Korozijos bandymas
- 8.2.4.4.1. Korozijos bandymas yra aprašytas 8.1.1 pastraipoje.
- 8.2.4.5. Atsparumo dulkiems bandymas
- 8.2.4.5.1. Diržo įtraukimo įtaisas dedamas į bandymo kamerą, kaip aprašyta šios taisyklės 3 priede. Jo padėties kryptis turi būti panaši į tą, kuri būna įtaisą sumontavus transporto priemonėje.

(*) $g = 9,81 \text{ m/s}^2$

Bandymo kameroje turi būti dulkių, kaip apibrėžta 8.2.4.5.2 pastraipoje. Iš diržo įtraukimo įtaiso ištraukiama 500 mm juostos ir ji laikoma ištraukta, išskyrus atvejį, kai po kiekvieno dulkių sumaišymo per vieną ar dvi minutes turi būti atliekama 10 ištiesų įtraukimo ir ištraukimo ciklų. Penkias valandas dulkės kas 20 minučių pamaišomos su sausu suslėgtu oru be alyvos, leidžiamu $5,5 \pm 0,5$ baro slėgiu pro $1,5 \pm 0,1$ mm skersmens angą.

8.2.4.5.2. Atliekant 8.2.4.5.1 pastraipoje aprašytą bandymą, naudojamos dulkės, sudarytos iš maždaug 1 kg sauso kvarco. Dalelės turi būti tokio dydžio:

a) išpučiamos pro 150 μm dydžio angą, vielos skersmuo 104 μm : 99–100 %;

b) išpučiamos pro 105 μm dydžio angą, vielos skersmuo 64 μm : 76–86 %;

c) išpučiamos pro 75 μm dydžio angą, vielos skersmuo 52 μm : 60–70 %.

8.2.5. *Statinis juostų bandymas*

8.2.5.1. Juostos tvirtumo bandymas

8.2.5.1.1. Kiekvienas bandymas turi būti atliekamas su dviem naujais juostos pavyzdžiais, kondicionuotais pagal 7.2.4 pastraipos reikalavimus.

8.2.5.1.2. Kiekviena juosta turi būti suspausta tarp tempimo tvirtumo bandymo mašinos spaustuvų. Spaustuvai turi būti pagaminti taip, kad juosta spaustuose arba prie jų nenutrūktų. Skersinio poslinkio greitis turi būti 100 ± 20 mm/min. Laisva pavyzdžio atkarpa tarp mašinos spaustuvų bandymo pradžioje turi būti $200 \text{ mm} \pm 40 \text{ mm}$ ilgio.

8.2.5.1.3. Tempimas turi būti stiprinamas tol, kol juosta nutrūksta; trūkimo apkrova užfiksuojama.

8.2.5.1.4. Jei juosta slysta arba trūksta viename iš spaustuvų arba 10 mm nuo jų, bandymas negalioja; tada su nauju pavyzdžiu turi būti atliekamas kitas bandymas.

8.2.5.2. Juostų pavyzdžiai, kaip nurodyta 3.2.3 pastraipoje, kondicionuojami taip:

8.2.5.2.1. Kondicionavimas kambario sąlygomis

8.2.5.2.1.1. Juosta 24 ± 1 valandas turi būti laikoma 23 ± 5 ° temperatūros ir 50 ± 10 % santykinės drėgmės ore. Jei iš karto po kondicionavimo bandymas nėra atliekamas, pavyzdys iki bandymo pradžios turi būti laikomas hermetiškai uždarytoje talpoje. Trūkimo apkrova turi būti nustatyta nuo juostos kondicionavimo arba išėmimo ir talpos praėjus ne daugiau kaip penkioms minutėms.

8.2.5.2.2. Atsparumas šviesai

8.2.5.2.2.1. Turi būti taikomos Rekomendacijos ISO/105-B02(1978) nuostatos. Juosta turi būti laikoma šviesoje tol, kol etaloniniai mėlynai dažai Nr. 7 išblunka taip, kad jų atspalvį galima priskirti ketvirtam pustonių skalės laipsniui.

8.2.5.2.2.2. Pabaigus bandymą šviesa, juosta mažiausiai 24 valandas laikoma 23 ± 5 °C temperatūros ir 50 ± 10 % santykinės drėgmės ore. Trūkimo apkrova turi būti nustatyta nuo juostos kondicionavimo praėjus ne daugiau kaip penkioms minutėms.

- 8.2.5.2.3. Atsparumas šalčiui
- 8.2.5.2.3.1. Juosta mažiausiai 24 valandas laikoma 23 ± 5 °C temperatūros ir 50 ± 10 % santykinės drėgmės ore.
- 8.2.5.2.3.2. Paskiau juosta 90 ± 5 minučių ant lygaus paviršiaus laikoma žemos temperatūros kameroje, kurioje oro temperatūra -30 ± 5 °C. Tada juosta sulankstoma ir pakišama po iš anksto iki -30 ± 5 °C temperatūros atšaldytu $2 \pm 0,2$ kg svorio svarsčiu. Kai juosta po svarsčiu 30 ± 5 minučių išlaikoma toje pačioje žemos temperatūros kameroje, svoris pašalinamas ir per penkias minutes nuo juostos išėmimo iš žemos temperatūros kameros turi būti matuojama trūkimo apkrova.
- 8.2.5.2.4. Atsparumas karščiui
- 8.2.5.2.4.1. Juosta 180 ± 10 minučių laikoma šildymo kameroje 60 ± 5 °C temperatūroje ir 65 ± 5 % santykinėje drėgmėje.
- 8.2.5.2.4.2. Trūkimo apkrova turi būti nustatyta nuo juostos išėmimo iš šildymo spintos praėjus ne daugiau kaip penkioms minutėms.
- 8.2.5.2.5. Atsparumas drėgmei
- 8.2.5.2.5.1. Visiškai panardinta juosta 180 ± 10 minučių laikoma distiliuotame 20 ± 5 °C temperatūros vandenyje, į kurį įpilta drėkiklio. Galima naudoti bet kokį bandomam pluoštui tinkamą drėkiklį.
- 8.2.5.2.5.2. Trūkimo apkrova turi būti nustatyta nuo juostos ištraukimo iš vandens praėjus ne daugiau kaip 10 minučių.
- 8.2.5.2.6. Kondicionavimas dilinimu
- 8.2.5.2.6.1. Sudedamosios dalys arba įtaisai, su kuriais bus atliekamas dilinimo bandymas, likus mažiausiai 24 valandoms iki bandymo, turi būti laikomi 23 ± 5 °C temperatūros ir 50 ± 10 % santykinės drėgmės ore. Patalpos temperatūra atliekant bandymą turi būti 15–30 °C.
- 8.2.5.2.6.2. Toliau pateiktoje lentelėje nustatytos bendros kiekvieno bandymo sąlygos:
	Apkrova (N)	Ciklų skaičius per minutę	Ciklai (Nr.)
1 tipo metodika	$10 \pm 0,1$	30 ± 10	$1\ 000 \pm 5$
2 tipo metodika	$5 \pm 0,05$	30 ± 10	$5\ 000 \pm 5$
- Jei nepakanka juostos 300 mm poslinkiui atlikti, bandymas gali būti atliekamas su mažesnio ilgio atkarpa, bet ne trumpesne kaip 100 mm.
- 8.2.5.2.6.3. Išsamios bandymo sąlygos
- 8.2.5.2.6.3.1. 1 tipo metodika: kai juosta slysta pro greitojo reguliavimo įtaisą. Vieną iš juostų nuolat vertikalia kryptimi veikia 10 N apkrova. Kita horizontaliai nustatyta juosta pritvirtinama prie įtaiso, kad būtų galima judinti atgal ir pirmyn. Reguliavimo įtaisas nustatomas taip, kad horizontalią diržo juostą veiktų įtempimo jėga (žr. 5 priedo 1 pav.).
- 8.2.5.2.6.3.2. 2 tipo metodika: kai kinta per standžią dalį slenkančios juostos kryptis. Atliekant šį bandymą, abiejų diržo juostų kampai turi būti tokie, kaip parodyta 5 priedo 2 pav. Juostas veikia nuolatinė 5 N apkrova. Tais atvejais, kai per standžią dalį slenkanti juosta keičia kryptį daugiau kaip vieną kartą, 5 N apkrova gali būti didinama, kad būtų užtikrintas nurodytas 300 mm ilgio juostos judėjimas per standžią dalį.

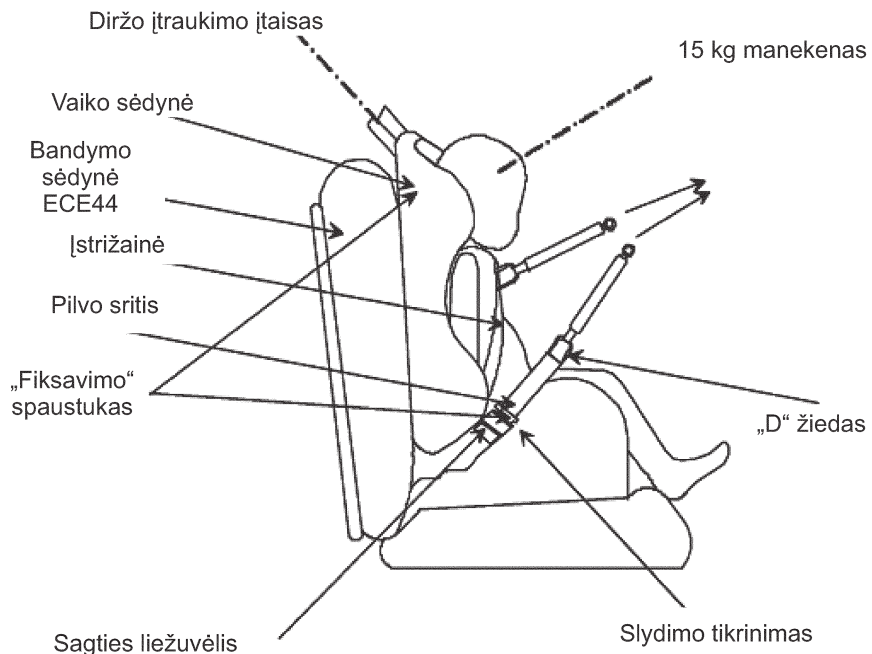

8.2.6. Fiksavimo įtaisai

8.2.6.1. A klasės įtaisai

Vaikų apsaugos įrenginys ir didžiausias tam įrenginiui tinkantis manekenas turi būti įtaisyti taip, kaip parodyta 5 pav. Turi būti naudojamas šios taisyklės 13 priede apibrėžtas diržas. Turi būti taikomas visiškasis fiksavimas ir ant diržo pažymima, kurioje vietoje diržas fiksuojamas. Jėgos matuokliai prie diržo tvirtinami per D žiedą ir dvigubai už sunkiausio I grupės manekeno masę didesne jėga ($\pm 5\%$), veikiama mažiausiai vieną sekundę. Apatinė padėtis turi būti naudojama fiksuoti A padėtyje, o viršutinė padėtis – fiksuoti B padėtyje. Jėga taikoma dar 9 kartus. Ant diržo toliau pažymima, kurioje vietoje jis fiksuojamas, ir išmatuojamas atstumas tarp dviejų žymų. Atliekant šį bandymą, diržo ištraukimo įtaisas turi būti atrakintas.

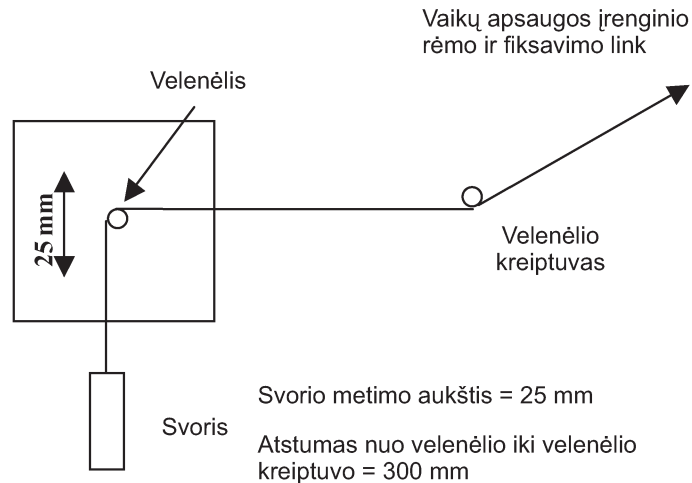
5 pav.

8.2.6.2. B klasės įtaisai

Vaikų apsaugos įrenginys turi būti stipriai pritvirtintas, o diržas, kaip apibrėžta šios taisyklės 13 priede, turi eiti per fiksavimo įtaisą ir rėmą pagal gamintojo nurodymuose aprašytą maršrutą. Diržas turi eiti per bandymo įrangą, kaip parodyta 6 pav., ir būti pritvirtintas prie $5,25 \pm 0,05$ kg svorsčio. Tarp svorsčio ir vietos, kur diržas nuslenka nuo rėmo, turi būti 650 ± 40 mm laisvo diržo. Turi būti taikomas visiškasis fiksavimas ir ant diržo pažymima, kurioje vietoje diržas fiksuojamas. Svarstis turi būti pakeltas ir paleistas taip, kad laisvai kristų 25 ± 1 mm. Tai kartojama 100 ± 2 kartų 60 ± 2 ciklų per minutę dažniu; taip imituojamas vaikų apsaugos įrenginio trūkčiojimas automobilyje. Ant diržo toliau pažymima, kurioje vietoje jis fiksuojamas ir išmatuojamas atstumas tarp dviejų žymų. Įtaisymo padėtyje fiksavimo įtaisas turi apimti visą diržo plotį, kai sumontuotas 15 kg svorio manekenas. Šis bandymas atliekamas naudojant tokius pačius diržo kampus, kokie susidaro įprastai naudojant. Laisva juosmens diržo dalis turi būti nejudama. Bandymas turi būti atliekamas vaikų apsaugos priemonę tvirtai pritvirtinus prie bandymų stendo, naudojamo atliekant apvertimo ar dinaminį bandymus. Apkraunama juosta gali būti pritvirtinta prie imituojamosios sagties.

6 pav.

B klasės fiksavimo įtaiso bandymo schema

Naudojama diržo juosta, nustatyta standartiniame saugos diržui, kaip apibrėžta 13 priede.

8.2.7. Tiesiogiai prie vaikų apsaugos įrenginių montuojamų reguliatorių kondicionavimo bandymas

Įtaisykite didžiausią apsaugos įrenginiui tinkantį manekeną, kaip ir atliekant dinaminį bandymą, neįtempdami diržo, kaip apibrėžta 8.1.3.6 pastraipoje. Ant juostos, kur laisvas jos galas patenka į reguliatorių, pažymėkite atskaitos liniją.

Pašalinkite manekeną, o apsaugos įrenginį įdėkite į 19 priedo 1 pav. parodytą kondicionavimo įrangą.

Per reguliatorių turi būti traukiama ne mažiau kaip 150 mm juostos. Juostos judėjimas turi būti toks, kad mažiausiai 100 mm juostos atskaitos linijos pusėje laisvo juostos galo link ir judėjimo atstumo likutis (apytiksliai 50 mm) įtaisyto diržų komplekto atskaitos linijos pusėje judėtų per reguliatorių.

Jeigu juostos ilgio nuo atskaitos linijos iki laisvo juostos galo nepakanka anksčiau aprašytam judėjimui atlikti, 150 mm ilgio judėjimas per reguliatorių atliekamas iki galo pailgintoje diržų komplekto padėtyje.

Ciklo dažnis turi būti 10 ± 1 ciklų/min., B klasės greitis 150 ± 10 mm/sek.

8.2.8. Temperatūros bandymas

7.1.5.1 pastraipoje apibrėžtos sudedamosios dalys turi būti laikomos virš vandens paviršiaus uždaroje erdvėje, aplinkos temperatūrai esant ne mažesnei kaip 80 °C, ne trumpiau kaip 24 valandas; paskui atvėsinama ne aukštesnės kaip 23 °C temperatūros aplinkoje. Atvėsinus turi būti iš eilės atliekami trys 24 valandų trukmės ciklai; kiekvieną ciklą turi sudaryti tokia veiksmų seka:

- i) ne mažiau kaip 100 °C temperatūros aplinka turi būti palaikoma 6 valandas; ši aplinka turi būti pasiekama per 80 minučių nuo ciklo pradžios;

- ii) ne daugiau kaip 0 °C temperatūros aplinka turi būti palaikoma 6 valandas; ši aplinka turi būti pasiekama per 90 minučių;
- iii) per paskutinę 24 valandų trukmės ciklo dalį turi būti palaikoma 23 °C temperatūros aplinka.

8.3. **Bandymų stendo pakloto sertifikavimas**

8.3.1. Naujas bandymų stendo paklotas turi būti sertifikuojamas, kad būtų nustatytos smūginiam poveikiui ir didžiausiam lėtėjimui reikalingos vertės; tada sertifikuojama po kiekvienų 50 dinaminių bandymų arba mažiausiai kiekvieną mėnesį, jei bandymų atliekama mažiau, arba prieš kiekvieną bandymą, jei bandymų įranga naudojama dažnai.

8.3.2. Sertifikavimo ir matavimo metodika turi atitikti naujausioje ISO 6487 versijoje aprašytas metodikas; matavimo įranga turi atitikti duomenų perdavimo kanalo technines sąlygas, kai duomenų perdavimo kanalo dažnio klasė (CFC) 60.

Naudojant šios taisyklės 17 priede apibrėžtą bandymų įtaisą, atliekami 3 bandymai: 150 ± 5 mm nuo priekinio pakloto krašto ant centrinės linijos ir 150 ± 5 mm kiekviena kryptimi nuo centrinės linijos.

Padėkite įtaisą vertikaliai ant lygaus tvirto paviršiaus. Nuleiskite smogtuvo masę tiek, iki ji palies paviršių, ir poveikio žymą nustatykite į nulinę padėtį. Įtaisą nustatykite vertikaliai virš kontrolinio taško, masę pakelkite 500 ± 5 mm ir paleiskite laisvai kristi, kad atsitrenktų į paviršių. Užfiksuokite poveikio ir lėtėjimo kreivę.

8.3.3. Didžiausios užfiksuotos vertės neturi nuo pradinių verčių nukrypti daugiau kaip 15 %.

8.4. **Dinaminių ypatybių registravimas**

8.4.1. Kad būtų nustatytos manekeno ypatybės ir jo poslinkiai, visi dinaminiai bandymai turi būti registruojami laikantis šių sąlygų:

8.4.1.1. filmavimo ir įrašymo sąlygos:

- kadru dažnis turi būti ne mažesnis kaip 500 kadru/sec.,
- bandymas turi būti įrašytas į kino juostą, vaizdo juostą ar skaitmeninę duomenų laikmeną.

8.4.1.2. Paklaidų vertinimas:

bandymų laboratorijos turi turėti ir taikyti manekeno galvos poslinkio matavimo paklaidų vertinimo procedūras. Paklaida turi būti ne didesnė kaip + 25 mm;

Šių procedūrų tarptautinių standartų pavyzdžiai yra Europos akreditavimo organizacijos standartas EA-4/02 arba ISO 5725:1994 arba bendroji paklaidų vertinimo (BPV) metodika.

8.4.2. Ant vežimėlio arba transporto priemonės konstrukcijoje turi būti įtaisytos tinkamos kalibravimo žymos, kad būtų galima nustatyti manekeno poslinkį.

8.5. **Elektriniai matavimai**

Matavimo metodikos turi atitikti naujausiame ISO 6487 leidime nustatytas metodikas. Duomenų perdavimo kanalo dažnio klasės:

Matavimo tipas	CFC (Hz)
Diržo apkrovos	60
Galvos (formos) pagreitis	1 000
Krūtinės pagreitis	180
Vežimėlio pagreitis	60

Atrankos dažnis turėtų būti mažiausiai aštuonis kartus didesnis už F_H . (t. y. įrangoje su 1 000 klasės atrankos filtrais tai atitinka mažiausią apytiksliai 8 000 pavyzdžių per sekundę vienam kanalui dažnį).

9. TIPO PATVIRTINIMO IR GAMYBOS TINKAMUMO BANDYMŲ ATASKAITOS

9.1. Bandymo ataskaitoje turi būti įregistruojami visų bandymų ir matavimų rezultatai, (įskaitant vežimėlio stabdymo kreivę ir laiko, kai dinaminio bandymo metu manekeno galva pasiekia toliausią poslinkio tašką, registravimą (ms)), vežimėlio greitis, sagties vieta bandymo metu, jeigu ji kintama, ir visi sutrikimai arba lūžiai.

9.2. Jei neatsižvelgiama į šios taisyklės 6 priedo 3 priedėlyje pateiktas su tvirtinimo įtaisais susijusias nuostatas, bandymo ataskaitoje turi būti aprašyta, kaip sumontuotas vaikų apsaugos įrenginys, taip pat turi būti apibrėžti svarbūs kampai ir matmenys.

9.3. Kai vaikų apsaugos įrenginys bandomas transporto priemonėje ar transporto priemonės konstrukcijoje, bandymo ataskaitoje turi būti apibūdintas transporto priemonės konstrukcijos tvirtinimo prie vežimėlio būdas, vaikų apsaugos įrenginio ir transporto priemonės sėdynės padėtis bei transporto priemonės sėdynės atlošo polinkis.

9.4. Tipo patvirtinimo ir gamybos tinkamumo bandymų ataskaitose turi būti įregistruojami ženklinimo patikrinimai ir montavimo bei naudojimo nurodymų patikrinimai.

10. VAIKŲ APSAUGOS PRIEMONĖS TIPO MODIFIKAVIMO IR GALIOJIMO LAIKO PRATĖSIMAS

10.1. Apie kiekvieną vaikų apsaugos įrenginio modifikavimą turi būti pranešta įrenginį patvirtinusiame administraciniame padalinyje. Tada šis padalinys gali:

10.1.1. laikyti, kad pakeitimai greičiausiai neturės pastebimo neigiamo poveikio ir kad bet koku atveju vaikų apsaugos įrenginys atitinka reikalavimus arba

10.1.2. reikalauti, kad už bandymus atsakinga techninė tarnyba atliktų kitus bandymus.

10.2. Apie pritarimą patvirtinimui arba atsisakymą jį suteikti, apibrėžiant pakeitimus, šią taisyklę taikančioms susitariančiosioms šalims turi būti pranešta laikantis anksčiau pateiktoje 5.3 pastraipoje aprašytos tvarkos.

10.3. Patvirtinimo galiojimo pratęsimą suteikianti kompetentinga institucija turi tokiam pratęsimui paskirti eilės numerį ir taisyklės 1 priede pateiktą pavyzdį atitinkančia pranešimo forma informuoti kitas šią taisyklę taikančias 1958 m. susitarimo šalis.

11. GAMYBOS TINKAMUMAS
- 11.1. Kad užtikrintų, jog gamintojo gamybos sistema atitinka nustatytus reikalavimus, tipo patvirtinimo bandymus atlikusi techninė tarnyba privalo pagal 11.2 pastraipos reikalavimus atlikti gamybos tinkamumo bandymus.
- 11.2. **Vaikų apsaugos priemonių gamybos tinkamumo bandymas**
- Turi būti atliekami kiekvieno patvirtinto „universaliosios“, „pusiau universalios“ ir „ribotosios“ kategorijų naujo vaikų apsaugos priemonės tipo gamybos tinkamumo bandymai.
- Tam reikia iš pirmosios gaminių partijos atsitiktinės atrankos būdu paimti 5 vaikų apsaugos priemonių pavyzdžius.
- Pirmąją gaminių partiją laikoma pirmoji vienarūšių gaminių grupė, kurią sudaro ne mažiau kaip 50 ir ne daugiau kaip 5 000 vaikų apsaugos priemonių.
- 11.2.1. *Dinaminiai bandymai*
- 11.2.1.1. Su vaikų apsaugos priemonėmis pagal 8.1.3 pastraipą turi būti atliekami dinaminiai bandymai. Tipo patvirtinimo bandymus atlikusi techninė tarnyba parenka sąlygas, kuriomis tipo patvirtinimo bandymų metu buvo gautas didžiausias horizontalusis galvos nuokrypis, išskyrus sąlygas, pirmiau aprašytas 7.1.4.1.10.1.2 pastraipoje. Visų penkių vaikų apsaugos priemonių bandymai atliekami vienodomis sąlygomis.
- 11.2.1.2. Kiekvieno 11.2.1.1 pastraipoje aprašyto bandymo metu matuojami horizontalusis galvos nuokrypis ir krūtinės pagreičiai.
- 11.2.1.3. a) Didžiausio horizontalaus galvos nuokrypio matavimo rezultatai turi atitikti šiuos du reikalavimus:
- nė viena vertė neturi viršyti 1,05 L, ir
- $X + S$ neturi viršyti L,
- čia: L = nustatyta ribinė vertė,
X = vidutinė vertė,
S = verčių standartinis nuokrypis.
- b) Krūtinės pagreičio matavimo rezultatai turi atitikti 7.1.4.2.1 pastraipos reikalavimus, be to, 11.2.1.3 pastraipos a dalyje nustatyta $X + S$ sąlyga turi būti taikoma 3 ms laikotarpio atstojamojo krūtinės pagreičio matavimo rezultatams (kaip apibrėžta 7.1.4.2.1 pastraipoje), ir šie rezultatai užfiksuojami tik informacijai.
- 11.2.2. *Ženklinimo kontrolė*
- 11.2.2.1. Patvirtinimo bandymus atlikusi techninė tarnyba turi patikrinti, ar ženklai atitinka 4 pastraipos reikalavimus.
- 11.2.3. *Montavimo ir naudojimo nurodymų kontrolė*
- 11.2.3.1. Patvirtinimo bandymus atlikusi techninė tarnyba turi patikrinti, ar montavimo ir naudojimo nurodymai atitinka 15 pastraipos reikalavimus.

12. PRODUKCIJOS ATITIKTIS IR ĮPRASTI BANDYMAI
- Produkcijos atitikties procedūros turi atitikti nustatytąsias Susitarimo 2 priedėlyje (E/ECE/324-E/ECE/TRANS/505/Rev. 2); turi būti laikomasi šių reikalavimų:
- 12.1. Pagal šią taisyklę patvirtinti vaikų apsaugos įrenginiai turi būti pagaminti taip, kad atitiktų tipą, kuris patvirtintas pagal 6–8 pastraipose nustatytus reikalavimus.
- 12.2. Turi būti laikomasi minimalių produkcijos atitikties kontrolės procedūrų, nustatytų šios taisyklės 16 priede.
- 12.3. Tipo patvirtinimą suteikusi institucija bet kuriuo metu gali patikrinti kiekvienoje gamybos įmonėje taikomą atitikties kontrolės metodiką. Paprastai tokie patikrinimai atliekami du kartus per metus.
13. BAUDOS UŽ PRODUKCIJOS NEATITIKTĮ
- 13.1. Pagal šią taisyklę vaikų apsaugos įrenginiui suteiktas patvirtinimas gali būti anuliuotas, jei vaikų apsaugos įrenginys, paženklintas 5.4 pastraipoje nurodyta informacija, neišlaiko atsitiktinių 11 pastraipoje aprašytų patikrinimų arba neatitinka patvirtinto tipo.
- 13.2. Jeigu šią taisyklę taikanti susitariančioji šalis anuliuoja patvirtinimą, kurį buvo anksčiau suteikusi, kitas šią taisyklę taikančias susitariančiąsias šalis apie tai nedelsdama informuoja naudodama formą pagal atitinkančią šios taisyklės 1 priede pateiktą pavyzdį.
14. VISIŠKAI NUTRAUKTA GAMYBA
- 14.1. Jei patvirtinimo turėtojas visiškai nustoja gaminti pagal šią taisyklę patvirtinto tipo vaikų apsaugos įrenginius, jis turi informuoti patvirtinimą suteikusių instituciją. Susijusį pranešimą gavusi institucija, naudodama šios taisyklės 1 priede pateikto pavyzdžio pranešimo formą, turi informuoti kitas šią taisyklę taikančias susitarimo šalis.
15. NURODYMAI
- 15.1. Kiekvienas vaikų apsaugos įrenginys turi būti pateikiamas su tos šalies, kurioje įrenginys parduotas, kalba parašytais nurodymais; turinys:
- 15.2. Montavimo nurodymuose turi būti šie punktai:
- 15.2.1 Ant „universaliosios“ kategorijos vaikų apsaugos įrenginių pardavimo vietoje, neišpakavus gaminio, turi būti aiškiai matoma tokia etiketė:

PASTABA

1. Tai „universalus“ vaikų apsaugos įrenginys. Jis patvirtintas pagal taisyklę Nr. 44, su trečiu pakeitimu, bendram naudojimui transporto priemonėse, tiks daugumai, bet ne visoms transporto priemonių sėdynėms.
2. Tinkamai sumontuoti bus galima, jei transporto priemonės gamintojas transporto priemonės naudotojo vadove bus nurodęs, kad transporto priemonėje galima montuoti šios amžiaus grupės „universalųjų“ vaikų apsaugos įrenginį.

3. Šis vaikų apsaugos įrenginys buvo priskirtas „universaliajai“ kategorijai laikantis griežtesnių sąlygų nei tos, kurios buvo taikomos senesnės konstrukcijos įrenginiams, ant kurių netvirtinamas šis pranešimas.
4. Jei kyla klausimų, kreipkitės į vaikų apsaugos įrenginio gamintoją arba pardavėją.

15.2.2

Ant „universaliosios“ kategorijos vaikų apsaugos įrenginių pardavimo vietoje neišpakavus turi būti aiškiai matoma tokia etiketė:

Šis vaikų apsaugos įrenginys priskiriamas „apribotai/pusiau universaliai“ kategorijai ir tinkamas įtaisyti šių automobilių sėdynėse

AUTOMOBILIS (Modelis)	PRIEKIS Taip	GALAS	
		Kraštas Taip	Centras Ne

Kitų automobilių sėdimosios vietos taip pat gali būti tinkamos šiam vaikų apsaugos įrenginiui. Jei kyla klausimų, kreipkitės į vaikų apsaugos įrenginio gamintoją arba pardavėją.

15.2.3.

Ant „specialios transporto priemonės“ kategorijos vaikų apsaugos įrenginių pardavimo vietoje, neišpakavus gaminio, turi būti aiškiai matoma informacija apie tinkamą transporto priemonę.

15.2.4.

Jeigu įtaisas naudojamas su suaugusiųjų saugos diržu, pardavimo vietoje taip pat neišpakavus turėtų būti aiškiai matoma tokia formuluoatė:

„Tinkamas tik tada, jei patvirtintose transporto priemonėse įtaisyti juosmens/3 taškų/nejudami/su diržo įtraukimo įtaisu diržai, patvirtinti pagal JT/EEK taisyklę Nr. 16 arba kitus lygiavėčius standartus.“ (Nereikalingas įrašas išbraukiamas.)

Nešiojamųjų lopšių įrenginių atveju turėtų būti įtrauktas nešiojamųjų lopšių, kuriems skirtas įtaisas, sąrašas.

15.2.5.

Vaikų apsaugos įrenginio gamintojas ant pakuotės turi pateikti informaciją ir adresą, kuriuo klientas galėtų rašyti, norėdamas gauti išsamesnės informacijos apie vaikų apsaugos įrenginio montavimą specialiuose automobiliuose.

15.2.6.

montavimo būdas parodytas nuotraukomis ir (arba) lengvai suprantamais brėžiniais;

15.2.7.

naudotojas turi būti informuotas, kad standžios ir plastikinės vaikų apsaugos įrenginio dalys turi būti išdėstytos ir sumontuotos taip, kad nuolat naudojant transporto priemonę, jų neprispaustų judamoji transporto priemonės sėdynė arba durys;

15.2.8.

naudotojas turi būti informuotas, kad nešiojamieji lopšiai naudojami statmenai išilginei transporto priemonės ašiai;

15.2.9.

apgręžtoje padėtyje naudojamų sistemų atveju klientas turi būti informuotas nenaudoti jų tose sėdimosiose vietose, kur įtaisyta oro pagalvė. Ši informacija turi būti aiškiai matoma pardavimo vietoje, neišpakavus gaminio;

- 15.2.10 ant „specialių poreikių turinčių vaikų apsaugos įrenginių“ pardavimo vietoje, neišpakavus, turi būti aiškiai matoma tokia informacija:

Šis „specialių poreikių turinčių vaikų apsaugos įrenginys“ sukurtas suteikti papildomą pagalbą vaikams, kuriems sunku tinkamai sėdėti įprastose sėdynėse. Norėdami įsitikinti, ar šis vaikų apsaugos įrenginys tinkamas jūsų vaikui, visada pasitarkite su gydytoju.

- 15.2.11. Ant *ISOFIX* vaikų apsaugos priemonės pardavimo vietoje neišpakavus turi būti aiškiai matoma tokia etiketė:

PASTABA

1. Tai *ISOFIX* VAIKŲ APSAUGOS SISTEMA. Ji patvirtinta pagal Taisyklę Nr. 44 su 03 serijos pakeitimais, papildytais 5 priedu, bendram naudojimui transporto priemonėse, kuriose įrengtos *ISOFIX* tvirtinimo sistemos.
2. Ji tinka transporto priemonėms, kurių sėdynių padėtys yra patvirtintos kaip *ISOFIX* padėtys (išsamiau nurodyta transporto priemonės naudotojo vadove), atsižvelgiant į vaikų sėdynės kategoriją ir į tvirtinimo vietas.
3. Šis įrenginys skirtas šiai svorio grupei ir *ISOFIX* dydžio klasei:
.....

- 15.3. Naudojimo nurodymuose turi būti ši informacija:

- 15.3.1. masės grupės ir tvirtinimo vietos, kurioms įrenginys skirtas;

- 15.3.2. kai įtaisas naudojamas kartu su suaugusiųjų saugos diržais, būtina tokia formuluotė: „Tinkamas tik tada, jei patvirtintose transporto priemonėse įtaisyti juosmens/3 taškų/ nejudami/su diržo įtraukimo įtaisų diržai, patvirtinti pagal JT/EEK taisyklę Nr. 16 arba kitus lygiaverčius standartus.“ (Nereikalingas įrašas išbraukiamas.)

- 15.3.3. naudojimo būdas turi būti parodytas nuotraukomis ir (arba) lengvais suprantamais brėžiniais. Tuo atveju, kai sėdynės gali būti naudojamos ir į priekį atgręžtoje, ir apgręžtoje padėtyje, turi būti aiškiai įspėjama, kad apsaugos įrenginys turi būti laikomas apgręžtoje padėtyje, kol vaiko svoris bus didesnis už nustatytą ribą arba bus peržengtas kitas matuojamasis kriterijus.

- 15.3.4. turi būti suprantamai paaiškintas sagties ir reguliavimo įtaisų veikimas;

- 15.3.5. turi būti nurodyta, kad visos apsaugos įrenginį prie transporto priemonės laikančiosios juostos turi būti įtemptos, vaiką saugančios juostos turi būti sureguliuotos pagal vaiko kūną, juostos neturi būti susisukusios;

- 15.3.6. svarbu užtikrinti, kad bet kokia juosmens juosta naudojant būtų žemai, kad dubuo būtų tvirtai apjuostas, o juosta įtempta;

- 15.3.7. turi būti nurodoma, kad po smarkaus įtempimo eismo įvykio metu įtaisą reikia pakeisti;

- 15.3.8. turi būti pateikti valymo nurodymai;

- 15.3.9. naudotojui turi būti pateiktas bendras įspėjimas dėl pavojaus, kuris kyla, jei daromi įtaiso pakeitimai arba papildymai, negavus kompetentingos institucijos patvirtinimo, ir dėl pavojaus, kuris kyla, jei nesilaikoma vaikų apsaugos įrenginio gamintojo nurodymų;

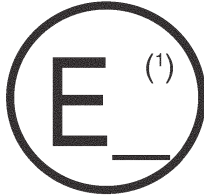

- 15.3.10. jei sėdynė nepadengta tekstiline danga, turi būti rekomenduojama ją laikyti atokiau nuo saulės šviesos, nes gali tapti per karšta vaiko odai;
- 15.3.11. turi būti rekomenduojama nepalikti vaikų apsaugos priemonėje be priežiūros;
- 15.3.12. turi būti rekomenduojama tinkamai pritvirtinti bagažą arba kitus objektus, galinčius sužeisti susidūrimo atveju.
- 15.3.13. Turi būti rekomenduojama:
- a) vaikų apsaugos įrenginys neturi būti naudojamas be dangos;
  - b) sėdynės danga negali būti keičiama jokia kita danga, išskyrus gamintojo rekomenduojama, nes danga yra neatsiejama apsaugos įrenginio techninių savybių dalis.
- 15.3.14. Turi būti tekstas arba schema, parodantys, kaip naudotojas gali nustatyti, kad suaugusiųjų saugos diržo sagtis yra netinkamoje padėtyje, atsižvelgiant į pagrindinius apsaugos įrenginio apkrovos taškus. Jei dėl to naudotojui kyla klausimų, turi būti patariama kreiptis į vaikų apsaugos įrenginio gamintoją.
- 15.3.15. Jei vaikų apsaugos įrenginyje yra pakaitinis apkrovos taškas, turi būti aiškiai aprašyta, kaip juo naudotis. Naudotojas turi būti informuotas, kaip nustatyti, kad šio pakaitinio maršruto naudojimas yra tinkamas. Jei dėl to naudotojui kyla klausimų, turi būti patariama kreiptis į vaikų apsaugos įrenginio gamintoją. Naudotojui turi būti aiškiai patariama pradėti vaikų apsaugos įrenginį montuoti transporto priemonės sėdimosiose vietose, transporto priemonės naudotojo vadove priskiriamoms „universaliajai“ kategorijai, naudojant pagrindinį diržo maršrutą.
- 15.3.16. Turi būti nuostatos, kad vaikų apsaugos įrenginio nurodymai gali būti išsaugomi per visą jų naudojimo laiką; įmontuotų apsaugos įrenginių atveju – transporto priemonės vadove.
- 15.3.17. Turi būti aiškus išpėjimas, kad nebūtų naudojami jokie apkrovos taškai, išskyrus tuos, kurie aprašyti nurodymuose ir paženklininti vaikų apsaugos įrenginyje.
- 15.3.18. *ISOFIX* vaikų apsaugos priemonės atveju naudotojui turi būti nurodyta perskaityti automobilio gamintojo parengtą naudotojo vadovą.
16. UŽ PATVIRTINIMO BANDYMUS ATSAKINGŲ TECHNINIŲ TARNYBŲ IR ADMINISTRACINIŲ PADALINIŲ PAVADINIMAI IR ADRESAI
- 16.1. Šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys Jungtinių Tautų Sekretariatui praneša už patvirtinimo bandymus atsakingų techninių tarnybų ir patvirtinimą suteikiančių administracinių padalinių, kuriems siunčiamas kitose šalyse išduodamas patvirtinimas ar patvirtinimo pratęsimas, atsisakymas suteikti patvirtinimą ar anuliavimas, pavadinimus ir adresus.

I PRIEDAS

PRANEŠIMAS

(didžiausias formatas: A4 (210 x 297 mm))

Išdavė:

Administracijos pavadinimas:

.....
 .....
 .....

dėl: ⁽²⁾ PATVIRTINIMO SUTEIKIMO
 PATVIRTINIMO GALIOJIMO PRATĖSIMO
 ATSIKASYMO SUTEIKTI PATVIRTINIMĄ
 PATVIRTINIMO ANULIAVIMO
 VISIŠKAI NUTRAUKTOS GAMYBOS

variklinių transporto priemonių keleiviams vaikams skirtų apsaugos įrenginių pagal taisyklę Nr. 44.

Patvirtinimo Nr. ....

Galiojimo laiko pratęsimo Nr. ....

- 1.1. Į priekį atgretžtoje padėtyje naudojamas vaikų apsaugos įrenginys/apgretžtoje padėtyje naudojamas vaikų apsaugos įrenginys/nešiojamasis lopšys
- 1.2. Integruotas/heintegruotas/dalinis apsaugos įrenginys/paaukštinta sėdynė;
- 1.3. Diržo tipas: (suaugusiųjų) trijose vietose tvirtinamas diržas
 (suaugusiųjų) juosmens diržas
 specialaus tipo diržas/diržo įtraukimo įtaisas;
- 1.4. Kitos ypatybės: sėdynės įrenginys/apsauginis skydelis: .....
2. Prekės pavadinimas arba ženklas: .....
3. Gamintojo nurodytas vaikų apsaugos įrenginio pavadinimas: .....
4. Gamintojo pavadinimas: .....
5. Jei taikoma, gamintojo atstovo pavadinimas: .....
6. Adresas: .....
7. Pateikta tvirtinti: .....
8. Patvirtinimo bandymus atliekanti techninė tarnyba: .....
9. Techninės tarnybos išduotos bandymų ataskaitos data: .....
10. Techninės tarnybos išduotų bandymų ataskaitų skaičius: .....
11. Patvirtinimas suteiktas/pratęstas galiojimo laikas/atsisakyta suteikti patvirtinimą/patvirtinimas anuluotas ⁽²⁾ naudoti 0, 0+, I, II arba III grupių įrenginius, universaliosios/pusiau universalios/ribotosios kategorijos, specialioje transporto priemonėje naudotinus įrenginius arba „specialių poreikių turinčių vaikų apsaugos įrenginius“

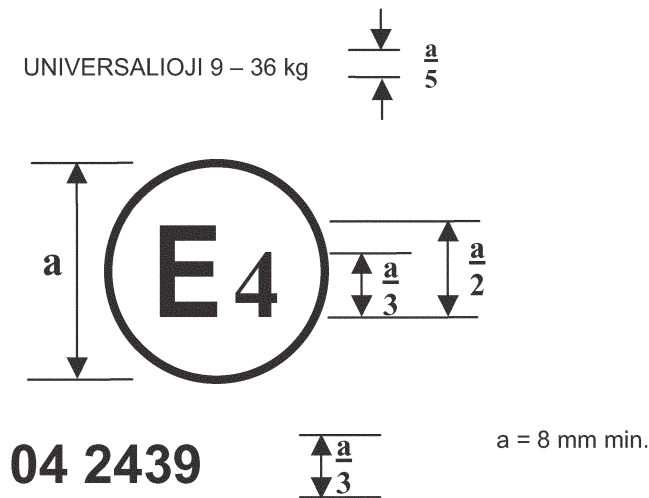
⁽¹⁾ Patvirtinimą suteikusios/įo galiojimą pratęsusios/atsisakiusios suteikti patvirtinimą ar jį anuliuosios (žr. patvirtinimo nuostatas šioje taisyklėje) šalies skiriamasis numeris.

⁽²⁾ Nereikalingas įrašas išbraukiamas.

12. Ženklinimo padėtis ir pobūdis: .....
  13. Vieta: .....
  14. Data: .....
  15. Parašas: .....
  16. Prie šio pranešimo pridėti pateikti dokumentai su pirmiau parodytu patvirtinimo numeriu:
    - vaikų apsaugos įrenginio brėžiniai, schemos ir planai, įskaitant įtaisytus diržo įtraukimo įrenginius, sėdynės įrenginį, apsauginį skydelį,
    - transporto priemonės ir sėdynės konstrukcijos, taip pat reguliavimo sistemų ir priedų, įskaitant sumontuotus energijos sugėriklius, brėžiniai, schemos ir planai,
    - vaikų apsaugos įrenginio ir (arba) transporto priemonės ir sėdynės konstrukcijos nuotraukos,
    - montavimo ir naudojimo nurodymai,
    - sąrašas transporto priemonių, kurioms skirtas apsaugos įrenginys.
-

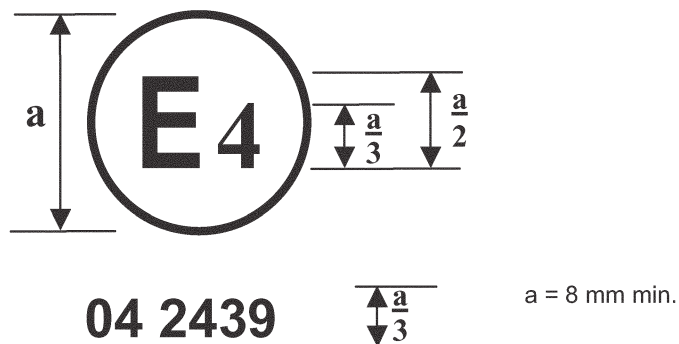
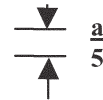
2 PRIEDAS

PATVIRTINIMO ŽENKLŲ IŠDĖSTYMAS

Anksčiau parodytu patvirtinimo ženklu paženklinta vaikų apsaugos priemonė yra įtaisas, kurį galima montuoti bet kurioje transporto priemonėje ir naudoti 9–36 kg svorio vaikams (I–III grupės); jis patvirtintas Olandijoje (E4), patvirtinimo numeris 042439. Patvirtinimo numeris rodo, kad patvirtinimas suteiktas pagal taisyklę dėl variklinių transporto priemonių keleiviams vaikams skirtų apsaugos įtaisų patvirtinimo („vaikų apsaugos priemonės“), kaip pakeista 03 pakeitimu.

RIBOTOJI, PUSIAU UNIVERSALI ARBA SPEC.
TRANSP. PRIEMONĖ 9 – 25 kg Y

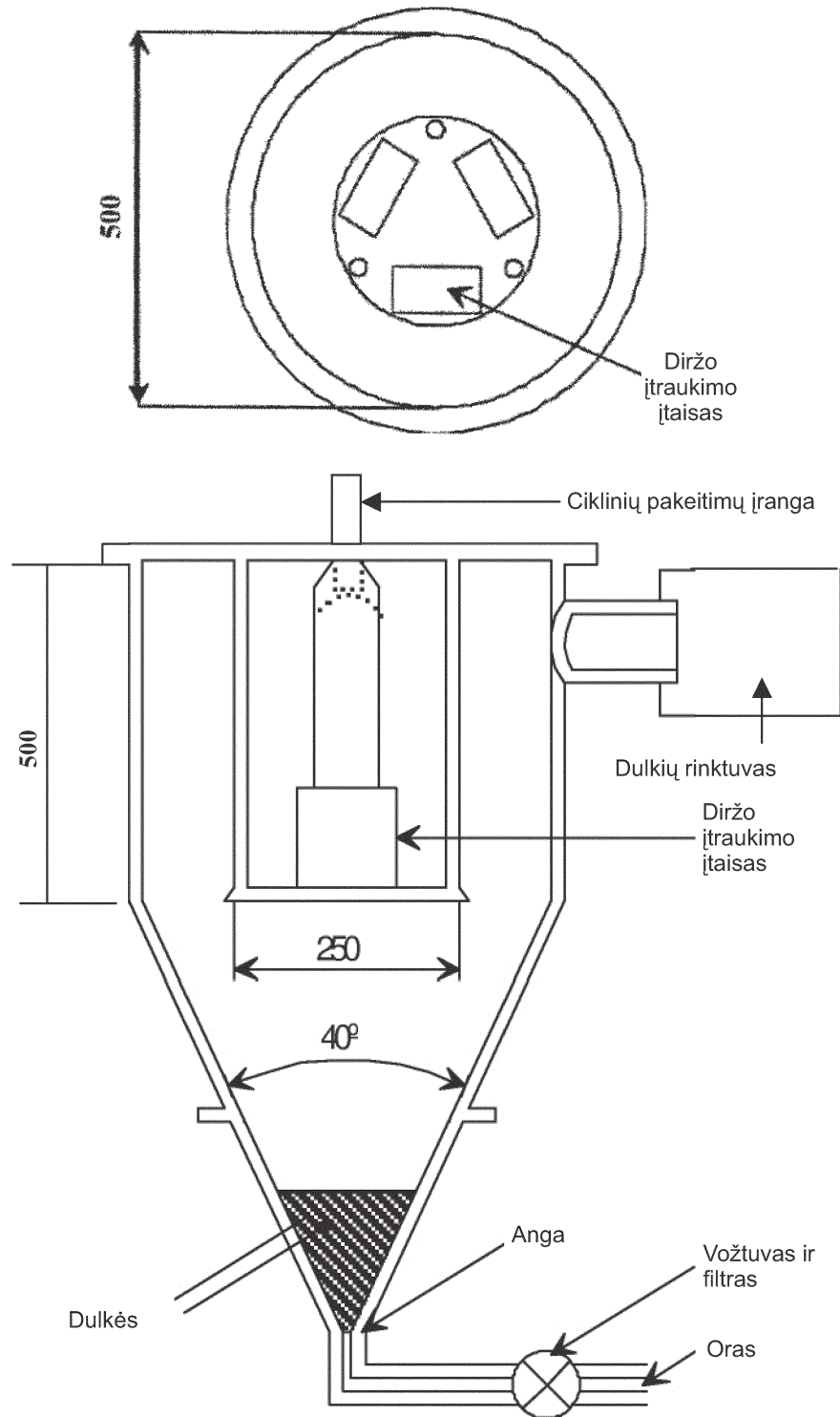
Anksčiau parodytu patvirtinimo ženklu paženklinta vaikų apsaugos priemonė yra įtaisas, kurio negalima montuoti bet kurioje transporto priemonėje, o naudoti galima 9–25 kg svorio vaikams (I ir II grupės); jis patvirtintas Olandijoje (E4), patvirtinimo numeris 042439. Patvirtinimo numeris rodo, kad patvirtinimas suteiktas pagal taisyklę dėl variklinių transporto priemonių keleiviams vaikams skirtų apsaugos priemonių patvirtinimo („vaikų apsaugos priemonės“), kaip pakeista 03 pakeitimu. Simboliu „Y“ parodoma, kad sistemoje yra tarpukojo juosta.

Pastaba. Patvirtinimo numeris ir papildomas (-i) simbolis (-iai) tvirtinami prie apskritimo, virš raidės „E“, žemiau, į kairę arba į dešinę nuo jos. Patvirtinimo numerio skaitmenys turi būti toje pačioje raidės „E“ pusėje ir išdėstyti ta pačia kryptimi. Papildomas (-i) simbolis (-iai) turi būti diametraliai priešingoje patvirtinimo numeriui padėtyje. Kad nebūtų painiavos su kitais simboliais, turėtų būti vengiama patvirtinimo numeriuose vartoti romėniškus skaitmenis.

3 PRIEDAS

ATSPARUMO DULKĖMS BANDYMO ĮRENGINIO KONSTRUKCIJA

(Matmenys pateikti milimetrais)

4 PRIEDAS

KOROZIJOS BANDYMAS

1. BANDYMO ĮRENGINYS

- 1.1. Įrenginys turi būti sudarytas iš rūko kameros, druskos tirpalo rezervuaro, tinkamai kondicionuoto suslėgto oro tiekimo sistemos, vieno arba daugiau purkštuvų, pavyzdžių laikytuvų, kameros šildymo įrangos ir reikalingų valdiklių. Įrenginio dydis ir išsami konstrukcija pasirenkama laisvai su sąlyga, kad laikomasi bandymo sąlygų.
- 1.2. Svarbu užtikrinti, kad ant kameros lubų arba jos dangčio susikaupę tirpalo lašai nekristų ant bandymo pavyzdžių.
- 1.3. Nuo bandymo pavyzdžių lašantys tirpalo lašai neturi būti grąžinami į rezervuarą, kad vėl būtų išpurškiami.
- 1.4. Įrenginys neturi būti pagamintas iš medžiagų, kurios darytų įtaką rūko korozinėms savybėms.

2. BANDYMO PAVYZDŽIŲ IŠDĖSTYMAS RŪKO SPINTOJE

- 2.1. Pavyzdžiai, išskyrus diržo įtraukimo įtaisus, pakabinami arba atremiami 15–30 ° kampu nuo vertikalės ir geriausiai, kad pavyzdžiai kameroje būtų išdėstyti lygiagrečiai su pagrindine horizontalia rūko srauto kryptimi, jeigu bandymas atliekamas su pagrindiniu paviršiumi.
- 2.2. Diržo įtraukimo įtaisai atremiami arba pakabinami taip, kad ričių, ant kurių suvyniojama juosta, ašys būtų statmenos pagrindinei horizontaliai rūko srauto kryptčiai kameroje. Diržo įtraukimo įtaise esanti juostos anga taip pat turi būti pasukta šia kryptimi.
- 2.3. Visi pavyzdžiai padedami taip, kad ant jų laisvai galėtų nusėsti rūkas.
- 2.4. Kiekvienas pavyzdys padedamas taip, kad druskos tirpalas negalėtų nuo vieno pavyzdžio lašėti ant kito.

3. DRUSKOS TIRPALAS

- 3.1. Druskos tirpalas paruošiamas 5 ± 1 natrio chlorido masės dalis ištirpinant 95 dalyse distiliuoto vandens. Druska – tai natrio chloridas be nikelio ir vario priemaišų, kuriame išdžiovintame yra ne daugiau kaip 0,1 % natrio jodido, o bendras priemaišų kiekis ne didesnis kaip 0,3 %.
- 3.2. Tirpalas turi būti toks, kad išpurškus 35 °C temperatūroje ir surinkus, jo pH būtų 6,5–7,2.

4. SUSLĖGTAS ORAS

- 4.1. Į purkštuvą arba purkštuvus druskos tirpalui purkšti tiekiamas suslėgtas oras turi būti be alyvos ir priemaišų bei tiekiamas 70 kN/m²–170 kN/m² slėgiu.

5. SĄLYGOS RŪKO KAMEROJE

- 5.1. Rūko kameroje palaikoma 35 ± 5 °C temperatūra. Poveikio zonoje padedami mažiausiai du švarūs rūko rinktuvai, kad nesikaupėtų nuo bandymo pavyzdžių arba kitų šaltinių lašantys tirpalo lašai. Rinktuvai turi būti padėti prie bandymo pavyzdžių: vienas – kuo arčiau bet kurio purkštuvo, o kitas – kuo toliau nuo visų purkštuvų. Druskos tirpalo rūkas turi būti toks, kad iš kiekvieno 80 cm² dydžio horizontalaus surinkimo ploto per valandą vidutiniškai būtų surenkama 1,0–2,0 ml tirpalo, kai vidurkis skaičiuojamas remiantis bent 16 valandų trukmės matavimu.
- 5.2. Purkštuvus arba purkštuvai nukreipiami arba sureguliuojami taip, kad purškiamo tirpalo srautas nebūtų nukreiptas tiesiai į bandymo pavyzdžius.

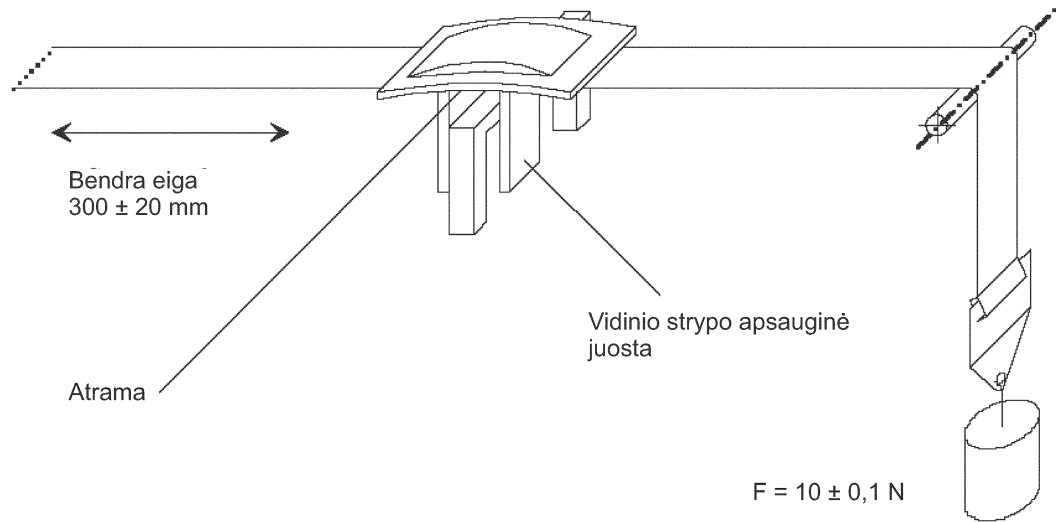
5 PRIEDAS

DILINIMO IR TRUMPOJO POSLINKIO BANDYMAS

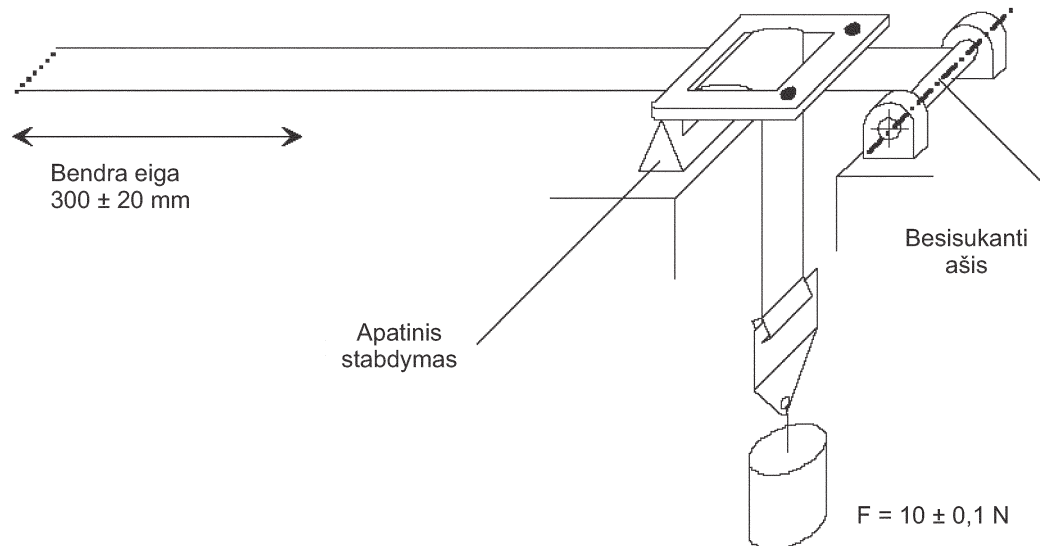
1 pav.

1 tipo metodika

A pavyzdys

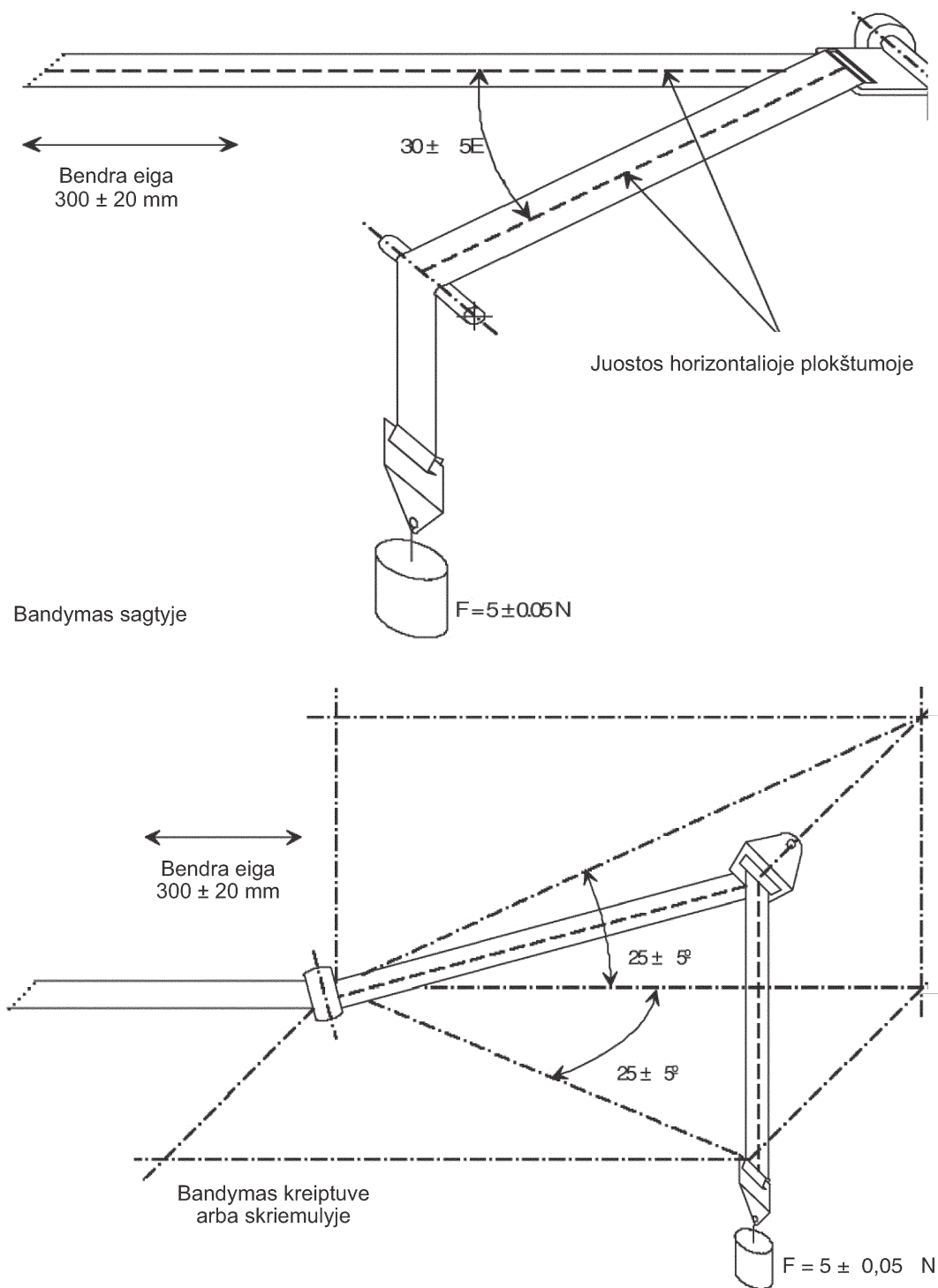
B pavyzdys

Bandymo schemų pavyzdžiai pagal reguliavimo įtaiso tipą.

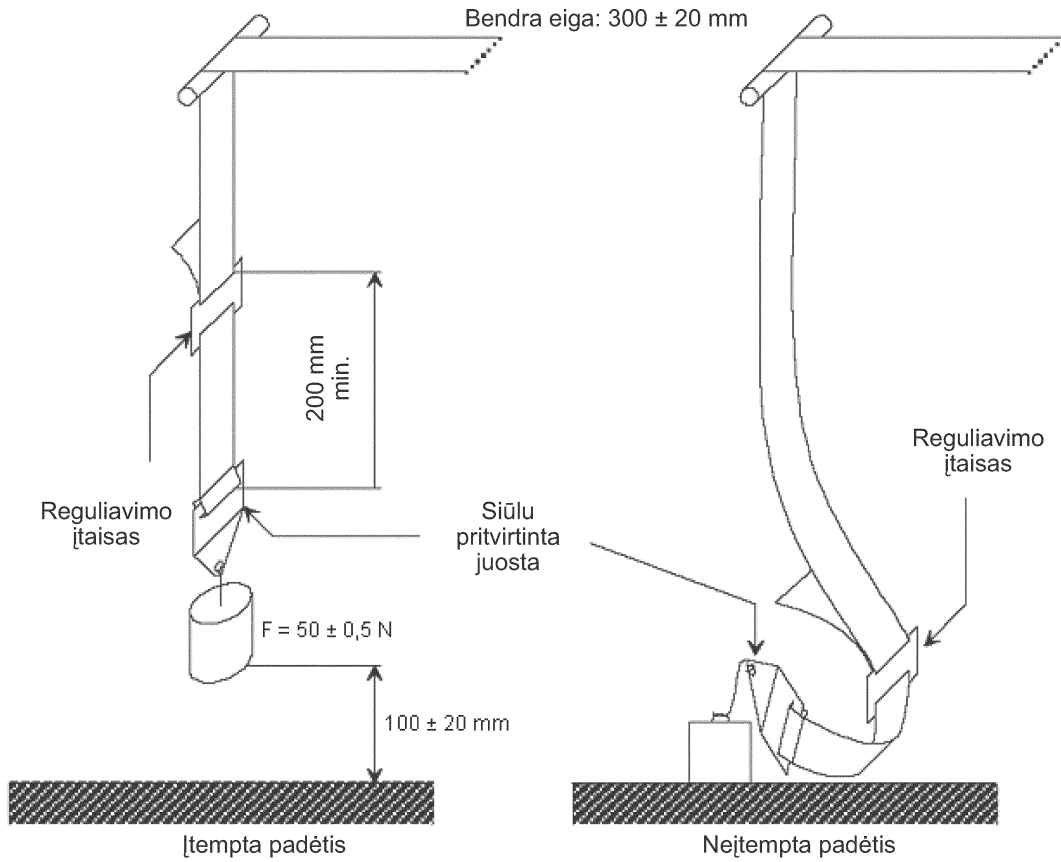
2 pav.

2 tipo metodika

3 pav.

Trumpojo poslinkio bandymas

50 N svarstis bandymo įtaise turi būti nukreiptas vertikaliai taip, kad nesiūbuotų, o juosta neturi susisukti.

Tvirtinimo įtaisas prie 50 N svarsčio pritvirtinamas tokiu pat būdu, kaip ir transporto priemonėje.

6 PRIEDAS

VEŽIMĖLIO APRAŠAS

1. VEŽIMĖLIS
  - 1.1. Atliekant bandymus su vaikų apsaugos priemonėmis, vežimėlio, prie kurio tvirtinama tik sėdynė, masė yra 400 ± 20 kg. Atliekant bandymus su specialios transporto kategorijos vaikų apsaugos priemonėmis, vežimėlio, prie kurio tvirtinama transporto priemonės konstrukcija, masė yra 800 kg. Tačiau jeigu reikia, bendrą vežimėlio ir transporto priemonės konstrukcijos masę galima didinti po 200 kg. Bendra masė nuo vardinės vertės jokių būdu negali skirtis daugiau kaip ± 40 kg.
2. KALIBRAVIMO EKRANAS
  - 2.1. Kalibravimo ekranas turi būti stipriai pritvirtintas prie vežimėlio, ant kurio aiškiai pažymėta pajudėjimo ribos linija, kad būtų galima laikytis judėjimo į priekį kriterijų, nustatytų iš fotografinių duomenų.
3. SĖDYNĖ
  - 3.1. Sėdynė turi būti sukonstruota taip:
    - 3.1.1. Standus atlošas nustatytas į nejudamą padėtį; jo matmenys pateikti šio priedo 1 priedėlyje. Apatinė ir viršutinė dalys pagamintos iš 20 mm skersmens vamzdžio;
    - 3.1.2. Standi sėdimoji dalis, kurios matmenys pateikti šio priedo 1 priedėlyje. Galinė sėdimosios dalies dalis pagaminta iš standaus metalo plokštės, kurios viršutinis kraštas yra 20 mm skersmens vamzdis. Priekinė sėdimosios dalies dalis taip pat pagaminta iš 20 mm skersmens vamzdžio;
    - 3.1.3. Priegai prie tvirtinimo kronšteinų galinėje sėdimosios dalies dalyje turi būti padarytos angos, kaip nurodyta šio priedo 1 priedėlyje;
    - 3.1.4. Sėdynės plotis 800 mm;
    - 3.1.5. Atlošas ir sėdimoji dalis turi būti padengti poliuretano putplasčiu, kurio charakteristikos pateiktos 1 lentelėje. Sėdynės dalių matmenys pateikti šio priedo 1 priedėlyje;

1 lentelė

Tankis pagal ISO 485 (kg/m^3)	43
Atsparumas gniuždymui pagal ISO 2439B (N)	
p – 25 %	125
p – 40 %	155
Atsparumo gniuždymui veiksnys pagal ISO 3386 (kPa)	4
Pailgėjimas po trūkio pagal ISO 1798 (%)	180
Atsparumas trūkiui pagal ISO 1798 (kPa)	100
Liekamoji gniuždymo deformacija pagal ISO 1856 (%)	3

- 3.1.6. Poliuretano putplastis turi būti aptrauktas nuo saulės apsaugančiu audeklu, pagamintu iš poliakrilato pluošto, kurio charakteristikos pateiktos 2 lentelėje.

2 lentelė

Savitoji masė (g/m^2)	290
Atsparumas trūkiui pagal DIN 53587 su 50 mm pločio bandymo pavyzdžiu:	
išilgai (kg):	120
skersai (kg):	80

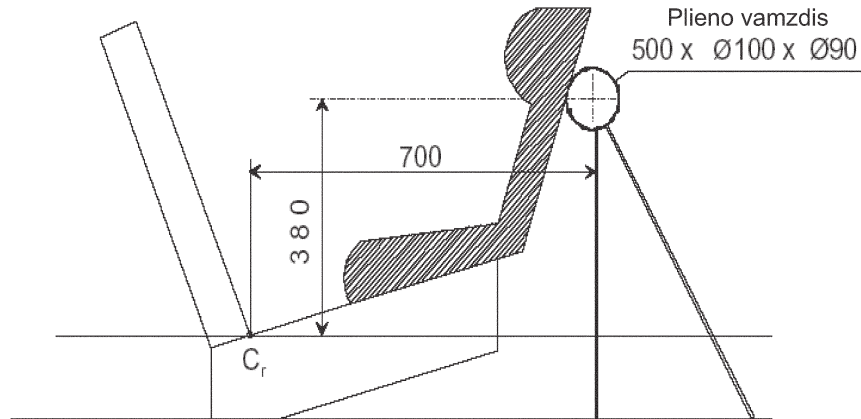
- 3.1.7. Sėdynės ir atlošo danga ⁽¹⁾
- 3.1.7.1. Sėdynės putplasčio posluoksnis pagamintas iš keturkampio putplasčio bloko (800 x 575 x 135 mm) taip (žr. šio priedo 1 priedėlio 1 pav.), kad jo forma būtų panaši į aliumininės apatinės plokštės, kuri apibrėžta šio priedo 1 priedėlio 2 pav., formą.
- 3.1.7.2. Apatinėje plokštėje išgręžiamos šešios skylės, kad ją varžtais būtų galima pritvirtinti prie vežimėlio. Skylės gręžiamos išilgai ilgojoje plokštės dalyje, po tris kiekvienoje pusėje; jų padėtis priklauso nuo vežimėlio konstrukcijos. Į skylės įkišami šeši varžtai. Rekomenduojama priklijuoti varžtus prie plokštės tinkamais kljais. Tada varžtai sutvirtinami veržlėmis.
- 3.1.7.3. Dangos medžiaga (1 250 x 1 200 mm, žr. šio priedo 1 priedėlio 3 pav.) sukerpama pagal sėdynės matmenis. Tarp dangos medžiagos kraštų turėtų būti apytiksliai 100 mm tarpas. Todėl medžiagos kvadrato kraštinė turi būti apytiksliai 1 200 mm ilgio.
- 3.1.7.4. Dangos medžiaga paženklinta dviem skersai nubrėžtomis linijomis. Jos nubrėžtos 375 mm atstumu nuo dangos medžiagos centrinės linijos. (Žr. šio priedo 1 priedėlio 3 pav.)
- 3.1.7.5. Sėdynės putplasčio posluoksnis padėtas taip, kad būtų virš dangos medžiagos, apatinė aliuminio plokštė yra viršuje.
- 3.1.7.6. Abiejose pusėse dangos medžiaga ištempinama tiek, kad ant jos esančios linijos sutaptų su aliumininės apatinės plokštės kraštais. Ties kiekvienu varžtu padarytos nedidelės įpjovos, kad ant varžtų būtų galima užtraukti dangos medžiagą.
- 3.1.7.7. Dangos medžiaga turėtų būti įrėžta ties grioveliais apatinėje plokštėje ir putplastyje.
- 3.1.7.8. Danga prie aliuminio plokštės priklijuojama elastingais kljais. Prieš klijuojant, veržlės turėtų būti nusuktos.
- 3.1.7.9. Nukarusios medžiagos dalys užlenkiamos ant plokštės ir taip pat priklijuojamos.
- 3.1.7.10. Nukarusios medžiagos dalys išpaudžiamos į griovelius ir užklijuojamos stipria juosta.
- 3.1.7.11. Elastingi kljai turi džiūti ne trumpiau nei 12 valandų.
- 3.1.7.12. Sėdynės atlošas attraukiamas lygiai tokiu pačiu būdu kaip sėdimoji dalis, tik linijos dangos medžiagoje (1 250 x 850 mm) brėžiamos 320 mm atstumu nuo medžiagos centrinės linijos.
- 3.1.8. Linija Cr sutampa su kirtimosi linija tarp sėdynės viršutinės plokštumos ir atlošo priekinės linijos.
- 3.2. **Apgręžtojoje padėtyje naudojamų įtaisų bandymas**
- 3.2.1. Ant vežimėlio turi būti pritaisytas specialus rėmas, kad paremtų vaikų apsaugos įrenginį, kaip parodyta 1 pav.
- 3.2.2. Plieno vamzdis turi būti tvirtai pritvirtintas prie vežimėlio: horizontaliai į vamzdžio centrinę dalį nukreipta 5 000 ± 50 N apkrova neturi sukelti didesnio kaip 2 mm poslinkio.

⁽¹⁾ Informacijos apie šiam procesui naudotas medžiagas galima gauti iš TNO (Kelių transporto priemonių tyrimo institutas), Schoemakerstraat 97, 2628 VK Delft, The Netherlands.

3.2.3. Vamzdžio matmenys: 500 x 100 x 90 mm.

1 pav.

Įrangos išdėstymas bandant apgręžtojoje padėtyje naudojamą įrenginį

Matmenys mm

3.3. Vežimėlio grindys

- 3.3.1. Vežimėlio grindys turi būti gaminamos iš vienodo storio ir vienodos sudėties metalinių plokščių; žr. šio priedo 3 priedėlio 2 pav.
- 3.3.1.1. Vežimėlio grindys turi būti standžiai pritvirtintos prie vežimėlio. Grindų aukštis C_r ašies projekcijos taško atžvilgiu – X matmuo 2/ ⁽¹⁾ 2 pav. – turi būti sureguliuotas taip, kad atitiktų 7.1.4.1.9 pastraipos reikalavimus.
- 3.3.1.2. Grindys turi būti suprojektuotos taip, kad paviršiaus kietumas būtų ne mažesnis kaip 120 HB, kaip nustatyta EN ISO 6506-1:1999.
- 3.3.1.3. Grindys turi išlaikyti vertikalią koncentruotą 5 kN apkrovą, nepasislinkti vertikaliai nuo C_r ašies daugiau kaip 2 mm ir būti atsparios liekamajai deformacijai.
- 3.3.1.4. Grindų paviršiaus šiurkštis neturi būti didesnis nei 6,3 Ra kaip nustatyta ISO 4287:1997.
- 3.3.1.5. Grindys turi būti suprojektuotos taip, kad po dinaminio vaikų apsaugos priemonės bandymo, kaip nustatyta šioje taisyklėje, nebūtų nustatyta liekamoji deformacija.

4. STABDYMO ĮTAISAS

- 4.1. Įtaisas sudarytas iš dviejų vienodų lygiagrečiai sumontuotų amortizatorių.
- 4.2. Jei būtina, kiekvieną kartą vardinę masę padidinus 200 kg, gali būti naudojamas papildomas amortizatorius. Kiekvieną amortizatorių sudaro:
- 4.2.1. išorinis korpusas, suformuotas iš plieninio vamzdžio;
- 4.2.2. iš poliuretano pagamintas energiją sugeriantis vamzdis;
- 4.2.3. į amortizatorių įkištas šlifuoto plieno elipsės formos mygtukas ir
- 4.2.4. velenas ir apkrovos plokštė.

⁽¹⁾ X matmuo turi būti 210 mm, reguliavimo intervalas – ± 70 mm.

4 lentelė

Energiją sugeriančios „B“ medžiagos charakteristikos

(Jei nenurodyta kitaip, taikomas ASTM 2000 (1980) metodas)

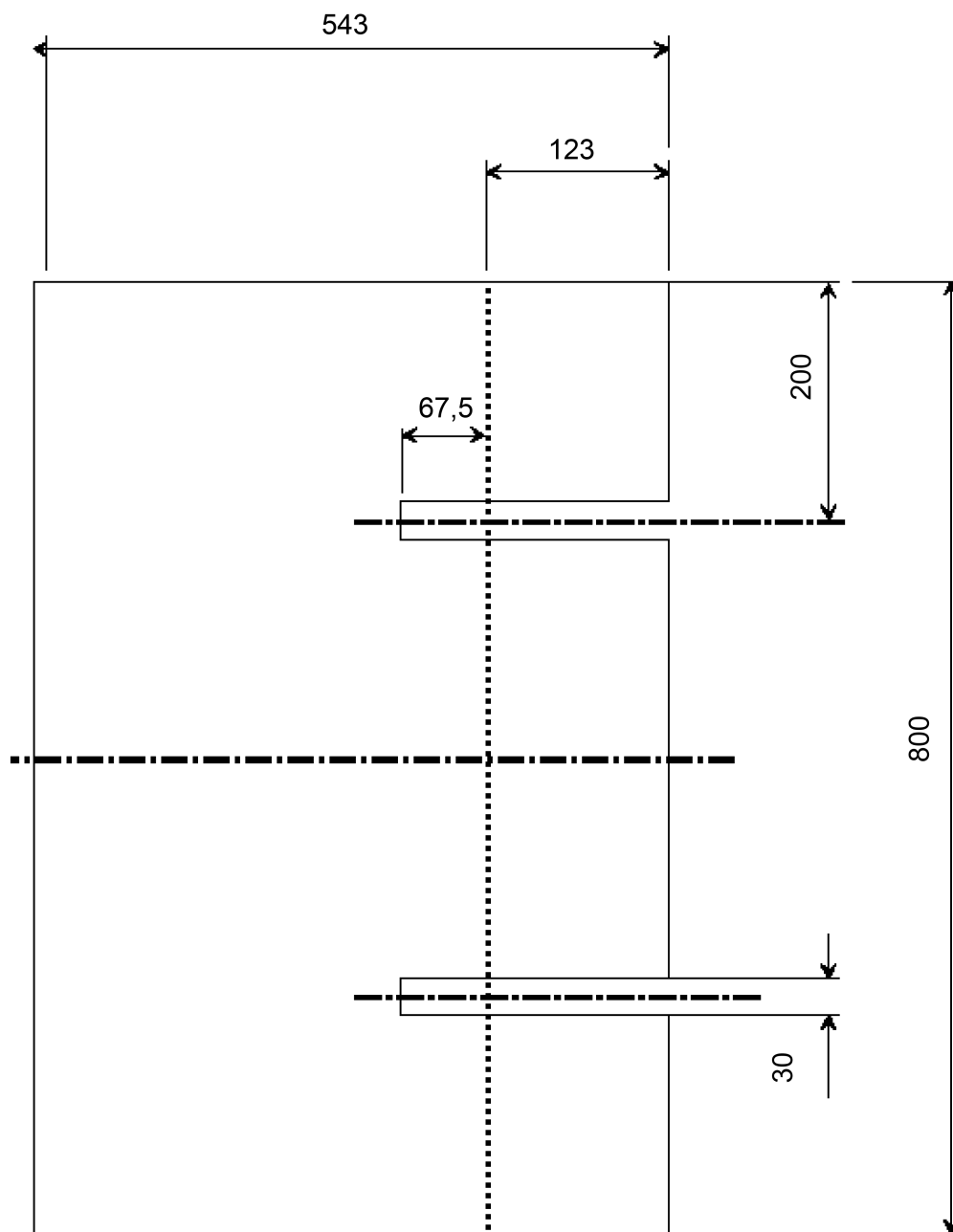
Kietumas pagal Šorą, išmatuotas taikant A skalę:	88 ± 2, kai temperatūra 20 ± 5 °C
Atsparumas trūkiui:	R _o 300 kg/cm ²
Mažiausias pailgėjimas:	A _o 400 %
Modulis, kai pailgėjimas 100 %:	70 kg/cm ²
kai pailgėjimas 300 %:	130 kg/cm ²
Trapumas žemoje temperatūroje (ASTM D736 meto- das):	5 valandos - 55 °C temperatūroje
Liekamoji gniuždymo deformacija (B metodas):	22 valandos 70 °C temperatūroje 45 %
Tankis 25 °C temperatūroje:	1,08-1,12
Sendinimas ore (ASTM D 573 (1981) metodas):	
70 valandų 100 °C temperatūroje:	Kietumas pagal Šorą: didžiausias pokytis ± 3 atsparumas trūkiui: sumažėja < 10 % R _o pailgėjimas: sumažėja < 10 % A _o masė: sumažėja < 1 %
Panardinimas į alyvą (ASTM D 471 (1979) metodas Alyva Nr. 1):	
70 valandų 100 °C temperatūroje:	Kietumas pagal Šorą: didžiausias pokytis ± 4 atsparumas trūkiui: sumažėja < 15 % R _o pailgėjimas: sumažėja < 10 % A _o tūris: padidėja < 5 %
Panardinimas į alyvą (ASTM D 471 (1979) metodas Alyva Nr. 3):	
70 valandų 100 °C temperatūroje:	atsparumas trūkiui: sumažėja < 15 % R _o pailgėjimas: sumažėja < 15 % A _o tūris: padidėja < 20 %
Panardinimas į distiliuotą vandenį:	
1 savaitė 70 °C temperatūroje:	atsparumas trūkiui: sumažėja < 35 % R _o pailgėjimas: padidėja < 20 % A _o

2 pav.

Apatinės aliuminio plokštės matmenys

Aliuminio plokštė prieš sulenkimą

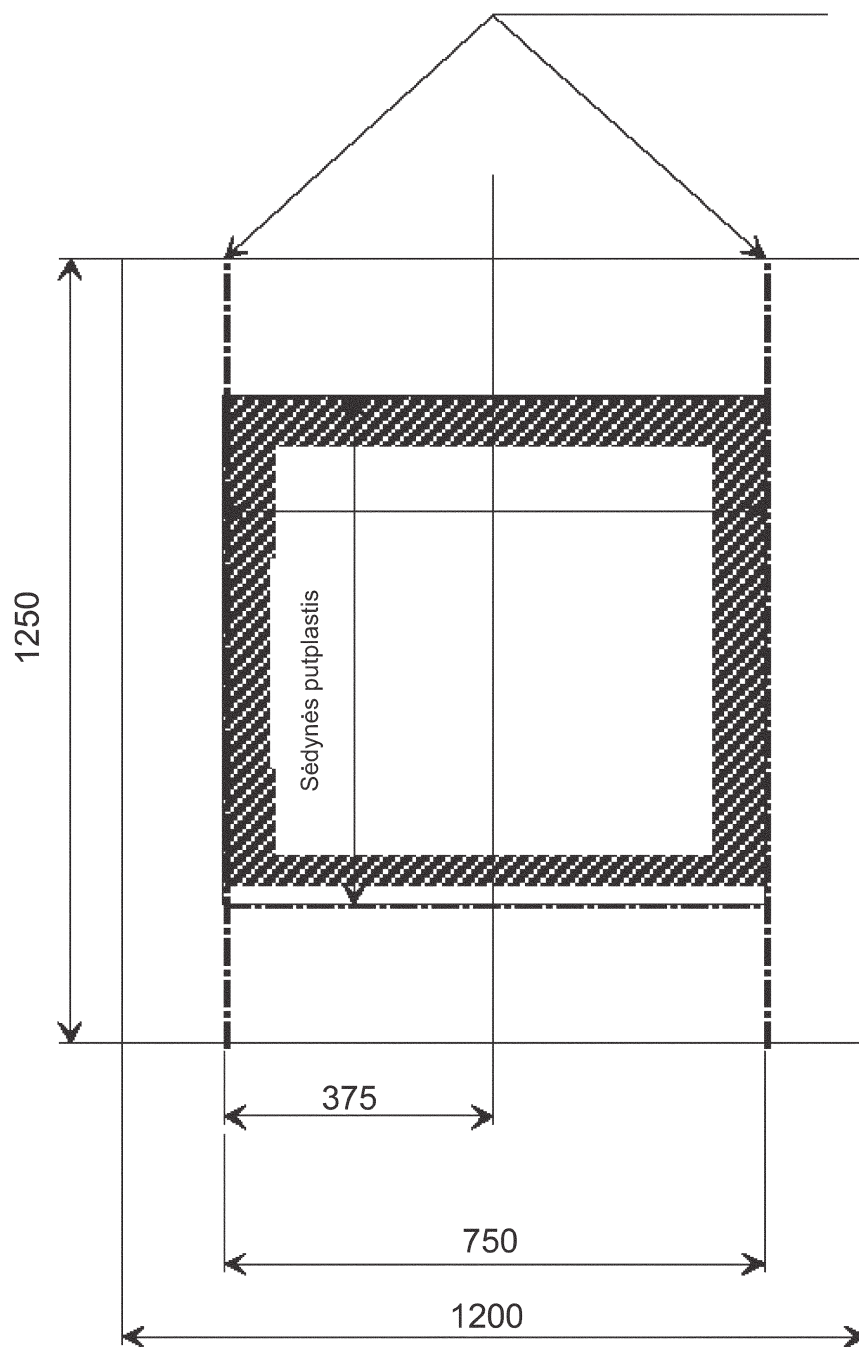
Matmenys milimetrais.

3 pav.

Dangos medžiagos matmenys

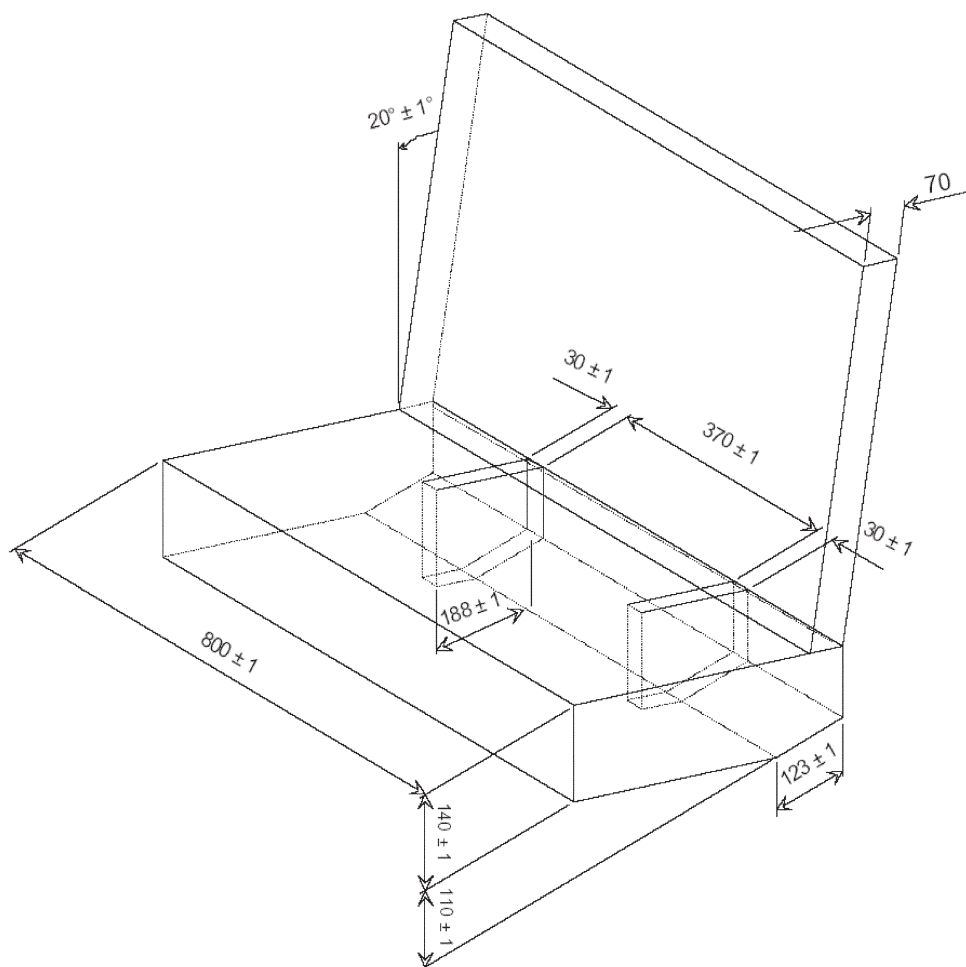
Ant medžiagos nubrėžtos linijos

Matmenys milimetrais.

4 pav.

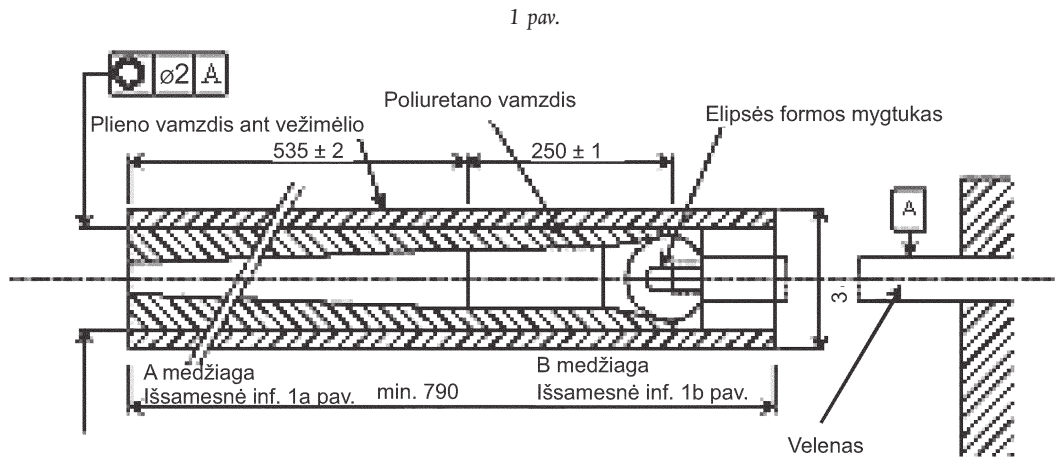
Trimatis sėdynės vaizdas

2 priedėlis

Stabdymo įtaisas

Priekinio poveikio paviršiaus matmenys (mm)

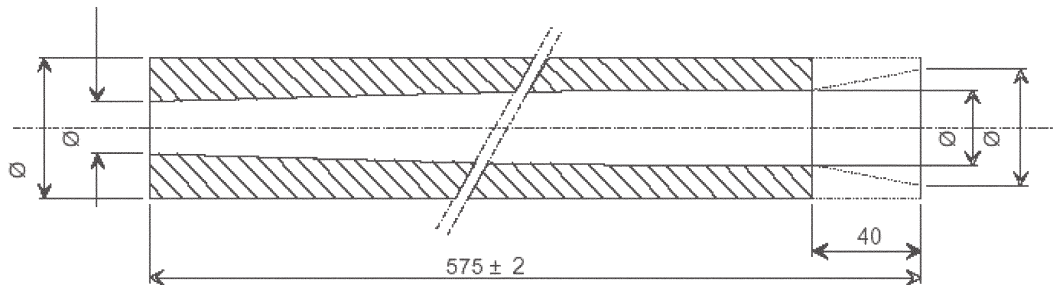

Tarpas, nustatytas pagal išorinį poliuretano vamzdžio skersmenį (vieta įtaisyti rankiniu būdu)

3.2 $\sqrt{\text{Paviršiaus apdaila}}$

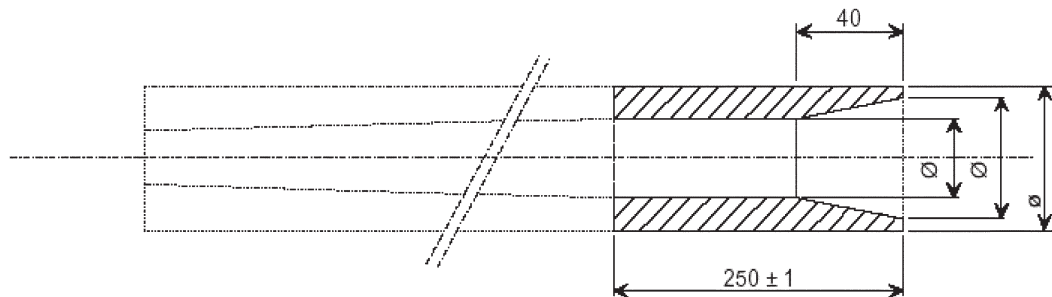
1a pav.

A medžiaga

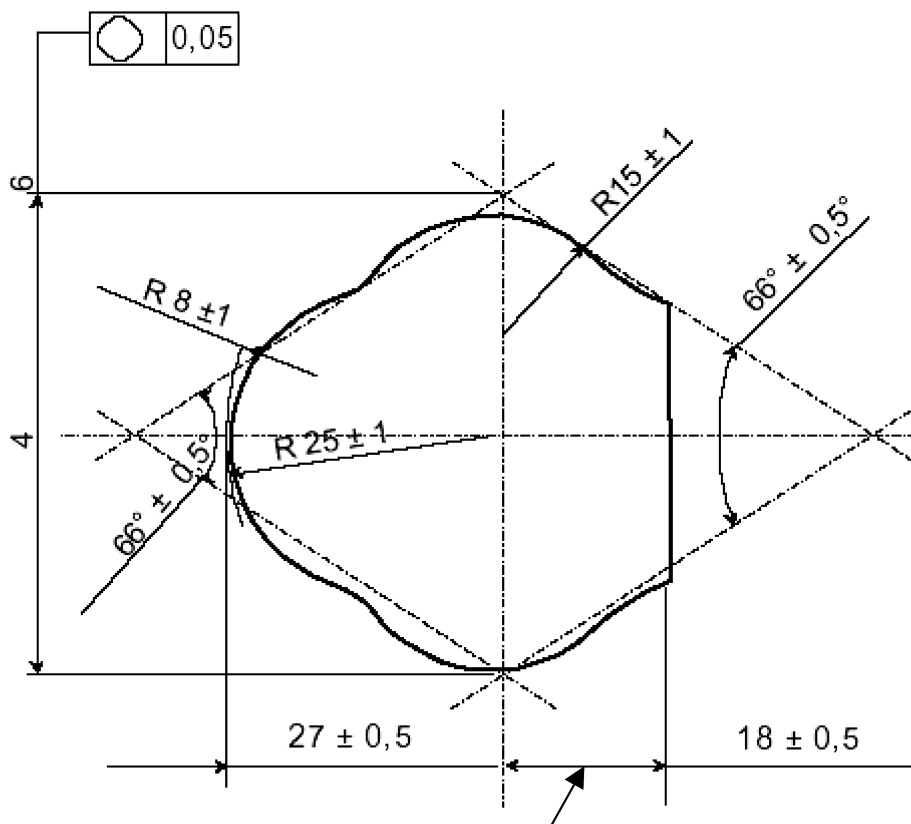
1b pav.

B medžiaga

2 pav.

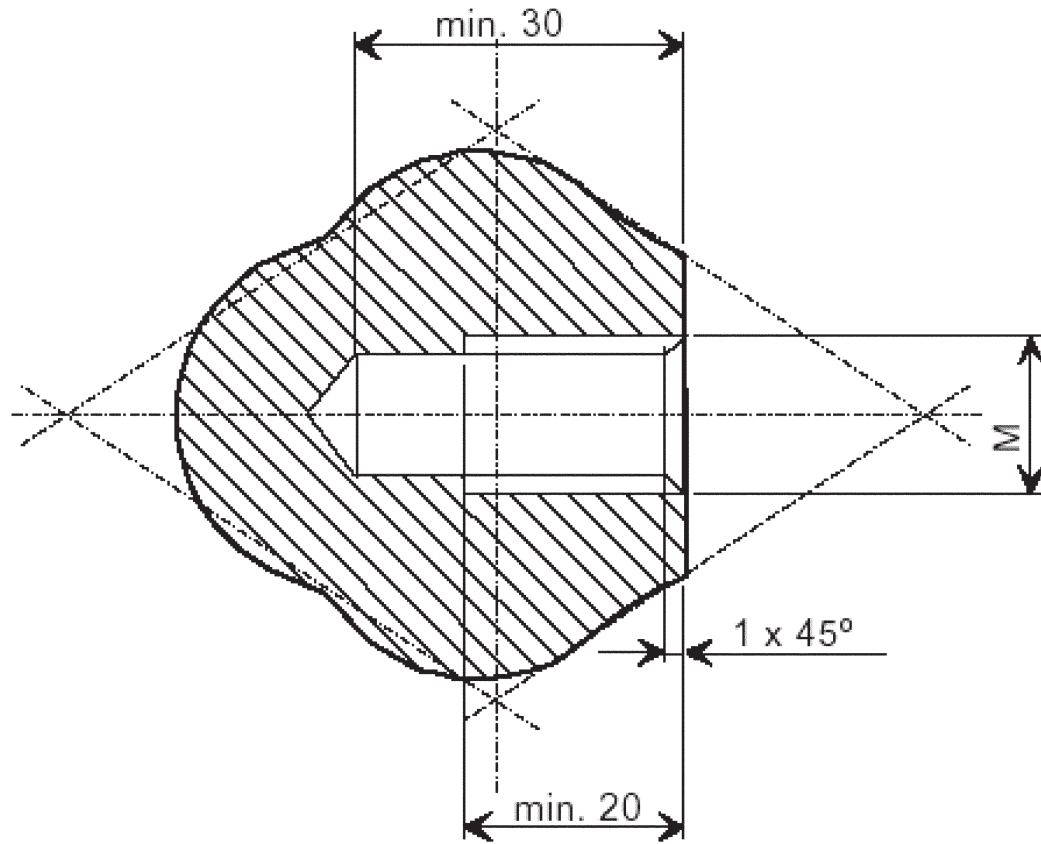
Stabdymo įtaiso elipsės formos mygtukas

* Šis matmuo gali įvairuoti nuo 43 iki 49 mm

3 pav.

Stabdymo įtaiso elipsės formos mygtukas

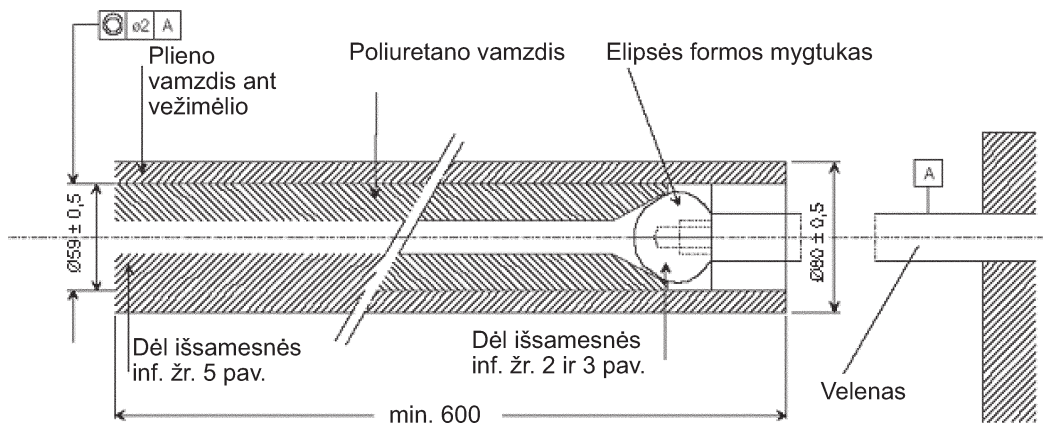
Matmenys mm

4 pav.

Stabdymo įtaisas (sumontuotas)

Galinis poveikis

Matmenys mm

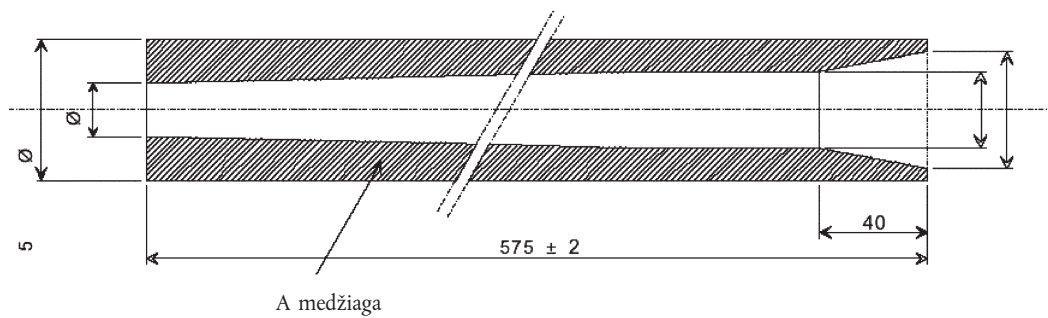

Tarpas, apibrėžtas pagal poliuretano vamzdžio išorinį diametrą (vieta įtaisyti rankiniu būdu)

5 pav.

Stabdymo įtaiso poliuretano vamzdis

Galinis poveikis

3 priedėlis

TVIRTINIMO ĮTAISŲ IŠDĖSTYMAS BANDYMŲ VEŽIMĖLYJE IR TŲ ĮTAISŲ NAUDOJIMAS

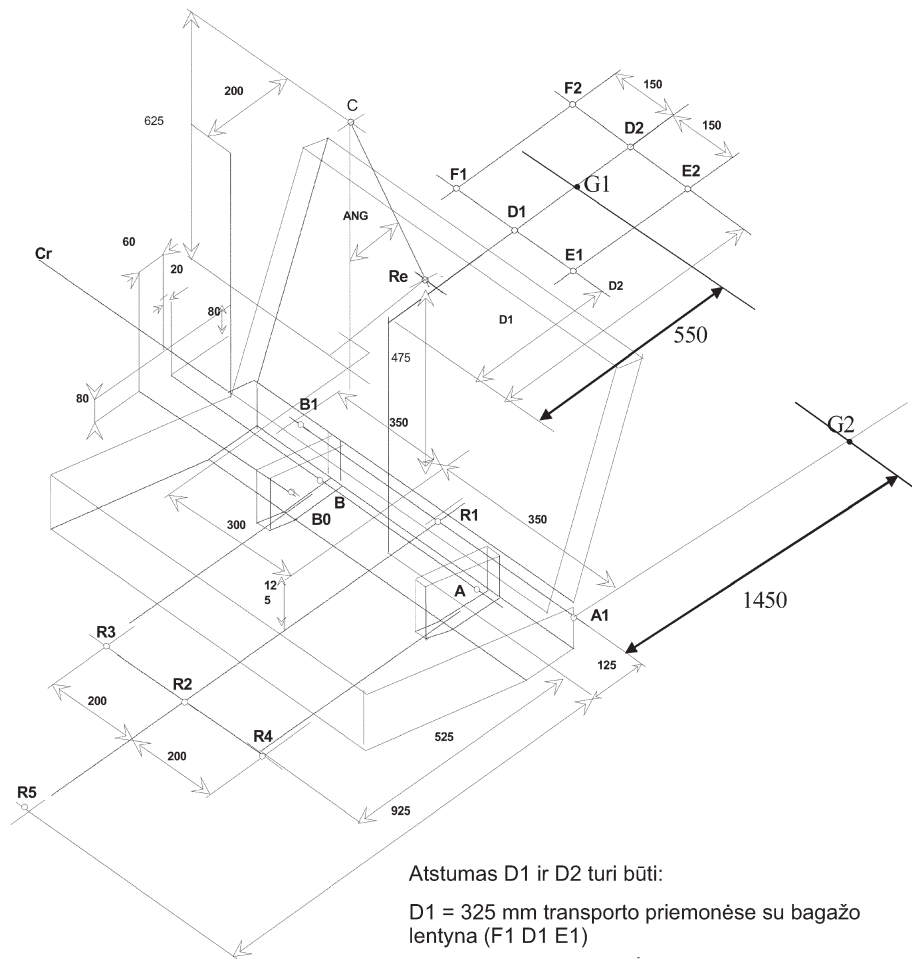
1. Tvirtinimo įtaisai turi būti išdėstyti taip, kaip parodyta toliau pateiktame brėžinyje.

Standartinės plokštelės prie A ir B arba B0 tvirtinimo taškų tvirtinamos varžtais skersine horizontalia kryptimi nuožulniuojami paviršiumi į vidų taip, kad laisvai sukiojasi apie savo ašį.

2. „Universaliosios“ ir „ribotosios“ kategorijų vaikų apsaugos įrenginiams turi būti naudojamos šios tvirtinimo vietos:
  - 2.1. vaikų apsaugos įrenginiams, kuriems naudojami juosmens diržai, – A ir B taškai;
  - 2.2. vaikų apsaugos įrenginiams, kuriems naudojami juosmens ir įstrižais diržai, – A, B0 ir C taškai;
  - 2.3. vaikų apsaugos įrenginiams, kuriems naudojamas *ISOFIX* priedas, – galiniai H1 ir H2 taškai.
3. A, B ir (arba) H1, H2 (galiniai) ir D tvirtinimo taškai naudotini tik „pusiau universalios“ kategorijos vaikų apsaugos įrenginiams, turintiems tik vieną papildomą viršutinį tvirtinimo įtaisą.
4. A, B ir (arba) H1, H2 (galiniai), E ir F tvirtinimo taškai naudotini tik „pusiau universalios“ kategorijos vaikų apsaugos įrenginiams, turintiems du papildomus viršutinius tvirtinimo įtaisy.
5. R1, R2, R3, R4 ir R5 tvirtinimo taškai yra papildomi apgręžtoje padėtyje naudojami „pusiau universalios“ kategorijos vaikų apsaugos priemonėms, turinčioms vieną arba daugiau papildomų tvirtinimo įtaisų (žr. 8.1.3.5.3 pastraipą).
6. Išskyrus C tašką (statramsčio juosmens padėtis), tvirtinimo įtaisų išdėstymą atitinkantys taškai rodo, kur diržo galai turi būti prijungti prie vežimėlio arba prie apkrovos matuoklio, kaip gali būti taikoma. Konstrukcija, prie kurios pritaisyti tvirtinimo įtaisai, turi būti tvirta. Viršutiniai tvirtinimo įtaisai išilgine kryptimi neturi pasislinkti daugiau kaip 0,2 mm, kai juos ta kryptimi veikia 980 N apkrova. Vežimėlis turi būti sukonstruotas taip, kad dalyse, kuriose įtaisyti tvirtinimo įtaisai, nebūtų liekamosios deformacijos.
7. 0 grupės nešiojamiesiems lopšiams gali būti naudojami A1 ir (arba) B1 pakaitiniai taškai, kaip nustatyta apsaugos sistemų gamintojo. A1 ir B1 taškai yra ant skersinės per R1 einančios linijos 350 mm atstumu nuo R1.
8. Bandant „universaliosios“ ir „ribotosios“ kategorijos vaikų apsaugos įrenginius, prie bandymo sėdynės turi būti pritaisytas standartinis įtraukiamasis diržas, kaip nustatyta 13 priede. Tarp įtraukimo įtaiso ir standartinio saugos diržo A1 tvirtinimo plokštelės naudojama juosta turi būti atnaujinama kiekvienam bandymui.
9. Bandant vaikų apsaugos įrenginius su viršutiniu diržu, turi būti naudojamos G1 ir G2 tvirtinimo vietos.

10. Vaikų apsaugos įrenginių, kuriems naudojama atrama, atveju techninė tarnyba pagal 2, 3, 4 arba 5 pastraipą turi parinkti tvirtinimo vietas, naudotinas su sureguliuota atrama, kaip nustatyta 7.1.4.1.9 pastraipoje.

I pav.

Atstumas D1 ir D2 turi būti:

D1 = 325 mm transporto priemonėse su bagažo lentyna (F1 D1 E1)

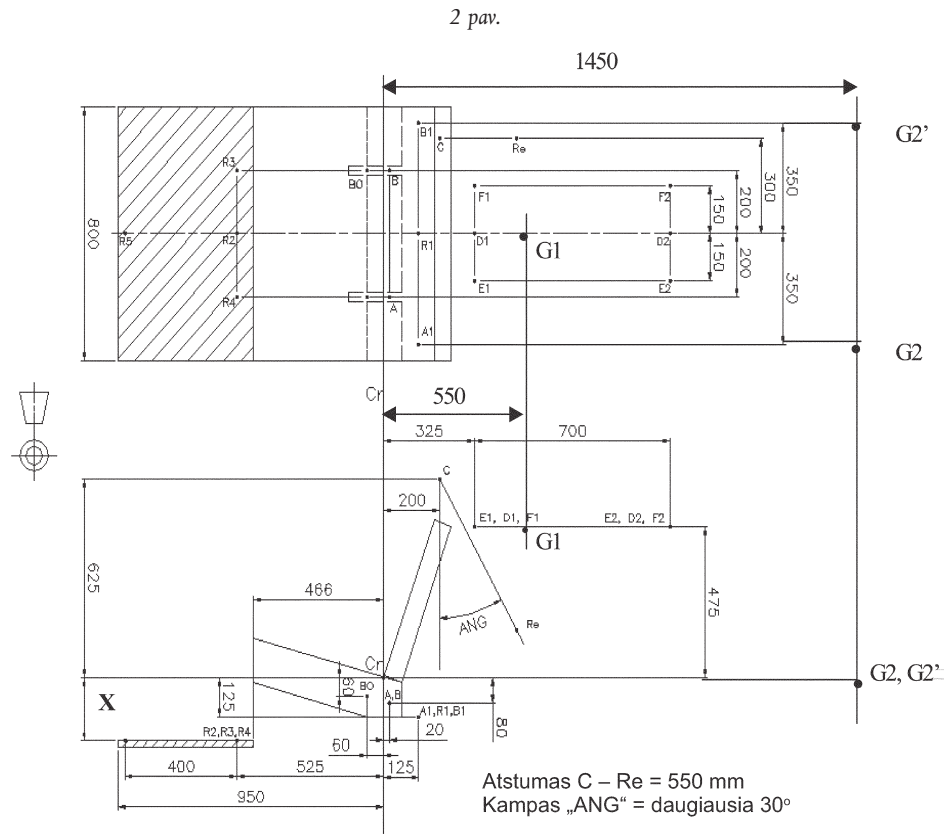
D1 = 1025 mm transporto priemonėse su atlenkiamomis galinėmis sėdynėmis (universalio tipo kėbulas) (F2 D2 E2)

Matmenų, remiantis Cr, leidžiamasis nuokrypis: ± 2 mm

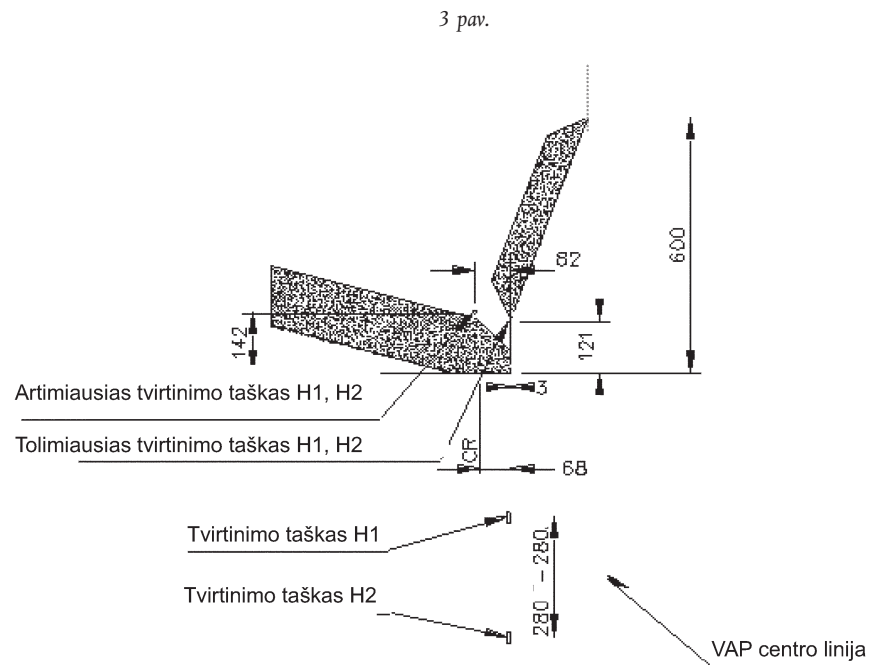
Atstumas C – Re = 550 mm
Kampas „ANG“ = daugiausia 30°

Matmenys mm

Grindų plotas subrūkšniuotas

Tvirtinimo taškai H1 ir H2 – 6mm ± 0,1 mm

7 PRIEDAS

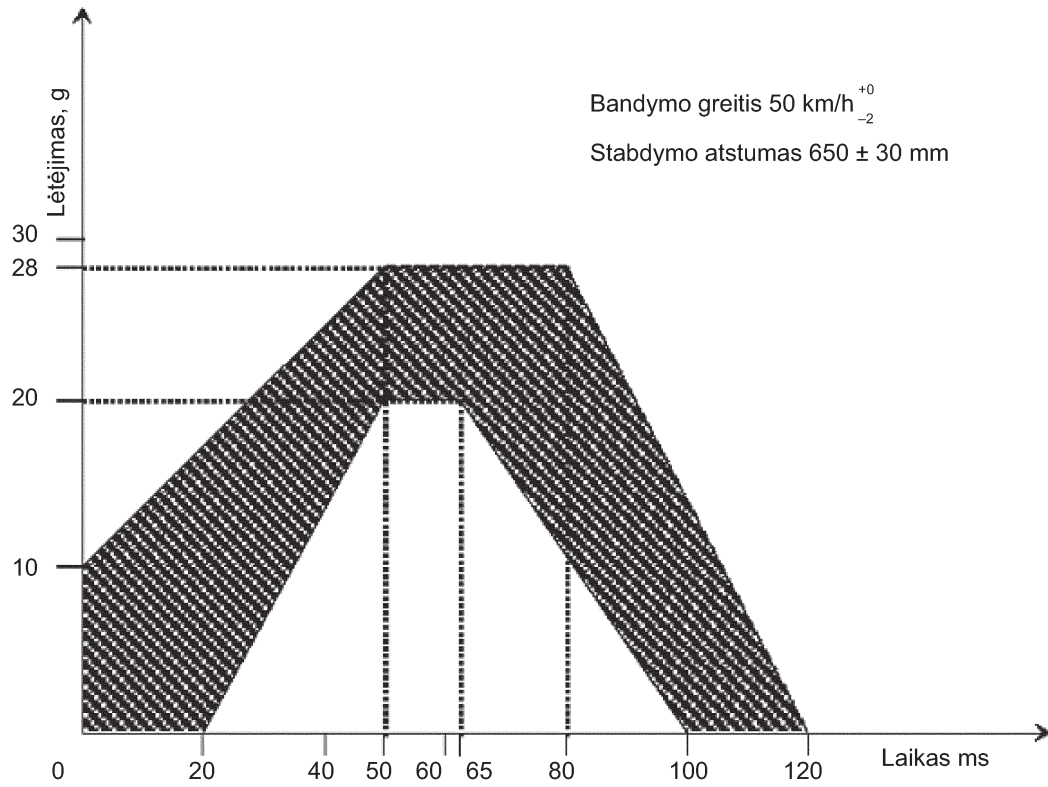
VEŽIMĖLIO LĖTĖJIMĄ KAIP LAIKO FUNKCIJĄ RODANTI KREIVĖ

1. Vežimėlio, ant kurio, pagal šios taisyklės 8.1.3.1 pastraipos reikalavimus atliekant bandymus su vaikų apsaugos įrenginiais, uždedama inercinė masė, kad bendra masė būtų 455 ± 20 kg, o atliekant bandymus su vaikų apsaugos įrenginiais pagal šios taisyklės 8.1.3.2 pastraipos reikalavimus – 910 ± 40 kg, kai vardinė vežimėlio ir transporto priemonės konstrukcijos masė yra 800 kg, lėtėjimo pagreičio kreivė per priekinį susidūrimą turi būti brūkšniuotame šio priedo 1 priedėlyje parodytame plote, per galinį susidūrimą – brūkšniuotame šio priedo 2 priedėlyje parodytame plote.
2. Jei būtina, vardinė vežimėlio ir pritvirtintos transporto priemonės konstrukcijos masė kiekvieno 200 kg padidėjimo atveju gali būti didinama papildoma 28 kg inercine mase. Bendra vežimėlio ir transporto priemonės konstrukcijos masė niekada negali skirtis nuo kalibravimo bandymuose naudojamos vardinės vertės daugiau kaip ± 40 kg. Kalibruojant stabdymo įtaisą, stabdymo kelias turi būti 650 ± 30 mm per priekinį susidūrimą ir 275 ± 20 mm per galinį susidūrimą.
3. Kalibravimo ir matavimo metodikos turi atitikti tarptautiniame standarte ISO 6487 (1980) aprašytas metodikas; matavimo įranga turi atitikti duomenų perdavimo kanalo technines sąlygas, kai duomenų perdavimo kanalo dažnio klasė (CFC) 60.

1 priedelis

Vežimėlio lėtėjimą kaip laiko funkciją rodanti kreivė (stabdiklio kalibravimo kreivė)

Priekinis susidūrimas

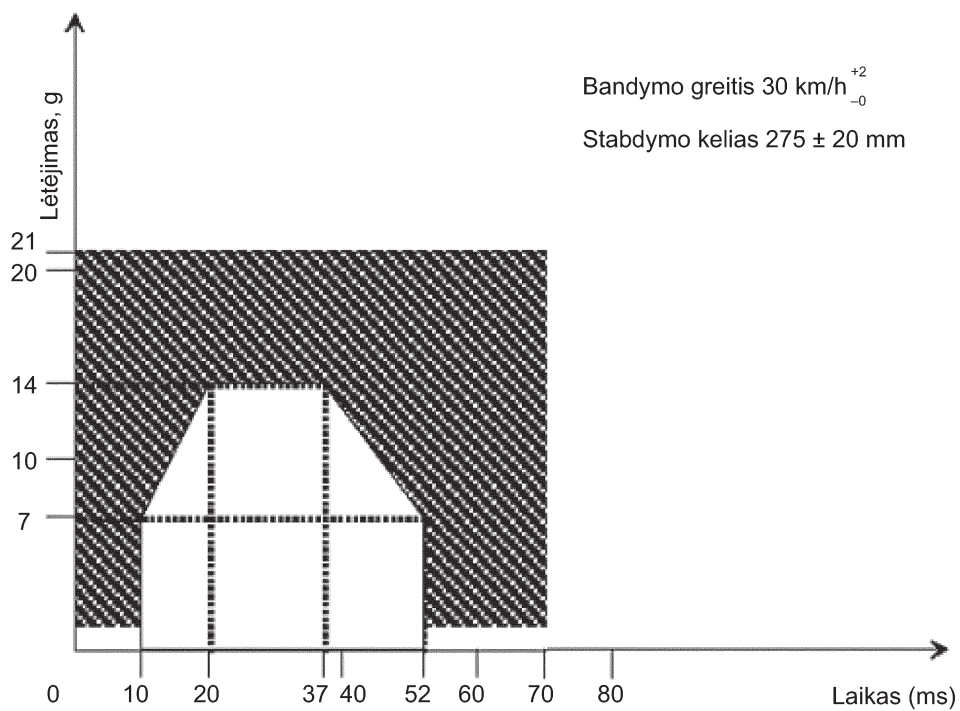

2 priedėlis

Vežimėlio lėtėjimą, kaip laiko funkciją, rodančios kreivės

(stabdymo įtaiso kalibravimo kreivė)

Galinis susidūrimas

8 PRIEDAS

MANEKENŲ APRAŠAS

1. Bendroji informacija
    - 1.1. Šioje taisyklėje nurodyti manekenai yra aprašyti šio priedo 1–3 priedėliuose ir iliustruojami techniniais brėžiniais, pateiktais TNO (Kelių transporto priemonių tyrimo institutas), Schoemakerstraat 97, 2628 VK Delft, The Netherlands.
    - 1.2. Gali būti naudojami kitokius manekenus, jeigu:
      - 1.2.1. jų lygiavertiškumą galima įrodyti kompetentingai institucijai ir
      - 1.2.2. jų naudojimas užfiksuotas bandymo ataskaitoje ir pranešimo formoje, kuri aprašyta šios taisyklės 1 priede.
-

1 priedėlis

9 MĖNESIŲ KŪDIKIO, 3, 6 IR 10 METŲ VAIKUS ATITINKANČIŲ MANEKENŲ APRAŠAS

1. BENDROJI INFORMACIJA
  - 1.1. Toliau aprašytų manekenų matmenys ir masės pagrįstos 50 procentilių 9 mėnesių kūdikių, 3, 6 ir 10 metų vaikų antropometrijos duomenimis.
  - 1.2. Manekenai pagaminti iš metalo ir poliesterio griaučių su poliuretano sudedamosiomis dalimis.
  - 1.3. Išsamus manekeno vaizdas pateiktas 9 pav.
2. KONSTRUKCIJA
  - 2.1. **Galva**
    - 2.1.1. Galva pagaminta iš poliuretano ir sutvirtinta metalo juostomis. Galvoje, ant sunkio centre esančio poliamido bloko, galima įtaisyti matavimo įrangą.
  - 2.2. **Slanksteliai**
    - 2.2.1. *Kaklo slanksteliai*
      - 2.2.1.1. Kaklas padarytas iš 5 poliuretano žiedų su šerdimi iš poliamido sudedamųjų dalių. Kaklo pirmo ir antro slankstelių sąranka pagaminta iš poliamido.
    - 2.2.2. *Juosmens slanksteliai*
      - 2.2.2.1. Penki juosmens slanksteliai pagaminti iš poliamido.
  - 2.3. **Krūtinė**
    - 2.3.1. Krūtinės griaučiai pagaminti iš vamzdinio plieninio rėmo, prie kurio montuojamos rankų jungtys. Stubure yra plieninis kabelis su keturiomis sriegtosiomis angomis.
    - 2.3.2. Griaučiai padengti poliuretanu. Krūtinės ertmėje gali būti įtaisyta matavimo įranga.
  - 2.4. **Galūnės**
    - 2.4.1. Rankos ir kojos taip pat pagamintos iš poliuretano, sustiprintos keturbriauniais vamzdžiais, juostomis ir plokštelėmis. Keliuose ir alkūnėse yra reguliuojamos lankstinės jungtys. Žaste ir šlaunyje yra reguliuojamos šarnyrinės ir movinės jungtys.
  - 2.5. **Dubuo**
    - 2.5.1. Dubuo pagamintas iš stiklo pluoštu sustiprinto poliesterio, taip pat padengto poliuretanu.
    - 2.5.2. Nustatant jautrumą pilvo apkrovai, svarbi viršutinės dubens pusės forma, kiek įmanoma imituojanti vaiko dubens formą.

2.5.3. Klubų jungtys yra tiesiogiai po dubeniu.

2.6. Manekeno montavimas

2.6.1. *Kaklas–krūtinė–dubuo*

2.6.1.1. Juosmens slanksteliai ir dubuo įsriegiami į plieninį kabelį, o jų įtempimas reguliuojamas veržle. Kaklo slanksteliai montuojami ir reguliuojami tokiu pačiu būdu. Kadangi plieninis kabelis gali sunkiai judėti krūtinės srityje, gali būti neįmanoma sureguliuoti juosmens slankstelių įtempimo nuo kaklo arba atvirkščiai.

2.6.2. *Galva–kaklas*

2.6.2.1. Galva gali būti pritaisyta ir sureguliuota per kaklo pirmo ir antro slankstelių sąranką, naudojant varžtą ir veržlę.

2.6.3. *Liemuo–galūnės*

2.6.3.1. Rankos ir kojos gali būti pritaisytos prie juosmens ir reguliuojamos šarnyrinėmis bei movinėmis jungtimis.

2.6.3.2. Rankų jungtys prijungiamos prie liemens; kojų jungtys prijungiamos prie kojų.

3. PAGRINDINĖS CHARAKTERISTIKOS

3.1. Masė

1 lentelė

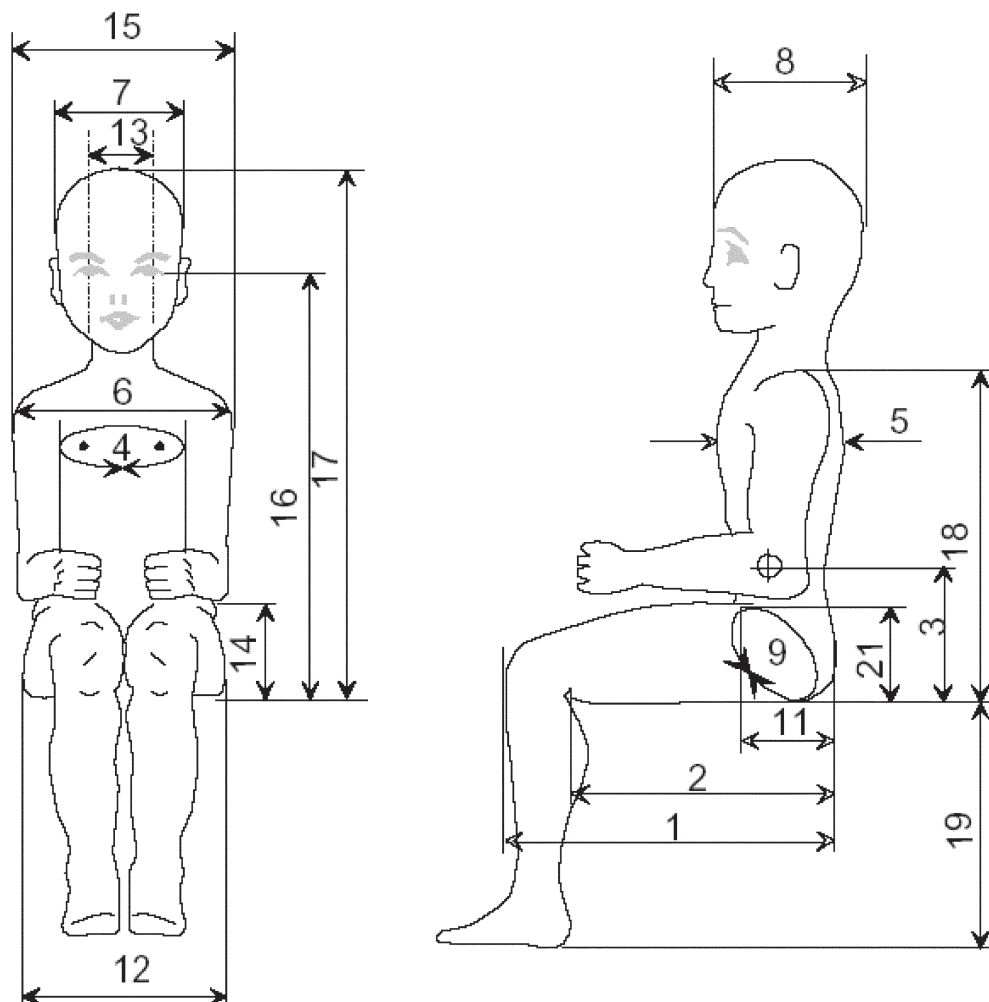
Sudedamoji dalis	Masė kilogramais pagal amžiaus grupę			
	9 mėnesiai	3 metai	6 metai	10 metų
Galva +	2,20 ± 0,10	2,70 ± 0,10	3,45 ± 0,10	3,60 ± 0,10
Liemuo	3,40 ± 0,10	5,80 ± 0,15	8,45 ± 0,20	12,30 ± 0,30
Žastas	0,70 ± 0,05	1,10 ± 0,05	1,85 ± 0,10	2,00 ± 0,10
Dilbis	0,45 ± 0,05	0,70 ± 0,05	1,15 ± 0,05	1,60 ± 0,10
Šlaunis	1,40 ± 0,05	3,00 ± 0,10	4,10 ± 0,15	7,50 ± 0,15
Blauzda	0,85 ± 0,05	1,70 ± 0,10	3,00 ± 0,10	5,00 ± 0,15
Iš viso	9,00 ± 0,20	15,00 ± 0,30	22,00 ± 0,50	32,00 ± 0,70

3.2. Pagrindiniai matmenys

3.2.1. Pagrindiniai matmenys, remiantis šio priedo 1 pav., pateikti 2 lentelėje

1 pav.

Pagrindiniai manekeno matmenys

2 lentelė

Nr.	Matmenys	Matmenys milimetrais pagal amžiaus grupę			
		9 mėnesiai	3 metai	6 metai	10 metų
1	Atstumas nuo galinės sėdynės dalies iki kelio priekio	195	334	378	456
2	Atstumas nuo galinės sėdynės dalies iki pakinklių, sėdimoji padėtis	145	262	312	376
3	Atstumas nuo manekeno sunkio centro iki sėdynės pagrindo paviršiaus	180	190	190	200
4	Krūtinės plotas	440	510	580	660
5	Kūtinės storis	102	125	135	142
6	Atstumas tarp pečių	170	215	250	295
7	Galvos plotis	125	137	141	141
8	Galvos ilgis	166	174	175	181
9	Klubų plotas, sėdimoji padėtis	510	590	668	780
10	Klubų plotas, stovimoji padėtis (nepardyta)	470	550	628	740
11	Klubų storis, sėdimoji padėtis	125	147	168	180
12	Kubų plotis, sėdimoji padėtis	166	206	229	255
13	Kaklo plotis	60	71	79	89

Nr.	Matmenys	Matmenys milimetrais pagal amžiaus grupę			
		9 mėnesiai	3 metai	6 metai	10 metų
14	Atstumas nuo sėdynės iki alkūnės	135	153	155	186
15	Pečių plotis	216	249	295	345
16	Akių aukštis sėdimajame padėtyje	350	460	536	625
17	Aukštis sėdimajame padėtyje	450	560	636	725
18	Pečių aukštis sėdimajame padėtyje	280	335	403	483
19	Atstumas nuo padų iki pakinklių sėdimajame p.	125	205	283	355
20	Ūgis (neparodyta)	708	980	1 166	1 376
21	Šlaunų aukštis sėdimajame padėtyje	70	85	95	106

4. JUNGČIŲ REGULIAVIMAS

4.1. Bendroji informacija

4.1.1. Tam, kad naudojant manekenus būtų gaunami atkuriami rezultatai, svarbu apibrėžti ir sureguliuoti trintį įvairiose jungtyse, kaklo ir juosmens kabelių įtempimą ir pilvo įdėklo standumą.

4.2. Kaklo kabelio reguliavimas

4.2.1. Manekena paguldysite ant nugaros, ant horizontalios plokštumos.

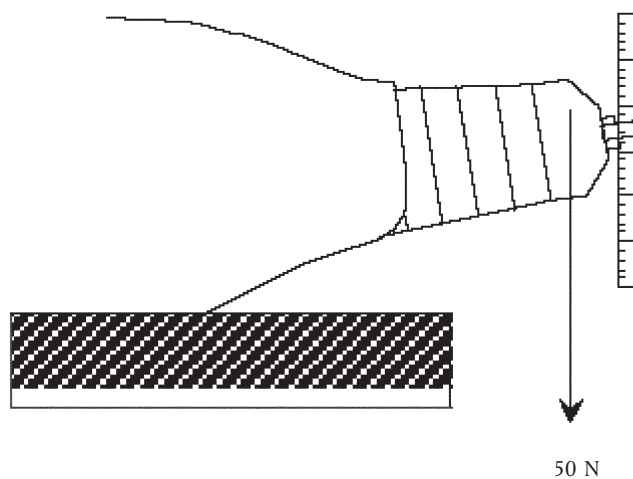
4.2.2. Pritaisykite kaklo įtaisą be galvos.

4.2.3. Priveržkite kaklo pirmo ir antro slankstelių sąrankos įtempiklio veržlę.

4.2.4. Tinkamą strypą arba varžtą įkiškite į kaklo pirmo ir antro slankstelių sąranką.

4.2.5. Atlaisvinkite įtempiklio veržlę tiek, kad kaklo pirmo ir antro slankstelių sąranka būtų nuleista 10 ± 1 mm, kai kaklo pirmo ir antro slankstelių sąrankos strypą ar varžtą veikia žemyn nukreipta 50 N apkrova (žr. 2 pav.).

2 pav.

4.3. Pirmojo kaklo slankstelio ašies jungtis

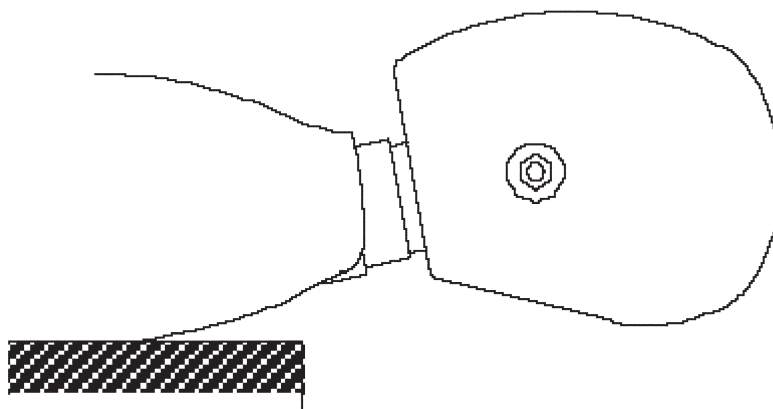
4.3.1. Manekena paguldysite ant nugaros, ant horizontalios plokštumos.

4.3.2. Pritaisykite visą kaklo ir galvos įtaisą.

4.3.3. Galvai esant horizontalioje padėtyje, priveržkite galvos ir kaklo pirmo ir antro slankstelio sąrankos varžtą bei reguliavimo veržlę.

- 4.3.4. Atlaisvinkite reguliavimo veržlę tiek, kad galva pradėtų judėti (žr. 3 pav.).

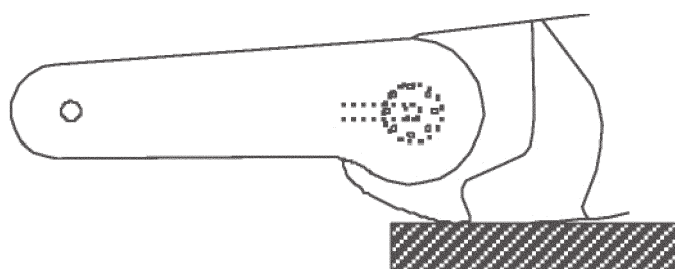
3 pav.

4.4. Klubų jungtis

- 4.4.1. Padėkite dubenį ant jo priekinės dalies horizontalioje plokštumoje.
- 4.4.2. Pritaisykite šlaunį be blauzdos.
- 4.4.3. Priveržkite reguliavimo veržlę, šlauniai esant horizontalioje padėtyje.
- 4.4.4. Atlaisvinkite reguliavimo veržlę tiek, kad šlaunis galėtų judėti.
- 4.4.5. Klubų jungtis pradinuose etapuose turėtų būti dažnai tikrinama dėl „įdirbimo“ problemų (žr. 4 pav.).

4 pav.

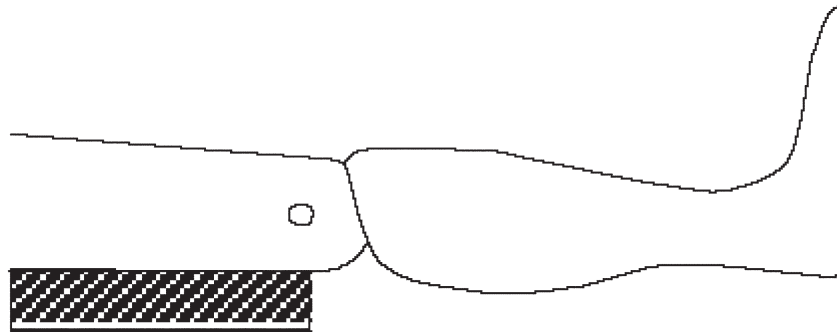

4.5. Kelio jungtis

- 4.5.1. Šlaunį nustatykite į horizontalią padėtį.
- 4.5.2. Pritaisykite blauzdą.
- 4.5.3. Priveržkite kelio jungties reguliavimo veržlę, blauzdai esant horizontalioje padėtyje.

- 4.5.4. Atlaisvinkite reguliavimo veržlę tiek, kad blauzda pradėtų judėti (žr. 5 pav.).

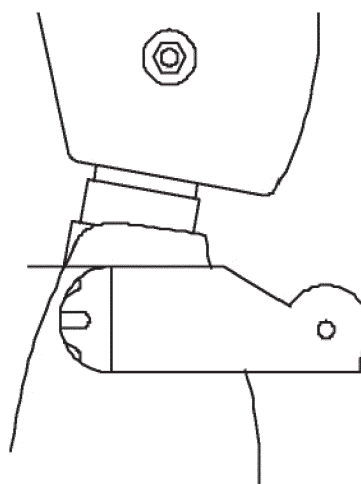
5 pav.

4.6. **Peties jungtis**

- 4.6.1. Padėkite liemenį į stačią padėtį.
- 4.6.2. Pritaisykite žastą be dilbio.
- 4.6.3. Priveržkite pečių reguliavimo veržles, žastui esant horizontalioje padėtyje.
- 4.6.4. Atlaisvinkite reguliavimo veržles tiek, kad žastas pradėtų judėti (žr. 6 pav.).
- 4.6.5. Pečių jungtys pradiniuose etapuose turėtų būti dažnai tikrinamos dėl „įdirbimo“ problemų.

6 pav.

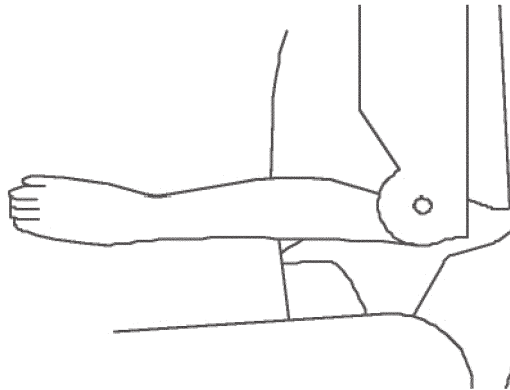

4.7. **Alkūnės jungtis**

- 4.7.1. Žastą nustatykite į vertikalią padėtį.
- 4.7.2. Pritaisykite dilbį.

- 4.7.3. Priveržkite alkūnės reguliavimo veržlę, dilbiui esant horizontalioje padėtyje.
- 4.7.4. Atlaisvinkite reguliavimo veržlę tiek, kad dilbis pradėtų judėti (žr. 7 pav.).

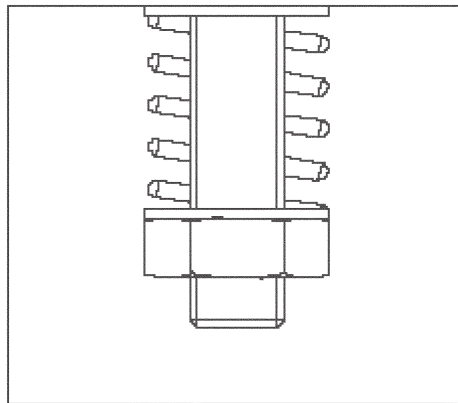
7 pav.

4.8. Juosmens kabelis

- 4.8.1. Sumontuokite viršutinę liemens dalį, juosmens slankstelius, apatinę liemens dalį, pilvo įdėklą, kabelį ir spyruoklę.
- 4.8.2. Priveržkite kabelio reguliavimo apatinėje liemens dalyje veržlę tiek, kad spyruoklė būtų suspausta iki 2/3 savo ilgio neapkrautoje padėtyje (žr. 8 pav.).

8 pav.

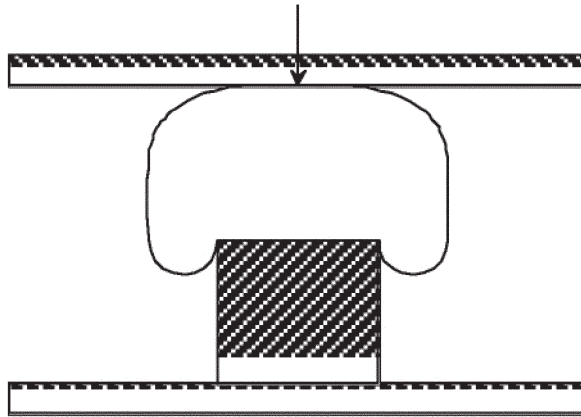
4.9. Pilvo įdėklo kalibravimas

- 4.9.1. Bendroji informacija
- 4.9.1.1. Bandymas turi būti atliekamas tinkama įtempimo mašina.
- 4.9.2. Padėkite pilvo įdėklą ant standaus bloko, kurio ilgis ir plotis toks pat, kaip stuburo juosmens dalies stulpelio. Šio bloko storis turi būti mažiausiai du kartus didesnis už stuburo juosmens dalies stulpelio storį (žr. 9 pav.).
- 4.9.3. Taikoma pradinė 20 N apkrova.
- 4.9.4. Taikoma pastovi 50 N apkrova.

4.9.5. Pilvo įdėklo deformacija po dviejų minučių turi būti:

9 mėnesių kūdikį atitinkančio manekeno:	11,5 ± 2,0 mm
3 metų vaiką atitinkančio manekeno:	11,5 ± 2,0 mm
6 metų vaiką atitinkančio manekeno:	13,0 ± 2,0 mm
10 metų vaiką atitinkančio manekeno:	13,0 ± 2,0 mm

9 pav.

5. MATAVIMO ĮRANGA

5.1. Bendroji informacija

5.1.1. Kalibravimo ir matavimo procedūros turi būti pagrįstos tarptautiniais standartais ISO 6487 (1980).

5.2. Akcelerometro montavimas krūtinėje

Akcelerometras turi būti sumontuotas apsaugotoje krūtinės ertmėje.

5.3. Įtaisas pilvo ertmės pažeidimui matuoti

5.3.1. Dangos pavyzdys lipniąja juosta priekyje turi būti vertikaliai sujungtas su juosmens slanksteliais.

5.3.2. Dangos deformacija nebūtinai reiškia, kad buvo pažeista pilvo ertmė.

5.3.3. Dangos pavyzdžiai turi būti tokio paties ilgio ir pločio kaip stuburo juosmens dalies stulpelis; pavyzdžių storis – 25 ± 2 mm.

5.3.4. Gali būti naudojama tik su manekenais pateikta danga.

5.3.5. Atliekant bandymą, dangos temperatūra turi būti 30 ± 5 °C.

2 priedėlis

„MANEKENO-NAUJAGIMIO“ APRAŠAS

Manekenas – tai galva, liemuo, rankos ir kojos. Liemuo, rankos ir kojos yra vientisas „Sorbothane“ liejinys, padengtas PVC plėvele ir su plieninės spyruoklės pavidalo stuburu. Galva yra poliuretano putplasčio liejinys, padengtas PVC plėvele ir pastoviai pritvirtintas prie liemens. Manekenas apvilktas priglundusiu medvilnės (poliesterio) kostiumu.

Manekeno matmenys ir masė pagrįsti 50 procentilių naujagimio matmenimis; jie pateikti 1 ir 2 lentelėse bei 1 pav.

1 lentelė

Pagrindiniai „manekeno-naujagimio“ matmenys

Matmuo		mm	Matmuo		mm
A	Viršutinė pasturgalio dalis	345	E	Pečių plotis	150
B	Apatinė pasturgalio dalis (su tiesia koja)	250	F	Krūtinės plotis	105
			G	Krūtinės storis	100
C	Galvos plotis	105	H	Klubų plotis	105
D	Galvos storis	125	I	C iš G nuo galvos viršaus	235

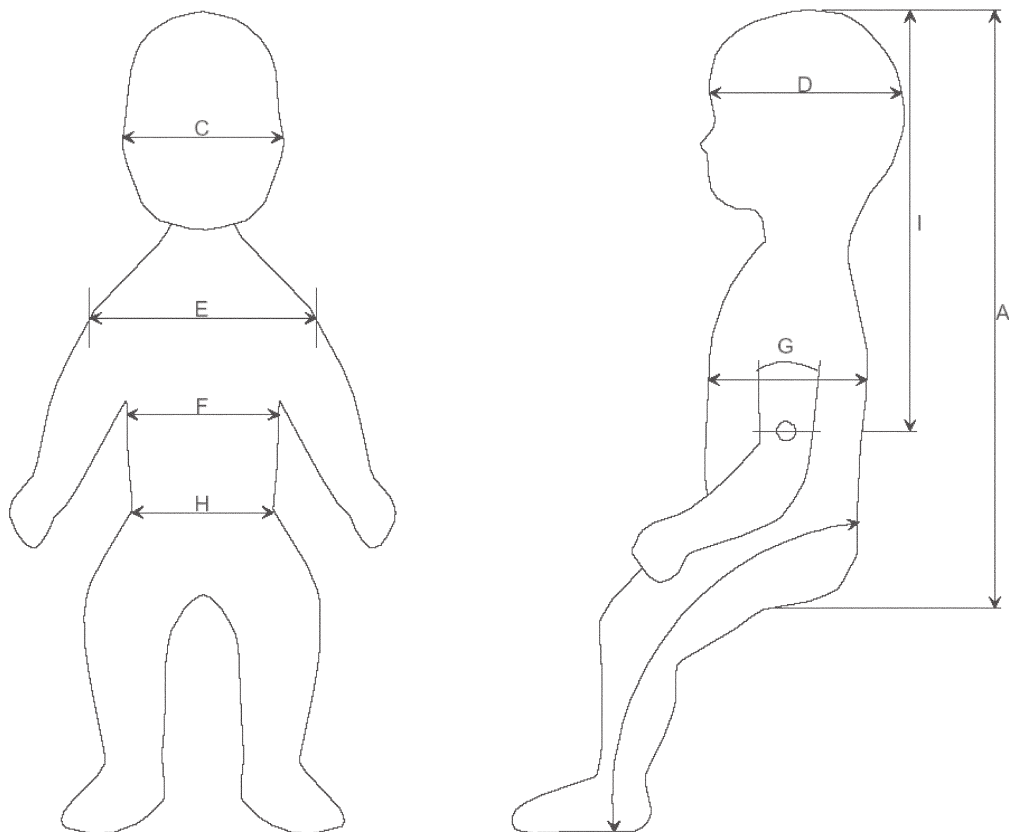
2 lentelė

„Manekeno-naujagimio“ masės pasiskirstymas ⁽¹⁾

Galva ir kaklas	0,7 kg
Liemuo	1,1 kg
Rankos	0,5 kg
Kojos	1,1 kg
Bendra masė	3,4 kg

⁽¹⁾ PVC plėvelė turėtų būti $1 \pm 0,5$ mm storio.
Santykinis tankis turėtų būti $0,865 \pm 0,1$.

1 pav.

„Manekeno-naujagimio“ kalibravimas

1. PEČIŲ STANDUMAS

- 1.1. Manekoną ant horizontalaus paviršiaus paguldykite ant nugaros ir iš vienos pusės paremkite liemenį, kad jis nejudėtų. (2 pav.)
- 1.2. 150 N apkrovą nukreipkite į 40 mm skersmens plokščią stūmoklį, horizontaliai, manekeno ašiai „aukštn-žemyn“ statmena kryptimi. Stūmoklio ašis turėtų būti manekeno peties centre, greta ant peties esančio A taško (žr. 2 pav.). Šoninis stūmoklio nuokrypis po pirmojo sąlyčio su ranka taško turėtų būti 30–50 mm.
- 1.3. Minėtą procedūrą taip atlikite su kitu petimi – perstatykite atramą į kitą pusę.

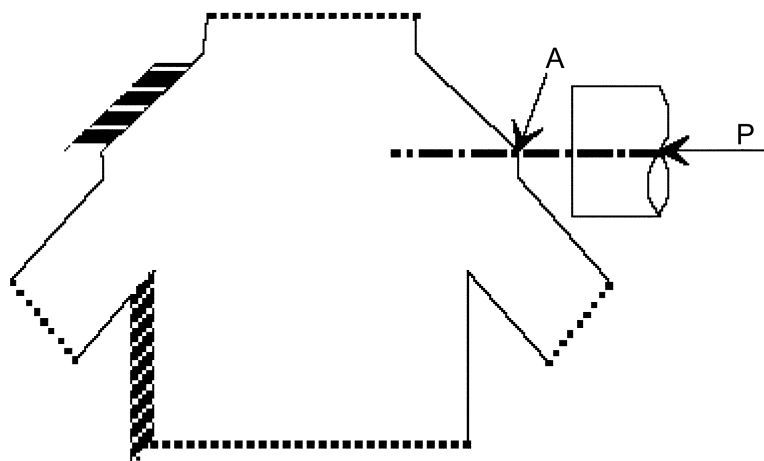
2. KOJŲ JUNGČIŲ STANDUMAS

- 2.1. Manekoną ant horizontalaus paviršiaus paguldykite ant nugaros (3 pav.) ir suriškite blauzdas taip, kad susiliestų vidinės kelių dalys.
- 2.2. Keliams 35 mm × 95 mm plokščiu stūmokliu taikykite vertikalią apkrovą taip, kad centrinė stūmoklio linija būtų virš aukščiausio kelių taško.
- 2.3. Stūmoklį veikianti jėga turi būti pakankama, kad šlaunys susilenktų tiek, jog stūmoklio paviršius būtų 85 mm virš atraminės plokštumos. Ši jėga turėtų būti 30–70 N dydžio. Užtikrinkite, kad atliekant bandymą, apatinės galūnės neliestų jokių paviršių.

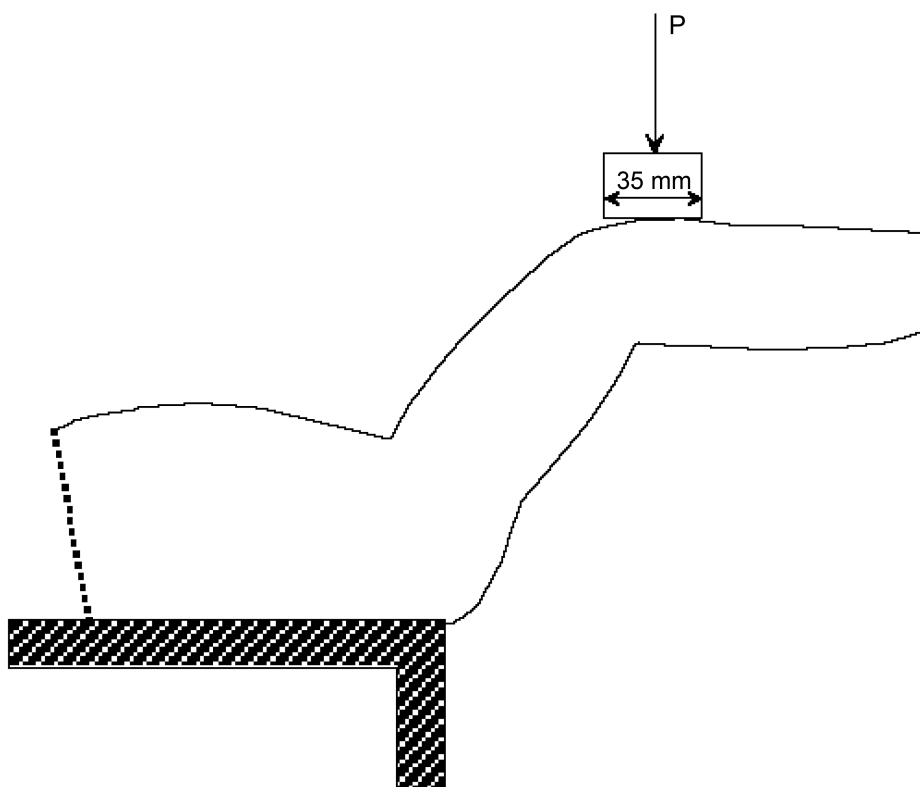
3. TEMPERATŪRA

Kalibravimas turėtų būti atliekamas 15–30 °C temperatūroje.

2 pav.

3 pav.

3 priedėlis

18 MĖNESIŲ VAIKĄ ATITINKANČIO MANEKENO APRAŠAS

1. BENDROJI INFORMACIJA
  - 1.1. Manekeno matmenys ir masė pagrįsti 50 procentilių 18 mėnesių vaiko antropometrijos duomenimis.
2. KONSTRUKCIJA
  - 2.1. **Galva**
    - 2.1.1. Galva sudaryta iš pusiau standžios plastikinės kaukolės, aptrauktos oda. Kaukolėje yra ertmė, kurioje galima sumontuoti (laisvai pasirenkamą) įrangą.
  - 2.2. **Kaklas**
    - 2.2.1. Kaklas sudarytas iš trijų dalių:
      - 2.2.2. tvirto guminio stulpelio
      - 2.2.3. reguliuojamos OC jungties, esančios guminio stulpelio viršuje; ją naudojant kaklą galima sukinėti aplink šoninę ašį, taikant reguliuojamą trintį.
      - 2.2.4. Nereguluojama rutulio pavidalo jungtis kaklo pagrinde.
  - 2.3. **Liemuo**
    - 2.3.1. Liemuo sudarytas ir plastikinių griaučių, padengtų minkštuosius audinius imituojančia (odos) sistema. Priekinėje liemens dalyje yra ertmė, kurią, siekiant, kad krūtinės ląstos standumas atitiktų nustatytus reikalavimus, galima pripildyti putplasčio. Galinėje liemens dalyje yra ertmė, kurioje galima montuoti įrangą.
  - 2.4. **Pilvas**
    - 2.4.1. Manekeno pilvas yra vientisa deformuojama sudedamoji dalis, dedama į angą tarp krūtinės ir dubens.
  - 2.5. **Nugarkaulio juosmens dalis**
    - 2.5.1. Nugarkaulio juosmens dalis sudaryta iš guminio stulpelio, sumontuoto tarp krūtinės griaučių ir dubens. Nugarkaulio juosmens dalies standumas iš anksto nustatomas metaliniu kabeliu, esančiu guminio stulpelio tuščiavidurėje ertmėje.
  - 2.6. **Dubuo**
    - 2.6.1. Dubuo pagamintas ir pusiau standaus plastiko, jo forma tokia pati, kaip ir vaiko dubens. Dubens sritis ir vieta apie sėdmenis padengta minkštus audinius (odą) imituojančios odos sistema.
  - 2.7. **Klubų jungtis**
    - 2.7.1. Klubų jungtys įtaisytos apatinėje dubens dalyje. Jungtys leidžia atlikti sukimą apie šoninę ašį, taip pat sukimą apie ašį šoninei ašiai stačiu kampu, naudojant universalųjį šarnyrą. Abiem ašims taikoma reguliuojama trintis.

2.8. **Kelio jungtis**

2.8.1. Kelio jungtis leidžia sulenkti ir ištiesti blauzdą taikant reguliuojamą trintį.

2.9. **Pečių jungtis**

2.9.1. Pečių jungtis montuojama prie krūtinės griaučių. Naudojantis įspraudomis, ranką galima nustatyti į dvi pradines padėtis.

2.10. **Alkūnės jungtis**

2.10.1. Naudojant alkūnės jungtį galima sulenkti ir ištiesti dilbį. Naudojantis įspraudomis, dilbį galima nustatyti į dvi pradines padėtis.

2.11. **Manekeno montavimas**

2.11.1. Nugarkaulio kabelis įtaisytas nugarkaulio juosmens dalyje.

2.11.2. Nugarkaulio juosmens dalis įtaisyta griaučiuose tarp dubens ir nugarkaulio krūtinės ląstos dalies.

2.11.3. Pilvo įdėklas įtaisytas tarp krūtinės ląstos ir dubens.

2.11.4. Kaklas pritvirtintas prie viršutinės krūtinės ląstos dalies.

2.11.5. Galva įtaisyta ant kaklo, naudojant sąsajos plokštelę.

2.11.6. Rankos ir kojos sumontuotos.

3. **PAGRINDINĖS CHARAKTERISTIKOS**3.1. **Masė**

1 lentelė

18 mėnesių vaiką atitinkančio manekeno masės pasiskirstymas

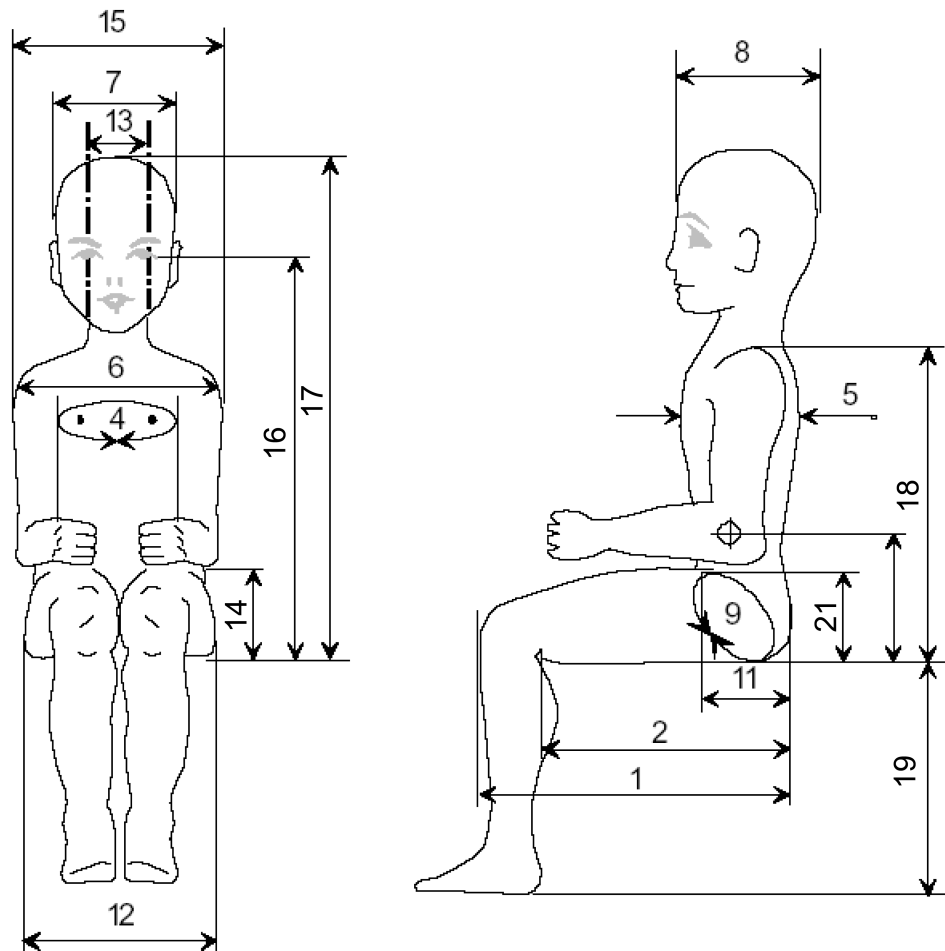
Sudedamoji dalis	Masė (kg)
Galva + kaklas	2,73
Liemuo	5,06
Žastas	0,27
Dilbis	0,25
Šlaunis	0,61
Blauzda	0,48
Bendra masė	11,01

3.2. Pagrindiniai matmenys

3.2.1. Pagrindiniai matmenys, pagrįsti šio priedo 1 pav. (parodyta toliau), pateikti 2 lentelėje.

1 pav.

Pagrindiniai 18 mėnesių vaikų atitinkančio manekeno matmenys

2 lentelė

Nr.	Matmuo	Vertė (mm)
1	Atstumas nuo galinės sėdynės dalies iki priekinės kelių dalies	239
2	Atstumas nuo galinės sėdynės dalies iki pakinklių, sėdimoji padėtis	201
3	Atstumas nuo manekeno sunkio centro iki sėdynės pagrindo paviršiaus	193
4	Krūtinės ląstos perimetras	474
5	Krūtinės storis	113
7	Galvos plotis	124
8	Galvos ilgis	160
9	Klubų perimetras, sėdimoji padėtis	510
10	Klubų perimetras, stovimoji padėtis (neparodyta)	471
11	Klubų storis, sėdimoji padėtis	125
12	Klubų plotis, sėdimoji padėtis	174
13	Kaklo plotis	65
14	Atstumas nuo sėdynės iki alkūnės	125

Nr.	Matmuo	Vertė (mm)
15	Pečių plotis	224
17	Aukštis, sėdimoji padėtis	495 (*)
18	Pečių aukštis, sėdimoji padėtis	305
19	Atstumas nuo padų iki pakinklių, sėdimoji padėtis	173
20	Ūgis (neparodyta)	820 (*)
21	Šlaunų aukštis, sėdimoji padėtis	66

(*) Manekeno sėdynė, nugara ir galva remiasi į vertikalų paviršių.

4. JUNGČIŲ REGULIAVIMAS

4.1. Bendroji informacija

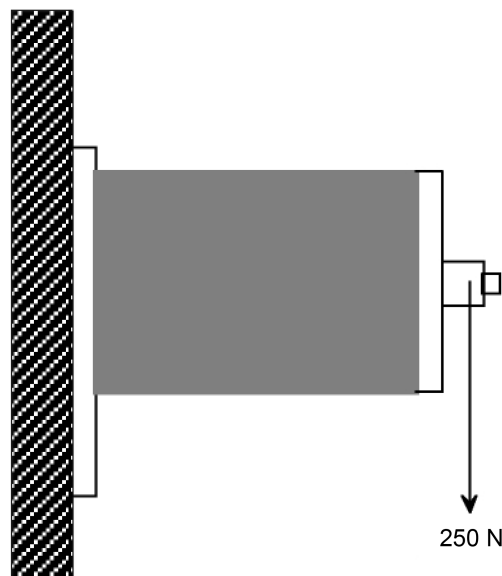
- 4.1.1. Kad naudojant manekenus būtų gaunami atkuriami rezultatai, svarbu sureguliuoti trintį įvairiose jungtyse, nugarkaulio juosmens dalies įtempimą ir pilvo įdėklo standumą.

Prieš pradėdant tikrinti, ar laikomasi minėtų nurodymų, turi būti patikrinta, ar dalys nesugadintos.

4.2. Nugarkaulio juosmens dalis

- 4.2.1. Nugarkaulio juosmens dalis sukalibruota prieš įmontuojant ją į manekeną.
- 4.2.2. Apatinę nugarkaulio juosmens dalies montavimo plokštelę prie įrenginio pritvirtinkite taip, kad priekinė nugarkaulio juosmens dalies pusė būtų apačioje (2 pav.).

2 pav.

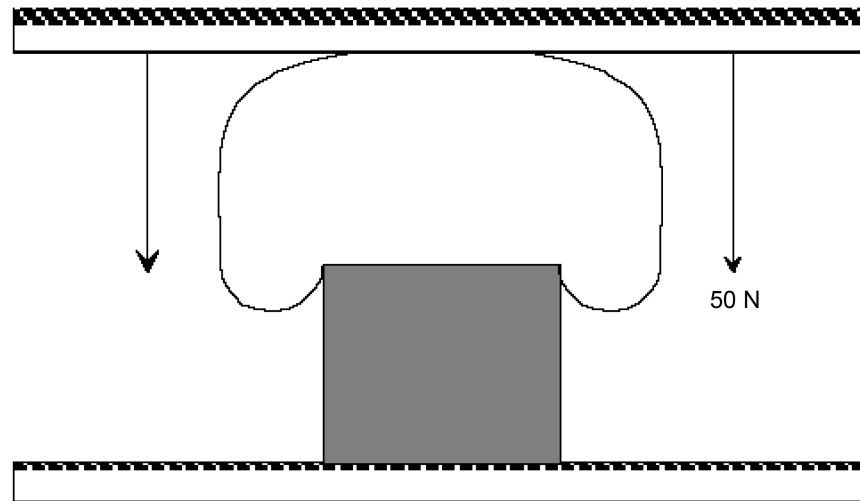
- 4.2.3. Viršutinė montavimo plokštelė veikiama žemyn nukreipta 250 N jėga. Žemyn nukreiptas poslinkis turėtų būti užfiksuotas per 1–2 sekundes po jėgos poveikio ir turi būti lygus 9–12 mm.

4.3. Pilvas

- 4.3.1. Pilvo įdėklas padedamas ant standaus bloko, kurio ilgis ir plotis toks pat, kaip nugarkaulio juosmens dalies stulpelio. Šio bloko storis turi būti mažiausiai du kartus didesnis už nugarkaulio juosmens dalies stulpelio storį (žr. 3 pav.).

- 4.3.2. Taikoma pradinė 20 N apkrova.
- 4.3.3. Taikoma pastovi 50 N apkrova.
- 4.3.4. Pilvo įdėklo deformacija po dviejų minučių turi būti 12 ± 2 mm.

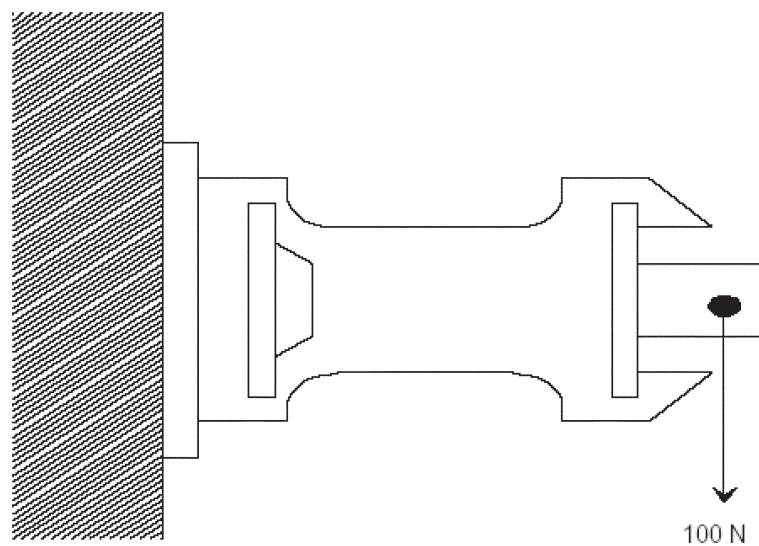
3 pav.

4.4. Kaklo reguliavimas

- 4.4.1. Kaklas, sudarytas iš guminio stulpelio, rutulio pavidalo jungties ir OC jungties, prie vertikalaus paviršiaus pritvirtinamas taip, kad priekinė pusė būtų nukreipta žemyn (4 pav.).

4 pav.

- 4.4.2. Vertikalia kryptimi nukreipta 100 N jėga veikiama OC jungties ašis. OC jungties padėtis turėtų rodyti 22 ± 2 mm dydžio poslinkį žemyn.

4.5. OC jungtis

- 4.5.1. Pritvirtinamas visas kaklo ir galvos įtaisas.
- 4.5.2. Liemuo ant nugaros guldomas ant horizontalios plokštumos.

- 4.5.3. Veržliarakčiu su reguliuojamu sąsūkos momentu priveržkite galvos ir OC jungties varžtą bei reguliavimo veržlę tiek, kad galva negalėtų judėti veikiamo sunkio jėgos.
- 4.6. **Klubai**
- 4.6.1. Prie dubens pritaisykite šlaunį be blauzdos.
- 4.6.2. Šlaunį nustatykite į horizontalią padėtį.
- 4.6.3. Didinkite šoninei ašiai tenkančią trintį tiek, kad koja negalėtų judėti veikiamo sunkio jėgos.
- 4.6.4. Nustatykite šlaunį į horizontalią padėtį, šoninės ašies kryptimi.
- 4.6.5. Didinkite universalųjį šarnyrą veikiančią trintį kol, šlaunis negalės judėti veikiamo sunkio jėgos.
- 4.7. **Kelis**
- 4.7.1. Prie šlaunies pritaisykite blauzdą.
- 4.7.2. Šlaunį ir blauzdą nustatykite į horizontalią padėtį; šlaunis turi būti paremta.
- 4.7.3. Priveržkite kelio reguliavimo veržlę tiek, kad blauzda negalėtų judėti veikiamo sunkio jėgos.
- 4.8. **Pečiai**
- 4.8.1. Ištieskite dilbį, o žastą nustatykite į aukščiausią padėtį, kol spragtelės.
- 4.8.2. Jei ranka nesilaiko šioje padėtyje, peties išspraudos turėtų būti pataisytos arba pakeistos.
- 4.9. **Alkūnė**
- 4.9.1. Žastą nustatykite į žemiausią padėtį, kol spragtelės, o dilbį – į viršutinę padėtį.
- 4.9.2. Jei dilbis nesilaiko šioje padėtyje, alkūnės išspraudos turėtų būti pataisytos arba pakeistos.
5. MATAVIMO ĮRANGA
- 5.1. **Bendroji informacija**
- 5.1.1. Net jei nuostatose nurodyta į 18 mėnesių vaiką atitinkantį manekeną įtaisyti tam tikrą kiekį daviklių, jame paprastai įtaisomi tokio paties dydžio ir svorio pakaitai.
- 5.1.2. Kalibravimo ir matavimo procedūros turi būti pagrįstos tarptautiniu standartu ISO 6487:1980.
- 5.2. **Akcelerometro montavimas krūtinėje**
- 5.2.1. Akcelerometras turi būti sumontuotas krūtinės ertmėje. Tai atliekama iš manekeno nugaros pusės.
- 5.3. **Pilvo ertmės pažeidimo nustatymas**
- 5.3.1. Pilvo ertmės pažeidimas arba nepažeidimas, turi būti nustatomas naudojant greitaieigę fotografiją.
-

9 PRIEDAS

PRIEKINIO SUSIDŪRIMO SU KLIŪTIMI BANDYMAS

1. MONTAVIMAS, METODIKA IR MATAVIMO ĮRANGA

1.1. **Bandymo aikštelė**

Bandymo aikštelė turi būti pakankamai didelė, kad užtektų vietos išibėgėjimo keliui, kliūčiai ir bandymui reikalingai techninei įrangai. Galinė išibėgėjimo kelio dalis, mažiausiai 5 metrai prieš kliūtį, turi būti horizontali ir lygi.

1.2. **Kliūtis**

Kliūtis sudaryta iš ne plonesnės kaip 3 m gelžbetonio plokštės priekinėje dalyje ir ne žemesnės kaip 1,5 m. Kliūtis turi būti tokio storio, kad svertų mažiausiai 70 tonų. Priekinis paviršius turi būti vertikalus, statmenas išibėgėjimo kelio ašiai ir padengtas geros būklės 20 ± 1 mm storio faneros plokštėmis. Kliūtis turi būti įtvirtinama žemėje arba ant jos; jei būtina, naudojami papildomi stabdymo įtaisai, kad būtų apribotas galimas poslinkis. Taip pat galima naudoti skirtingų charakteristikų, tačiau tokius pačius įtikinamus rezultatus leidžianti užtikrinti kliūtis.

1.3. **Transporto priemonės varomoji sistema**

Per susidūrimą transporto priemonės neturi veikti joks papildomas vairavimo ar varomasis įrenginys arba įrenginiai. Ji turi trenktis į kliūtį susidūrimo sienai statmena kryptimi; didžiausias leidžiamas šoninis nuokrypis tarp transporto priemonės priekio vertikalių vidurio linijos ir susidūrimo sienos vertikalių vidurio linijos yra ± 30 cm.

1.4. **Transporto priemonės būklė**

1.4.1. Bandymui naudojamoje transporto priemonėje turi būti arba įtaisytos visos įprastinės sudedamosios dalys ir įranga, įtraukta į nepakrautos transporto priemonės masę, arba transporto priemonė turi būti tokios būklės, kad atitiktų šį reikalavimą tiek, kiek tai susiję su keleivių skyriaus įranga ir visos transporto priemonės masės pasiskirstymu.

1.4.2. Jei transporto priemonė varoma išorinėmis priemonėmis, turi būti pripildyta mažiausiai 90 % degalų bako talpos; pilami degalai arba nedegus skystis, kurio tankis ir klampa panašūs į paprastai naudojamų degalų tankį ir klampą. Visos kitos sistemos (stabdžių skysčio bakeliai, radiatorius ir kt.) turi būti tuščios.

1.4.3. Jei transporto priemonė varoma nuosavu varikliu, turi būti pripildyta 90 % degalų bako talpos. Visi kiti skysčio bakeliai turi būti pilni.

1.4.4. Jei gamintojas prašo, už bandymus atsakinga techninė tarnyba gali leisti naudoti tą pačią transporto priemonę, kuri naudojama kitose taisyklėse nurodytiems bandymams (įskaitant bandymus, per kuriuos gali būti paveikta transporto priemonės konstrukcija), naudoti šioje taisyklėje nurodytiems bandymams.

1.5. **Susidūrimo greitis**

Susidūrimo greitis turi būti $50 +0/-2$ km/h. Tačiau jeigu bandymui pasirenkamas didesnis susidūrimo greitis ir transporto priemonė atitinka nustatytas sąlygas, bandymas laikomas išlaikytu.

1.6. **Matavimo įranga**

1.5 pastraipoje nurodytas greičiui registruoti naudojamas prietaisas turi veikti 1 % tikslumu.

10 PRIEDAS

GALINIO SUSIDŪRIMO BANDYMO METODIKA

1. MONTAVIMAS, METODIKA IR MATAVIMO ĮRANGA
  - 1.1. **Bandymo aikštelė**

Bandymo vieta turi būti pakankamai didelė: joje turi tilpti smogtuvo varomoji sistema, turėtų užtekti erdvės transporto priemonei pasislinkti, kai į ją trenkiasi pirmiau minėtas įrenginys, ir bandymo įrangai išdėstyti. Vieta, kurioje vyksta susidūrimas su transporto priemone ir transporto priemone pasislenka, turi būti horizontali. (Nuolydis turi būti mažesnis kaip 3 % matuojant bet kurią aikštelės metrą.)
  - 1.2. **Smogtuvas**
    - 1.2.1. Smogtuvas turi būti standi plieninė konstrukcija.
    - 1.2.2. Smūginis paviršius turi būti ne mažesnis nei 2 500 mm ilgio ir 800 mm pločio. Paviršiaus briaunos turi būti suapvalintos (kreivės spindulys 40–50 mm). Smogtuvas turi būti padengtas 20 ± 1 mm storio klijuotos faneros sluoksniu.
    - 1.2.3. Per susidūrimą turi būti laikomasi šių reikalavimų:
      - 1.2.3.1. smūginis paviršius turi būti vertikalus ir statmenas vidurinei išilginei transporto priemonės, į kurią smūgiuojama, plokštumai;
      - 1.2.3.2. smogtuvo judėjimo kryptis iš esmės turi būti horizontali ir lygiagreči vidurinei išilginei transporto priemonės, į kurią smūgiuojama, plokštumai;
      - 1.2.3.3. didžiausias šoninis nuokrypis, leidžiamas tarp smogtuvo paviršiaus vidurinės vertikalių linijos ir transporto priemonės, į kurią smūgiuojama, vidurinės išilginės plokštumos, turi būti 300 mm. Be to, smūginis paviršius turi būti didesnis už visą transporto priemonės plotį;
      - 1.2.3.4. Smūginio paviršiaus apatinės briaunos atstumas nuo žemės paviršiaus turi būti 175 ± 25 mm.
  - 1.3. **Smogtuvo varomoji sistema**

Smogtuvas gali būti pritvirtintas prie vežimėlio (judamosios kliūties) arba būti švytuoklės dalis.
  - 1.4. **Specialios nuostatos, taikomos naudojant judamąją kliūtį**
    - 1.4.1. Jei smogtuvas tvirtinamas prie vežimėlio (judamosios kliūties) veržiamąją sudedamąją dalimi, pastaroji turi būti tvirta ir negali būti deformuojama per susidūrimą; vežimėlis per susidūrimą turi laisvai judėti ir daugiau nebūti veikiamas varomojo įtaiso jėgos.
    - 1.4.2. Bendroji vežimėlio ir smogtuvo masė turi būti $1\,100 \pm 20$ kg.
  - 1.5. **Jeigu naudojama švytuoklė, taikomos specialios nuostatos**
    - 1.5.1. Atstumas tarp smūginio paviršiaus centro ir švytuoklės sukimosi ašies neturi būti mažesnis kaip 5 m.
    - 1.5.2. Smogtuvas turi laisvai kyboti laikomas standžių svirčių; smogtuvas turi būti tvirtai prie jų pritvirtintas. Taip sudaryta švytuoklė per susidūrimą iš esmės neturi būti deformuojama.
    - 1.5.3. Švytuoklėje turi būti įtaisytas stabdymo įtaisas, kad smogtuvas į bandomą transporto priemonę neatsitrenktų antrą kartą.
    - 1.5.4. Per susidūrimą švytuoklės centrinės dalies smogiamasis greitis turi būti 30–32 km/h.

- 1.5.5. Sumažintoji masė „m_r“ švytuoklės smūgio centre toliau pateikta lygtimi ir apibrėžiama kaip bendros masės „m“, atstumo „a“ funkcija ⁽¹⁾ tarp smūgio centro ir sukimosi ašies bei atstumo „l“ tarp sunkio centro ir sukimosi ašies:

$$m_r \cdot m \cdot (l/a)$$

- 1.5.6. Sumažintoji masė „m_r“ lygi $1\ 100 \pm 20$ kg.

1.6. Bendrosios nuostatos, susijusios su smogtuvo mase ir greičiu

Jei bandymas buvo atliktas naudojant didesnę smūgio greitį, nei nurodytas 1.5.4 pastraipoje, ir (arba) didesnę masę, nei nurodyta 1.5.3 arba 1.5.6 pastraipose, o transporto priemonės atitiko nustatytus reikalavimus, bandymo rezultatai laikomi atitinkančiais nustatytus reikalavimus.

1.7. Transporto priemonės būklė per bandymą

Bandymui naudojamose transporto priemonėse turi būti įtaisyti visi įprastinės sudedamosios dalys ir įranga, įtraukiama į nepakrautos transporto priemonės masę, arba transporto priemonės būklė turi būti tokia, kad atitiktų šį reikalavimą tiek, kiek tai susiję su visos transporto priemonės masės pasiskirstymu.

- 1.8. Visa transporto priemonė su vaikų apsaugos įrenginiu, įtaisytu pagal montavimo nurodymus, turi būti pastatyta ant tvirto lygaus paviršiaus. Rankinis stabdys turi būti išjungtas ir įjungta neutrali pavarą. Per tą patį susidūrimo bandymą gali būti bandomas daugiau kaip vienas vaikų apsaugos įrenginys.

⁽¹⁾ „a“ atstumas lygus aptariamo sinchroninio švytavimo ilgiui.

11 PRIEDAS

PAPILDOMI TVIRTINIMO ĮTAISAI PUSIAU UNIVERSALIOS KATEGORIJOS VAIKŲ APSAUGOS ĮRENGINIAMS VARIKLINĖSE TRANSPORTO PRIEMONĖSE TVIRTINTI

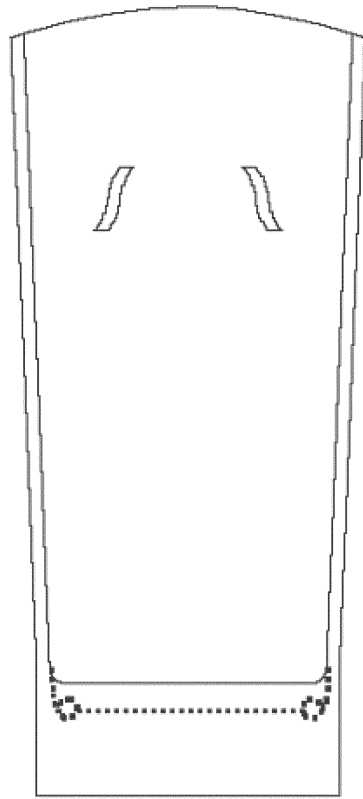
1. Šis priedas taikomas tik papildomiems „pusiau universalios“ kategorijos vaikų apsaugos įrenginių tvirtinimo įtaisams, strypams arba kitoms specialioms sudedamosioms dalims, kurie naudojami vaikų apsaugos įrenginiams tvirtinti prie kėbulo; nesvarbu, ar naudojami taisyklėje Nr. 14 aptariami tvirtinimo įtaisai, ar ne.
2. Tvirtinimo įtaisus turi apibrėžti vaikų apsaugos įrenginio gamintojas ir pateikti informaciją patvirtinimo bandymus atliekančiai techninei tarnybai.

Techninės tarnybos gali atsižvelgti į informaciją, gautą iš transporto priemonės gamintojo.
3. Vaikų apsaugos įrenginio gamintojas turi pateikti tvirtinimo įtaisams pritvirtinti reikalingas dalis ir specialų kiekvienai transporto priemonei skirtą planą, kuriame būtų parodyta tiksli tų įtaisų vieta.
4. Vaikų apsaugos įrenginio gamintojas vyriausybėms, kurios ketina priimti specialius su keleiviniuose automobiliuose naudojamų vaikų apsaugos įrenginių tvirtinimo įtaisais susijusius reikalavimus, pateikiamoje rekomendacijoje turi nurodyti, ar apsaugos įrenginiui tvirtinti prie automobilio konstrukcijos reikalingi tvirtinimo įtaisai atitinka 3 pastraipoje pateiktus vietas ir tvirtumo reikalavimus. ⁽¹⁾

⁽¹⁾ Žr. Taisyklės Nr. 16 tekstą.

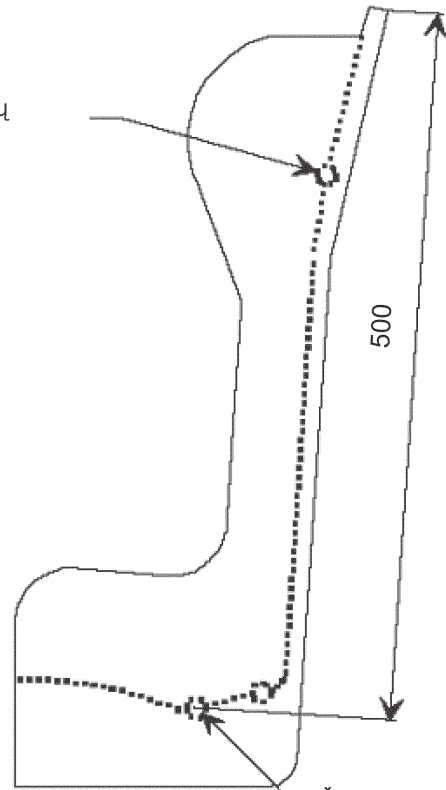
12 PRIEDAS

SĖDYNĖ

Matmenys milimetrais

Pečių juostų tvirtinimas

Žemiausias sėdynės taškas

13 PRIEDAS

STANDARTINIS SAUGOS DIRŽAS

1. Dinaminiam bandymui reikalingas saugos diržas, atitinkantis didžiausio ilgio reikalavimą, turi būti vienos iš dviejų 1 pav. parodytų konfigūracijų. Tai trijose vietose tvirtinamas įtraukiamasis diržas ir dviejose vietose tvirtinamas nejudamas diržas.
2. Trijose vietose tvirtinamas įtraukiamasis diržas turi šias standžiąsias dalis:

įtraukimo įtaisą (R), statramsčio kilpą (P), du tvirtinimo taškus (A1 ir A2) (žr. 1 pav.) ir centrinę dalį (N, išsamiau parodyta 3 pav.). Diržo įtraukimo įtaiso įtraukimo jėga turi atitikti taisyklės Nr. 16 reikalavimus. Įtraukimo įtaiso ritės skersmuo $33 \pm 0,5$ mm.
3. Įtraukiamasis diržas turi būti pritaisytas prie bandymo sėdynės tvirtinimo įtaisų, kaip aprašyta 6 priedo 1 ir 4 priedėliuose:

Diržo tvirtinimo įtaisas A1 turi būti pritaisytas prie vežimėlio tvirtinimo įtaiso B0 (išorėje)

Diržo tvirtinimo įtaisas A2 turi būti pritaisytas prie vežimėlio tvirtinimo įtaiso A (viduje)

Diržo statramsčio kilpa P turi būti pritaisyta prie vežimėlio tvirtinimo įtaiso C.

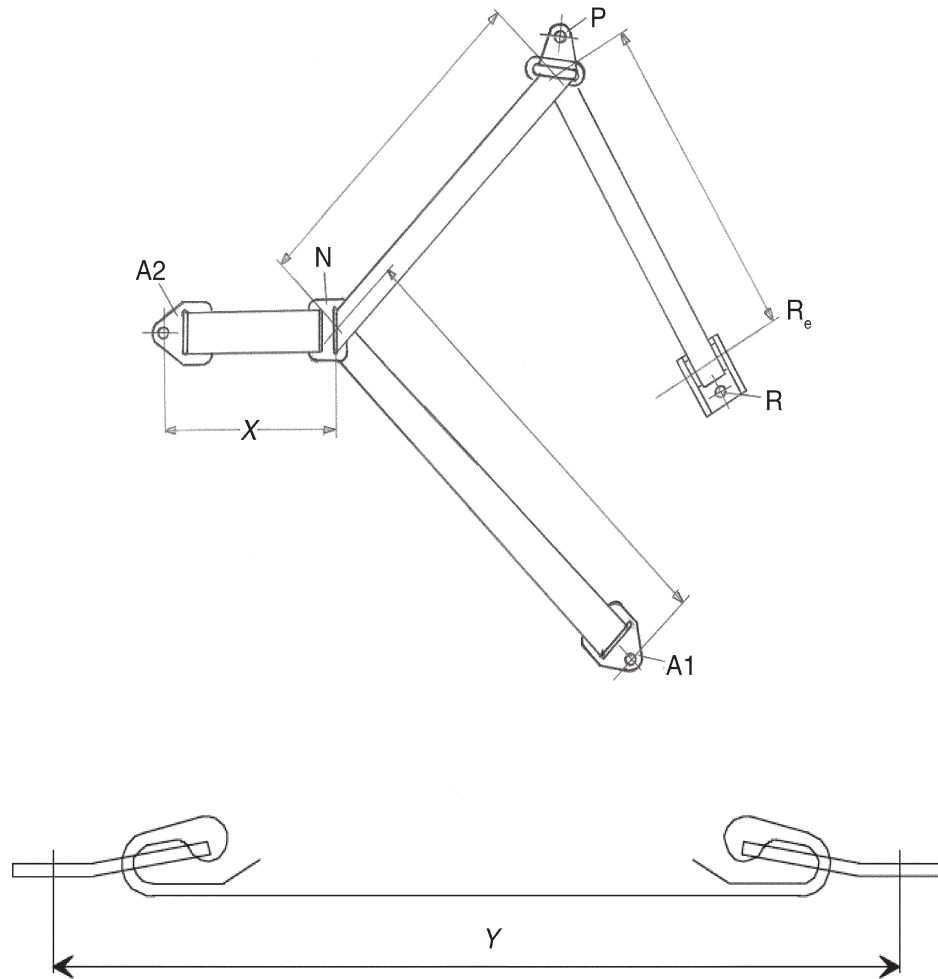
Diržo įtraukimo įtaisas R turi būti pritaisytas prie vežimėlio tvirtinimo įtaiso taip, kad centrinė ritės linija sutaptų su Re.

Vertė X toliau pateiktame 1 pav. yra lygi 200 ± 5 mm. Naudojamas juostos ilgis tarp A1 ir įtraukimo įtaiso ritės Re (kai juosta visiškai ištraukta, įskaitant universaliosios ir pusiau universalios kategorijų bandymams būtinaji $150 \text{ mm} * / \text{ilgį}$) turi būti $2\ 820 + 5$ mm, matuojant tiesia linija be apkrovos ir ant horizontalaus paviršiaus; ribotosios kategorijos bandymams šį ilgį galima padidinti; visų kategorijų su įrengtais vaikų apsaugos įrenginiais atveju ant įtraukimo įtaiso ritės turi būti ne trumpesnė kaip $150 \text{ mm} * / \text{ilgio}$ juosta.
4. Diržų juostai taikomi reikalavimai:

Medžiaga: poliesterio pluoštas	— plotis:	48 ± 2 mm, kai 10 000 N
	— storis:	$1,0 \pm 0,2$ mm
	— pailgėjimas:	8 ± 2 %, kai 10 000 N
5. Dviejose vietose tvirtinamas nejudamas diržas, kaip parodyta 1 pav., sudarytas iš dviejų standartinių tvirtinimo plokštelių, kaip parodyta 2 pav., ir 4 pastraipos reikalavimus atitinkančios juostos.
6. Dviejose vietose tvirtinamo diržo tvirtinimo plokštelės pritaikomos prie vežimėlio tvirtinimo įtaisų A ir B. Vertė Y 1 pav. yra $1\ 300 \pm 5$ mm. Tai didžiausias ilgio reikalavimas universaliesiems vaikų apsaugos įrenginiams, naudojamiems su dviejose vietose tvirtinamais diržais, patvirtinti (žr. 6.1.9 pastraipą).

1 pav.

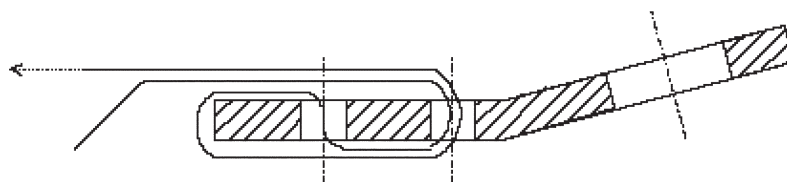
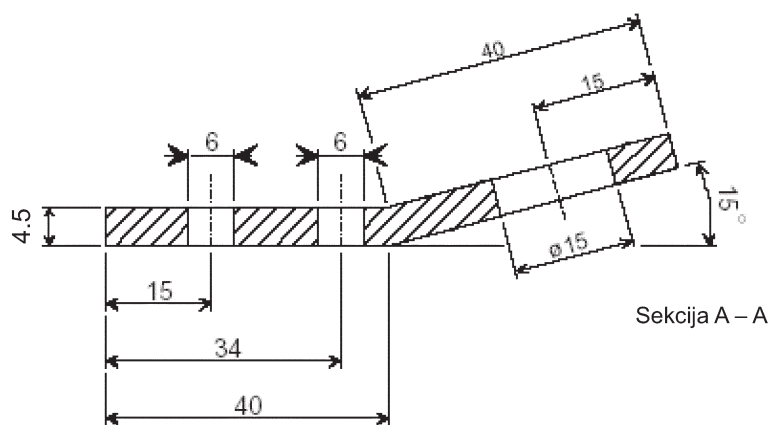
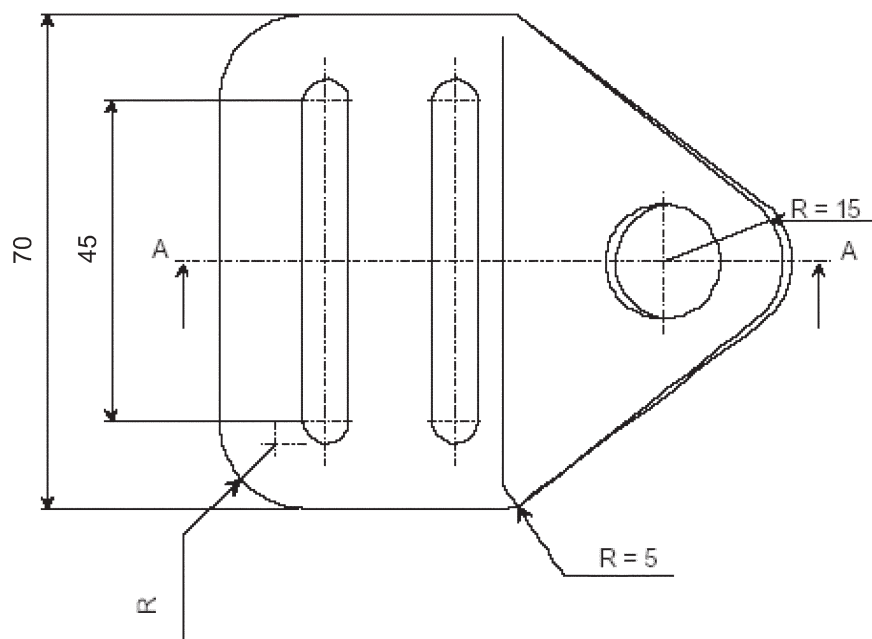
Standartinės saugos diržo konfigūracijos

2 pav.

Tipinė standartinė tvirtinimo plokštelė

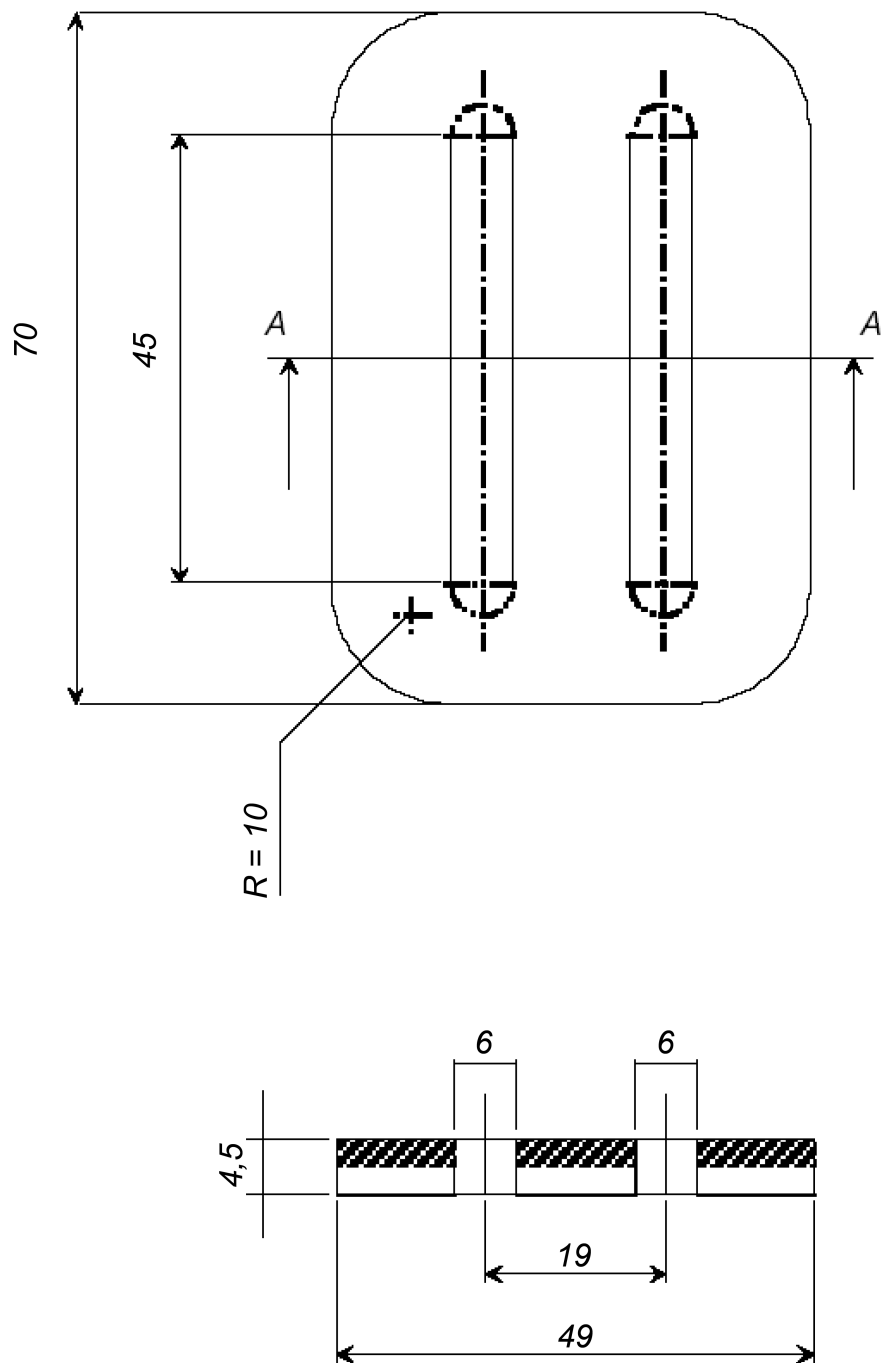
Matmenys mm

3 pav.

Centrinė standartinės diržo konfigūracijos dalis

Matmenys mm

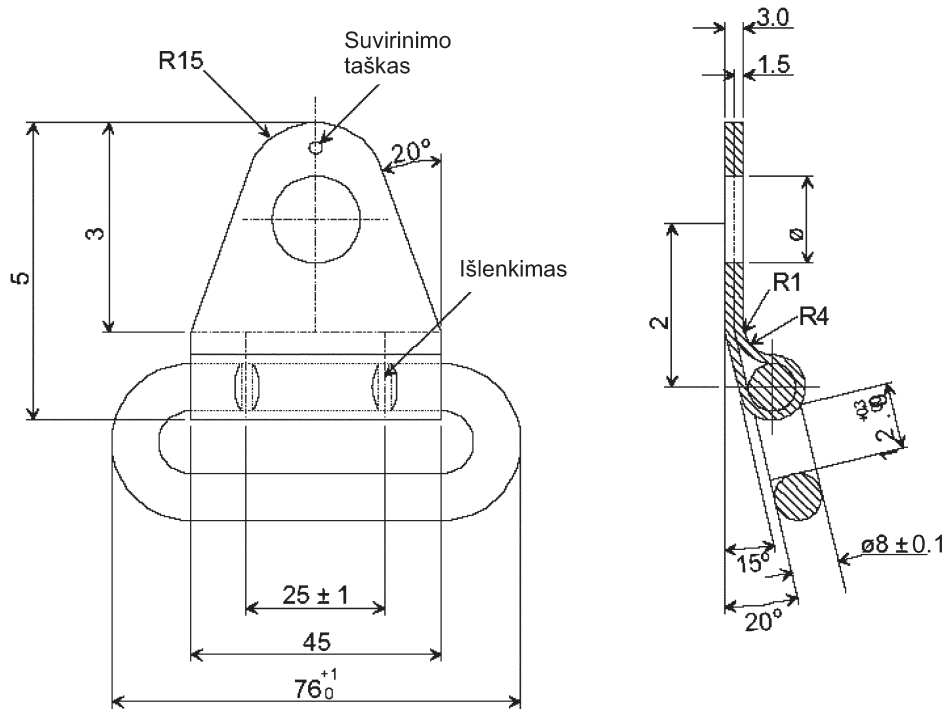

Sekcija A - A

4 pav.

Statramsčio kilpa

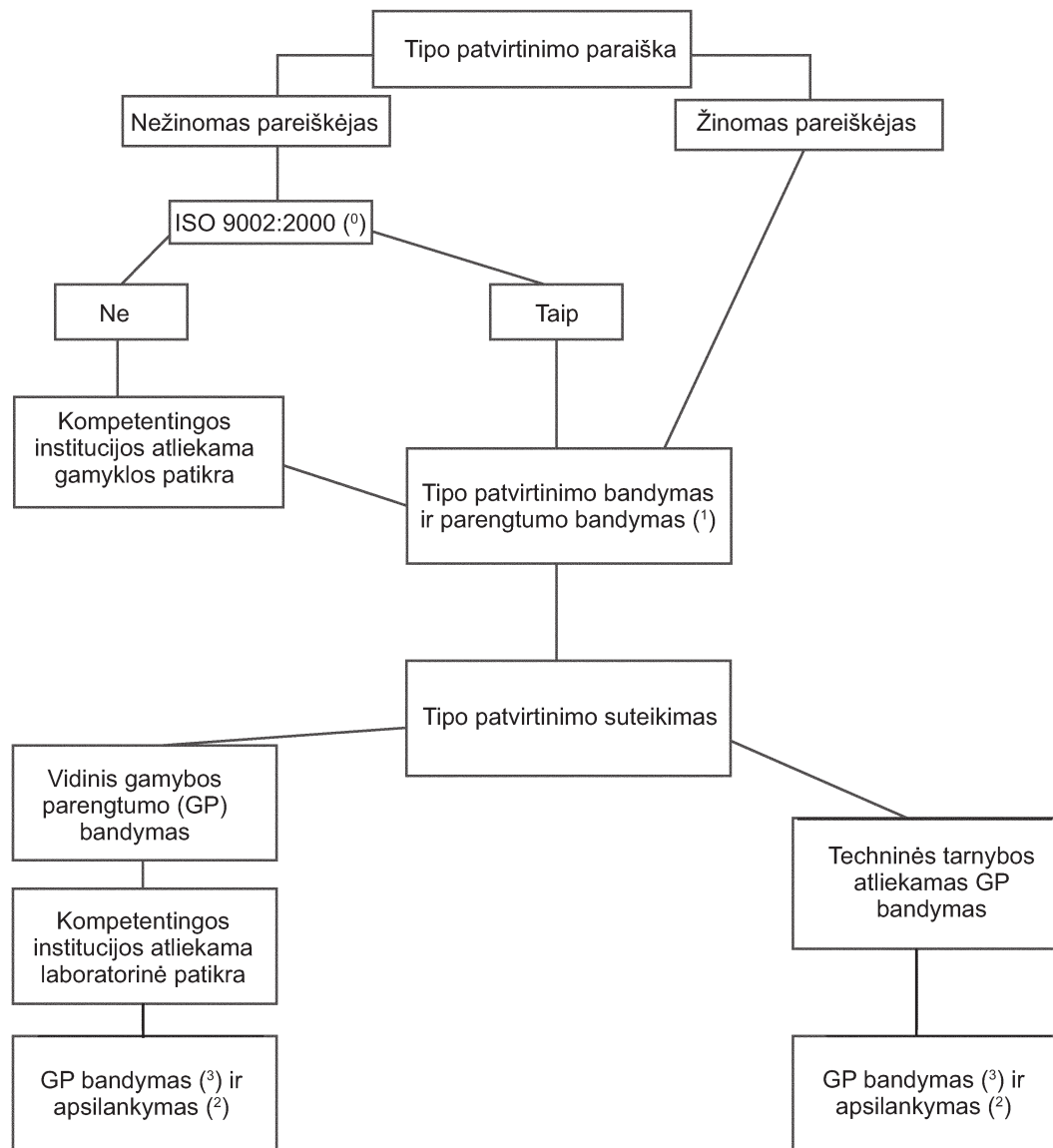
Apdaila: dengta chromu

14 PRIEDAS

TIPO PATVIRTINIMO SCHEMA (PROCEDŪROS SCHEMA ISO 9002:2000)

Pastabos:

(*) Arba lygiavertis šiam standartas, į kurį teisėtai neįtraukti su projektavimo ir tobulinimo sąvokomis susiję reikalavimai, 7.3 punktas „Vartotojų pasitenkinimas ir nuolatinis tobulinimas“.

(1) Šiuos bandymus turi atlikti techninė tarnyba.

(2) Institucijos arba techninės tarnybos apsilankymas pas gamintoją, siekiant atlikti patikrą ir atsitiktinę atranką:

- a) jei standartas ISO 9002:2000 neįdiegtas: 2 kartus per metus;
- b) jei standartas ISO 9002:2000 įdiegtas: 1 kartą per metus.

(3) Pagal 16 priedą bandymus atlieka:

- a) jei standartas ISO 9002:2000 neįdiegtas:
  - i) institucija arba techninė tarnyba 2a išnašoje nurodyto apsilankymo metu;
  - ii) gamintojas tarp 2b išnašoje nurodytų apsilankymų;
- b) jei standartas ISO 9002:2000 įdiegtas: gamintojas, procedūra tikrinama 2b išnašoje nurodyto apsilankymo metu.

15 PRIEDAS

AIŠKINAMOSIOS PASTABOS

Jos laikytinos vadovu, į kurį atsižvelgia bandymus atliekančios techninės tarnybos.

2.10.1 pastraipa

Greitojo reguliavimo įtaisas taip pat gali būti įtaisas su sukamąja ašimi ir spyruokle, panašus į rankiniu būdu atleidžiamą įtraukimo įtaisą. Regulatorius turėtų būti išbandytas pagal 7.2.2.5 ir 7.2.3.1.3 pastraipų reikalavimus.

2.19.2 pastraipa

Pusiau universaliosios kategorijos apsaugos įrenginys, skirtas tvirtinti prie galinės sėdynės transporto priemonėse su sedano ir universaliojo tipo kėbulu, kuriose visas diržo įrenginys yra identiškas, yra vieno tipo.

2.19.3 pastraipa

Kai sprendžiama, ar sukurtas naujas tipas, turi būti atsižvelgiama į sėdynės, apdailos, apsauginio skydelio matmenų ir (arba) masės pokyčių svarbą ir energijos sugerties charakteristikas arba medžiagos spalvą.

2.19.4 ir 2.19.5 pastraipos

Šios pastraipos neturi būti taikomos jokiems atskirai pagal taisyklę Nr. 16 patvirtintiems saugos diržams, kurie būtini vaikų apsaugos įrenginiui prie transporto priemonės pritvirtinti arba vaikui apsaugoti.

6.1.2 pastraipa

Apgręžtojoje padėtyje naudojamų vaikų apsaugos įrenginių atveju tinkama apsaugos įrenginio viršutinės dalies padėtis manekeno galvos atžvilgiu užtikrinama įtaisius didesnį manekoną, kuriam skirtas įtaisas, labiausiai atloštoje padėtyje, ir reikia užtikrinti, kad horizontali akių aukštyje esanti linija būtų žemiau nei sėdynės viršus.

6.1.8 pastraipa

150 mm reikalavimas taip pat taikomas nešiojamiesiems lopšiams, išskyrus atvejus, kai nešiojamajam lopšiui ir saugos diržui sujungti naudojamas specialus įtaisas.

6.2.4 pastraipa

Priimtino pečių diržo judėjimo riba yra tokia: standartinio saugos diržo pečių dalies apatinis kraštas neturi būti žemiau kaip manekeno alkūnė manekeno didžiausio nuokrypio taške.

6.2.9 pastraipa

Bendra samprata yra tokia, kad tai taikoma taip pat ir įtaisams, turintiems tokį fiksatorių, net jei nereikalaujama, kad tos grupės įrenginiai jį turėtų. Taigi bandymas bus taikomas tik 2 grupės įtaisui, tačiau naudojant nustatytą jėgą, t. y. dvigubai didesnę nei 1 grupės manekenui.

7.1.2.1 pastraipa ir 17 bei 18 priedai

Kad būtų užtikrintas 17 ir 18 priedų laikymasis, gali būti bandomos energiją sugerianti medžiaga arba integruota vaikų apsaugos įrenginio konstrukcijos medžiaga; kai konstrukcija nėra vienoda arba jei įvairuoja vaikų apsaugos priemonės konstrukcijos techninės savybės, bandymus atliekanti organizacija nustatys su atitiktimi bandymui susijusį „blogiausią atvejį“. Energiją sugerianti medžiaga gali sudaryti visą arba dalį vaikų apsaugos priemonės dangos.

7.1.3 pastraipa

Apvertimo bandymas bus atliktas naudojant tokią pačią montavimo metodiką ir parametrus, kaip nustatyta dinaminiam bandymui.

7.1.3.1 pastraipa

Įrangos sustabdyti apvertimo metu neleistina.

7.1.4.2.2 pastraipa

Šioje pastraipoje nurodomas pagreitis reiškia tempimo jėgą manekeno stubure.

7.1.4.3.1 pastraipa

Matomi poveikio ženklai reiškia pilvo ądeklo dangai padarytą poveikį (dėl apsaugos įrenginio slėgio), tačiau ne dėl dangos lenkimo be spaudimo horizontalia kryptimi poveikio, pavyzdžiui, sukeliama paprastai lenkiant stuburą. Taip pat žr. 6.2.4 pastraipos aiškinimą.

7.2.1.5 pastraipa

Pirmo sakinio reikalavimo laikomasi, jei manekeno ranka gali pasiekti sagtį.

7.2.2.1 pastraipa

Tai turi būti naudojama siekiant užtikrinti, kad gali būti lengvai pritvirtintos atskirai patvirtintos kreipiamosios juostos

7.2.4.1.1 pastraipa

Reikalingos dvi juostos. Išmatuokite pirmosios juostos trūkimo apkrovą. Išmatuokite antrosios juostos plotį, kai šios apkrovos dydis 75 %.

7.2.4.4 pastraipa

Nenaudotinos sudedamosios dalys, kurios gali būti išmontuotos arba išnarpliotos, ir kai įmanoma, kad nepatyręs naudotojas jas iš naujo pritaisys netinkamai ir susidarys pavojinga konfigūracija.

8.1.2.2 pastraipa

„Pritvirtintas prie sėdynės“ reiškia 6 priede nurodytą bandymo sėdynę. „Specialūs įtaisai gali“ reiškia, kad „specialus“ apsaugos įrenginys paprastai būtų bandomas apverstas sumontavus bandymo sėdynėje, tačiau leistinas bandymas transporto priemonės sėdynėje.

8.2.2.1.1 pastraipa

„Atsižvelgiant į įprastas naudojimo sąlygas“ reiškia, kad šis bandymas turėtų būti atliktas su apsaugos įrenginiu, sumontuotu ant bandymo arba transporto priemonės sėdynės, bet be manekeno.

Manekenas turi būti naudojamas tik reguliavimo įtaisui nustatyti. Pirmiausia juostos turėtų būti sureguliuotos pagal 8.1.3.6.3.2 arba 8.1.3.6.3.3 pastraipas (kur tikslinga). Bandymas turėtų būti atliekamas išėmus manekoną.

8.2.5.2.6 pastraipa

Ši pastraipa netaikoma kreipiamosioms juostoms, kurios patvirtintos atskirai pagal šią taisyklę.

---

16 PRIEDAS

PRODUKCIJOS ATITIKTIES KONTROLĖ

1. BANDYMAI

Turi būti reikalaujama įrodyti, ar vaikų apsaugos priemonės atitinka reikalavimus, kuriais pagrįsti toliau minimi bandymai:

1.1. **Fiksavimo slenksčio ir avariniu atveju užsifiksuojančių diržo įtraukimo įtaisų patikrinimas**

Pagal 8.2.4.3 pastraipos nuostatas, pačia nepalankiausia kryptimi atitinkamai atlikus patvarumo bandymą, išsamiai aptartą 8.2.4.2, 8.2.4.4 ir 8.2.4.5 pastraipose, kaip 7.2.3.2.6 pastraipos reikalavimą.

1.2. **Automatiškai užsifiksuojančių diržo įtraukimo įtaisų patvarumo patikrinimas**

Pagal 8.2.4.2 pastraipos nuostatas, papildytas 8.2.4.4 ir 8.2.4.5 pastraipų bandymais, kaip reikalaujama 7.2.3.1.3 pastraipoje.

1.3. **Juostų tvirtumo bandymas po kondicionavimo**

Pagal 7.2.4.2 pastraipoje aprašytą tvarką, po kondicionavimo pagal 8.2.5.2.1–8.2.5.2.5 pastraipų reikalavimus.

1.3.1. *Juostų tvirtumo bandymas po dilinimo*

Pagal 7.2.4.2 pastraipoje aprašytą tvarką, po kondicionavimo pagal 8.2.5.2.6 pastraipoje aprašytus reikalavimus.

1.4. **Trumpojo slydimo bandymas**

Pagal šios taisyklės 8.2.3 pastraipoje aprašytą tvarką.

1.5. **Energijos sugertis**

Pagal šios taisyklės 7.1.2 pastraipos nuostatas.

1.6. **Vaikų apsaugos priemonės techninių savybių reikalavimų patikrinimas atliekant atitinkamą dinaminį bandymą**

Pagal 8.1.3 pastraipoje nustatytas nuostatas, su bet kuria sagtimi, kuri anksčiau buvo kondicionuota pagal 7.2.1.7 pastraipos reikalavimus, laikantis atitinkamų 7.1.4 pastraipos reikalavimų (bendras vaikų apsaugos įrenginio veikimas) ir 7.2.1.8.1 pastraipos reikalavimų (bet kurios sagties veikimas, esant apkrovai).

1.7. **Temperatūros bandymas**

Pagal šios taisyklės 7.1.5 pastraipos nuostatas.

2. BANDYMŲ DAŽNUMAS IR REZULTATAI

2.1. Bandymų dažnis pagal 1.1–1.5 ir 1.7 pastraipų reikalavimus turi būti statistiškai kontroliuojamas ir taikoma atsitiktinė atranka pagal vieną iš reguliaraus kokybės užtikrinimo metodikų, ir bandymai turi būti atliekami ne rečiau kaip kartą per metus.

- 2.2. Būtiniosios „universaliosios“, „pusiau universalios“ ir „ribotosios“ kategorijos vaikų apsaugos įrenginių dinaminių bandymų, kaip nustatyta 1.6 pastraipoje, sąlygos

Vadovaudamasis atitinkamų institucijų nurodymais, patvirtinimo turėtojas vadovauja atitikties kontrolei, taikydamas gaminių partijų kontrolės metodą (2.2.1 pastraipa) arba taikydamas nuolatinės kontrolės metodą (2.2.2 pastraipa).

2.2.1. *Vaikų apsaugos priemonių partijų kontrolė*

- 2.2.1.1. Patvirtinimo turėtojas vaikų apsaugos priemones turi padalyti į partijas, kurias gaminant naudojamų medžiagų ir tarpinių gaminių (skirtinga rėmo spalva, skirtingai pagaminti diržai) požiūriu ir gamybos sąlygų požiūriu sudarytų kuo vienodesni gaminiai. Partijos dydis turi būti ne didesnis kaip 5 000 vienetų.

Susitarus su atitinkamomis institucijomis, bandymus gali atlikti techninės tarnybos institucijos, arba jie gali būti atliekami patvirtinimo turėtojo atsakomybe.

- 2.2.1.2. Laikantis 2.2.1.4 pastraipos nuostatų, iš kiekvienos partijos gaminių grupės, sudarančios ne mažiau kaip 20 % visos pagamintinos partijos kiekio, turi būti paimtas tam tikras pavyzdžių skaičius.

- 2.2.1.3. Vaikų apsaugos priemonių charakteristikos ir atliktinų dinaminių bandymų skaičius nurodyti 2.2.1.4 pastraipoje.

- 2.2.1.4. Kad būtų priimtina, vaikų apsaugos priemonių partija turi atitikti šias sąlygas:

Partijos dydis	Imčių/vaikų apsaugos priemonių charakteristikų skaičius	Bendras imčių skaičius	Priimtimumo kriterijus	Atmetimo kriterijus	Kontrolės tikslumo laipsnis
N<500	Pirmoji = 1GK Antroji = 1GK	1 2	0 1	— 2	Įprastas
500<N<5 000	Pirmoji = 1GK + 1PK Antroji = 1GK + 1PK	2 4	0 1	2 2	Įprastas
N<500	Pirmoji = 2GK Antroji = 2GK	2 4	0 1	2 2	Griežtesnis
500<N<5 000	Pirmoji = 2GK + 2PK Antroji = 2GK + 2PK	4 8	0 1	2 2	Griežtesnis

Pastaba:

GK = žymi griežtesnę konfigūraciją (blogiausi iš geriausių rezultatų, gautų suteikiant patvirtinimą arba patvirtinimo pratęsimą);
PK = žymi paprastesnę konfigūraciją (geriausi rezultatai, gauti suteikiant patvirtinimą arba patvirtinimą pratęsimą).

Ši dvigubos atrankos schema veikia taip:

Įprastos kontrolės atveju, jei pirmojoje imtyje įrenginių su trūkumais nerandama, partija priimama nebandant antrosios imties. Jei toje grupėje yra du įrenginiai su trūkumais, partija atmetama. Galiausiai, jei toje grupėje yra vienas įrenginys su trūkumais, imama antroji imtis, ir, remiantis bendru skaičiumi, sprendžiama, ar laikomasi pirmiau pateiktos lentelės 5 stulpelyje nurodytos sąlygos.

Jei, iš 5 partijų paeilui dvi yra atmetamos, nuo įprastos kontrolės pereinama prie griežtesnės kontrolės. Įprasta kontrolė atnaujinama, jei priimamos 5 partijos iš eilės.

Jei nors viena partija atmetama, gamyba laikoma netinkama, ir partija negali būti išleista į apyvartą.

Jei, vykdant griežtesnę kontrolę, atmetamos 2 partijos iš eilės, taikomos 13 pastraipos nuostatos.

- 2.2.1.5. Vaikų apsaugos priemonių atitikties kontrolė pradedama vykdyti nuo partijos, kuri yra pirmoji po partijos, tikrintos atliekant gamybos tinkamumo bandymą.
- 2.2.1.6. Bandymų rezultatai, aprašyti 2.2.1.4 pastraipoje, neturi viršyti L; čia L – kiekvienam patvirtinimo bandymui nustatyta ribinė vertė.
- 2.2.2. *Nuolatinė kontrolė*
- 2.2.2.1. Patvirtinimo turėtojas turi būti įpareigotas vykdyti nuolatinę gamybos kokybės kontrolę, pagrįstą statistikos principais ir atranka. Susitarus su atitinkamomis institucijomis, bandymus gali atlikti techninės tarnybos institucijos, arba jie gali būti atliekami patvirtinimo turėtojo, kuris yra atsakingas už gaminio atsekamumą, atsakomybe.
- 2.2.2.2. Imtys imamos vadovaujantis 2.2.2.4 pastraipos nuostatomis.
- 2.2.2.3. Vaikų apsaugos priemonių charakteristikos atrenkamos atsitiktine tvarka, ir 2.2.2.4 pastraipoje aprašyta tvarka atliekami bandymai.
- 2.2.2.4. Kontrolė turi atitikti toliau pateiktus reikalavimus.

Vaikų apsaugos priemonių imtis	Kontrolės tikslumo laipsnis
0,02 % – iš kiekvienos 5 000 pagamintų vienetų grupės atrenkama viena vaikų apsaugos priemonė	Įprastas
0,05 % – iš kiekvienos 2 000 pagamintų vienetų grupės atrenkama viena vaikų apsaugos priemonė	Griežtesnis

Ši dvigubos atrankos schema veikia taip:

Jei vaikų apsaugos priemonė laikoma atitinkančia reikalavimus, gamyba pripažįstama atitinkančia reikalavimus.

Jei vaikų apsaugos priemonė neatitinka reikalavimų, imama antra vaikų apsaugos priemonė.

Jei antra vaikų apsaugos priemonė atitinka reikalavimus, gamyba pripažįstama atitinkančia reikalavimus.

Jei abi (pirmoji ir antroji) vaikų apsaugos priemonės neatitinka reikalavimų, gamyba laikoma neatitinkančia reikalavimų, ir vaikų apsaugos priemonės, kuriose gali būti tokių pačių trūkumų, turi būti išimtos iš apyvartos, ir turi būti imtasi priemonių gamybos atitikčiai atstatyti.

Griežtesnė kontrolė vietoj įprastos kontrolės pradedama taikyti tuo atveju, jei iš 10 000 paeiliui pagamintų vaikų apsaugos priemonių pagaminta produkcija turėjo būti du kartus išimta iš apyvartos.

Įprasta kontrolė atnaujinama, jei reikalavimus atitinka 10 000 iš eilės pagamintų vaikų apsaugos priemonių.

Jei produkcija, kuriai taikoma griežtesnė kontrolė, 2 kartus iš eilės turėjo būti išimta iš apyvartos, taikomos 13 pastraipos nuostatos.

- 2.2.2.5. Nuolatinė vaikų apsaugos priemonių kontrolė pradedama vykdyti baigus gamybos tinkamumo bandymą.
- 2.2.2.6. Bandymų rezultatai, aprašyti 2.2.2.4 pastraipoje, neturi viršyti L; čia L – kiekvienam patvirtinimo bandymui nustatyta ribinė vertė.

- 2.3. Transporto priemonėje „įmontuotų“ specialių įtaisų atveju turi būti taikomas toks dažnumas:
Vaikų apsaugos įrenginiai, išskyrus paaukštintas sėdynes:	kartą per 8 savaites
Paaukštintos sėdynės:	kartą per 12 savaitių
- Per kiekvieną bandymą turi būti laikomasi visų reikalavimų, pateiktų 7.1.4 ir 7.2.1.8.1 pastraipose. Jei per metus atliekamų bandymų rezultatai atitinka nustatytuosius, gamintojas, susitaręs su kompetentinga institucija, bandymų dažnį gali sumažinti:
Vaikų apsaugos įrenginiai, išskyrus paaukštintas sėdynes:	kartą per 16 savaitių
Paaukštintos sėdynės:	kartą per 24 savaites
- Tačiau leistinas mažiausias vieno bandymo per metus dažnumas, jei per metus pagaminama 1 000 vaikų apsaugos priemonių arba mažiau.
- 2.3.1. Specialių transporto priemonių įtaisų atveju pagal 2.1.2.4.1 pastraipą vaikų apsaugos įrenginio gamintojas gali pasirinkti produkcijos atitikties metodikas arba pagal 2.2 pastraipą (bandymo sėdynėje), arba pagal 2.3 pastraipą (transporto priemonės kėbulo korpuse).
- 2.3.2. Jei bandomoji imtis neišlaiko tam tikro bandymo, turi būti atlikti dar mažiausiai trys tokie patys bandymai su kitomis imtimis. Jei įrenginys neišlaiko vieno iš dinaminių bandymų, produkcija laikoma neatitinkančia reikalavimų, ir bandymai turi būti atliekami dažniau, jei pagal 2.3 pastraipą jie buvo atliekami rečiau, taip pat būtina imtis reikiamų priemonių produkcijos atitikčiai atkurti.
- 2.4. Jei pagal 2.2.1.4, 2.2.2.4 arba 2.3.2 pastraipas nustatoma, kad produkcija neatitinka reikalavimų, patvirtinimo turėtojas arba tinkamai įgaliotas jo atstovas turi:
- 2.4.1. informuoti tipo patvirtinimą suteikusia kompetentingą instituciją ir nurodyti, kokių veiksmų buvo imtasi, kad būtų atkurta produkcijos atitiktis.
- 2.5. Gamintojas kompetentingą instituciją kas ketvirtį turi informuoti apie tai, kiek kiekvieno patvirtinimo numerio produkcijos pagaminta, ir pateikti identifikavimo, kurie gaminiai atitinka patvirtinimo numerį, priemones.
-

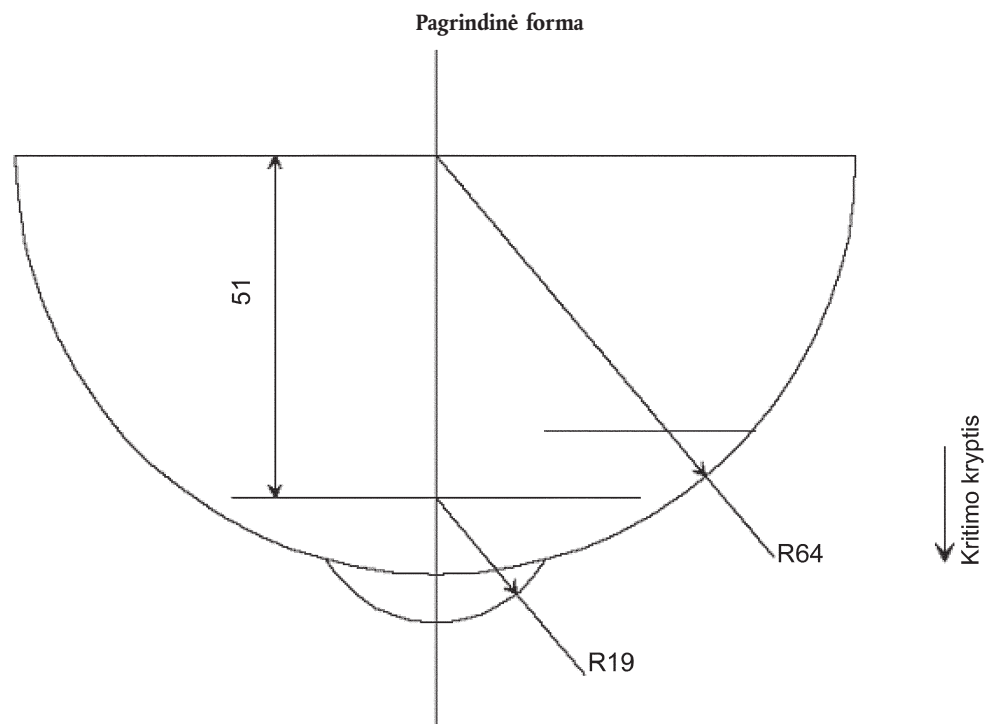
17 PRIEDAS

ENERGIJĄ SUGERIANČIOS MEDŽIAGOS BANDYMAS

1. PAGRINDINĖ FORMA

- 1.1. Pagrindinė forma – tai tvirtos medienos pusrutulius su pridėtais mažesniais rutulio formos segmentais, kaip parodyta A pav. Ji turi būti sukonstruota taip, kad būtų galima laisvai mesti išilgai pažymėtos ašies ir kad būtų galima sumontuoti akcelerometrą pagreičiui išilgai kritimo krypties matuoti.
- 1.2. Bendra pagrindinės formos masė, įskaitant akcelerometrą, turi būti $2,75 \pm 0,05$ kg.

A pav.

2. MATAVIMO ĮRANGA

Bandymo metu turi būti fiksuojamas pagreitis; naudojama įranga pagal duomenų perdavimo kanalo klasę 1 000, kaip nustatyta naujausioje ISO 6487 versijoje.

3. PROCEDŪRA

- 3.1. Bandymas turi būti atliekamas su visiškai surinktu vaikų apsaugos įrenginiu, kurį leidžiama pakeisti tik tiek, kad būtų užtikrintos reikiamos vietos atramai (tiesiai po smūgio tašku) ir smogtuvui, ir taip, kad pakeitimui turėtų kuo mažesnę poveikį įrenginio veikimui.
- 3.2. Surinktas vaikų apsaugos įrenginys turi būti visiškai įtvirtintas laikant už išorinio paviršiaus, esančio smūgio srityje, ir tiesiai po smūgio tašku turi būti atremtas į lygų standų pagrindą, pvz., tvirtą betono plokšę.
- 3.3. Pakelkite pagrindinę formą į $100 -0/+5$ mm aukštį nuo atitinkamo viršutinio surinkto vaikų apsaugos įrenginio paviršiaus iki žemiausio pagrindinės formos taško ir paleiskite kristi. Užfiksuokite pagrindinės formos pagreitį per susidūrimą.

18 PRIEDAS

PRIEMONIŲ SU ATLOŠAIS IR APGRĘŽTOJOJE PADĖTYJE NAUDOJAMŲ PRIEMONIŲ SRITIES, Į KURIAŲ GALI ATSTITRENTI GALVA, NUSTATYMO BŪDAS, APIBRĖŽIANT MAŽIAUSIĄ ŠONINIŲ SPARNŲ DYDĮ

1. Padėkite įtaisą ant 6 priede aprašytos bandymų sėdynės. Atlošiamieji įtaisai turi būti nustatyti į pačią stačiausią padėtį. Mažiausią manekeną sumontuokite į įtaisą pagal gamintojo nurodymus. Ant atlošo, tame pačiame horizontaliame lygyje kaip mažiausio manekeno petys, per 2 cm į vidų nuo išorinio rankos krašto esančiame taške pažymėkite „A“ tašką. Visi vidiniai paviršiai, esantys virš horizontalios plokštumos, kertančios A tašką, turi būti padaryti iš energiją sugeriančios medžiagos, išbandytos pagal 17 priedą. Ši medžiaga turi dengti vidinius atlošo paviršius ir šoninius sparnus, įskaitant vidinius šoninių sparnų kraštus (spindulio zona). Energiją sugerianti medžiaga gali būti neatsiejama vaiko sėdynės dalis. Nešiojamųjų lopšių atveju, kai simetriškai įrengti manekeno negalima pagal įrenginio ir gamintojo nurodymus, apatinė ploto, kuriame turi būti naudojama 17 priedo reikalavimus atitinkanti medžiaga, riba turi būti visos sritys į priekį nuo mažesnio manekeno peties užpakalinės dalies, kai matuojama šiam manekenui esant nešiojamajame lopšyje, nepalankiausioje gamintojo nurodymus atitinkančioje padėtyje, o lopšiui esant ant bandymų stendo.

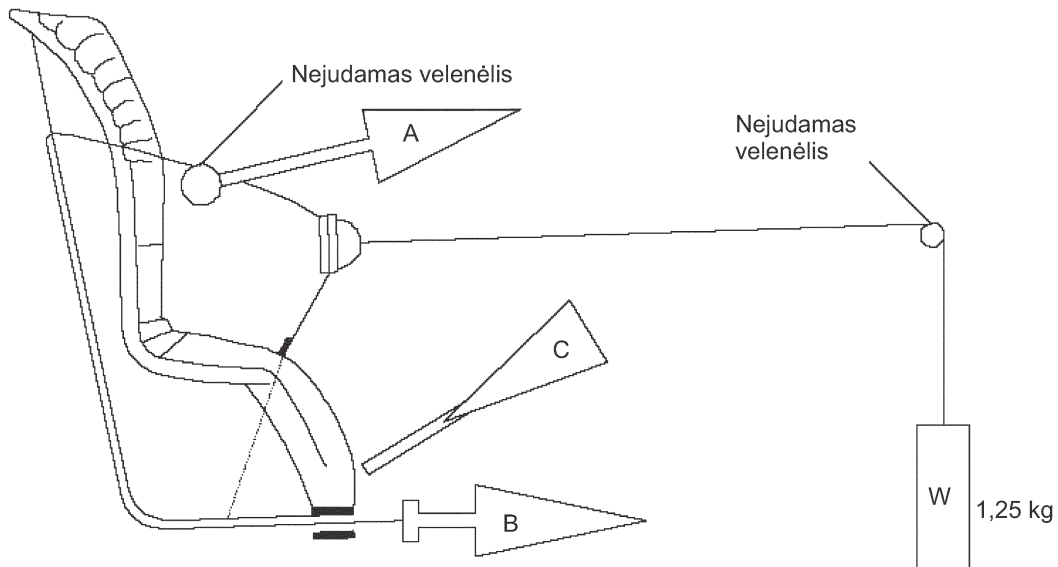
Jei simetriškai įrengti manekeną lopšyje galima, visi vidaus paviršiai turi būti padengti 17 priedo reikalavimus atitinkančia medžiaga; ši medžiaga kartu su vidaus konstrukcija turi padėti pasiekti reikiamą tikslą; techninė tarnyba gali įvertinti šį aspektą atlikdama tolesnius bandymus.

2. Apgręžtojoje padėtyje naudojamų priemonių atveju turi būti mažiausiai 90 mm storio šoniniai sparnai, matuojant nuo atlošo paviršiaus vidurio. Šie šoniniai sparnai turi prasidėti horizontalioje plokštumoje, kirsti „A tašką“ ir eiti sėdynės atlošo link. Pradedant nuo 90 mm žemiau atlošo viršaus esančio taško, šoninio sparno storis gali būti tolygiai mažinamas.
3. 2 pastraipos reikalavimas dėl mažiausio šoninių sparnų dydžio netaikomas II ir III svorio grupės vaikų apsaugos įrenginių specialių transporto priemonių kategorijoje, kai naudojama bagažo skyriuje pagal šios taisyklės 6.1.2 pastraipą.

19 PRIEDAS

TIESIAI ANT VAIKŲ APSAUGOS ĮRENGINIŲ MONTUOJAMŲ REGULIATORIŲ KONDICIONAVIMO
APRAŠAS

1 pav.

1. METODAS

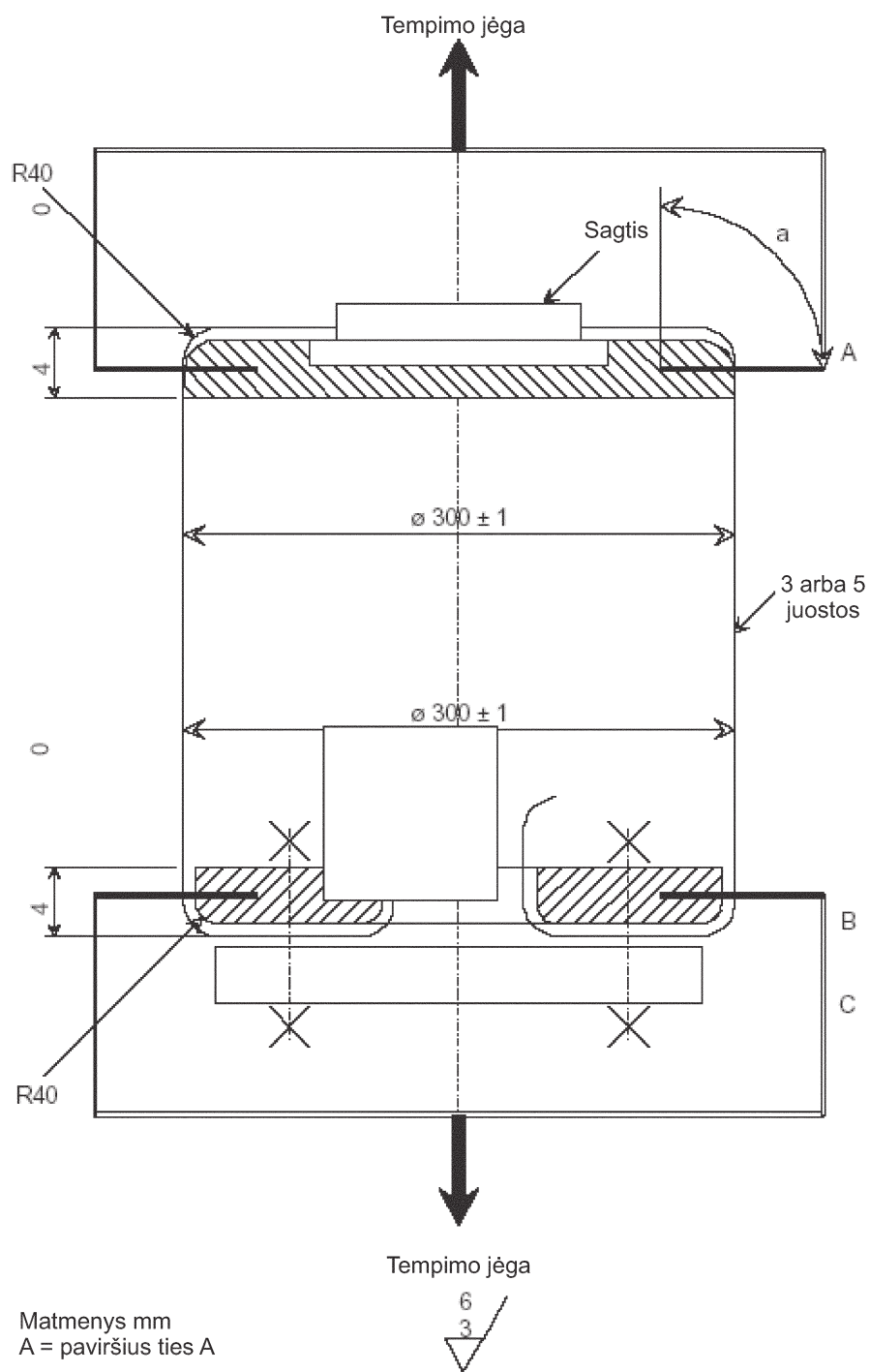
- 1.1. Juostą nustačius į 8.2.7 pastraipoje aprašytą pradinę padėtį, traukdami laisvąjį juostos galą, ištraukite mažiausiai 50 mm integruoto diržo komplekto juostos.
- 1.2. Sureguliuotą integruoto diržo dalį pritvirtinkite prie traukimo įtaiso A.
- 1.3. Įjunkite reguliatorių ir į integruotą įrenginį įtraukite mažiausiai 150 mm juostos. Tai yra pusė vieno ciklo, ir traukimo įtaisas A nustatomas į didžiausio juostos ištraukimo padėtį.
- 1.4. Laisvąjį juostos galą prijunkite prie traukimo įtaiso B.

2. CIKLAS YRA TOKS:

- 2.1. B patraukite mažiausiai 150 mm, kol A atleis įtempimą, taikomą integruotam įrenginiui.
- 2.2. Įjunkite reguliatorius ir patraukite A, kol B neatlieka laisvojo juostos galo tempimo.
- 2.3. Veiksmo pabaigoje išjunkite reguliatorių.
- 2.4. Pakartokite ciklą, kaip nustatyta 7.2.2.7 pastraipoje.

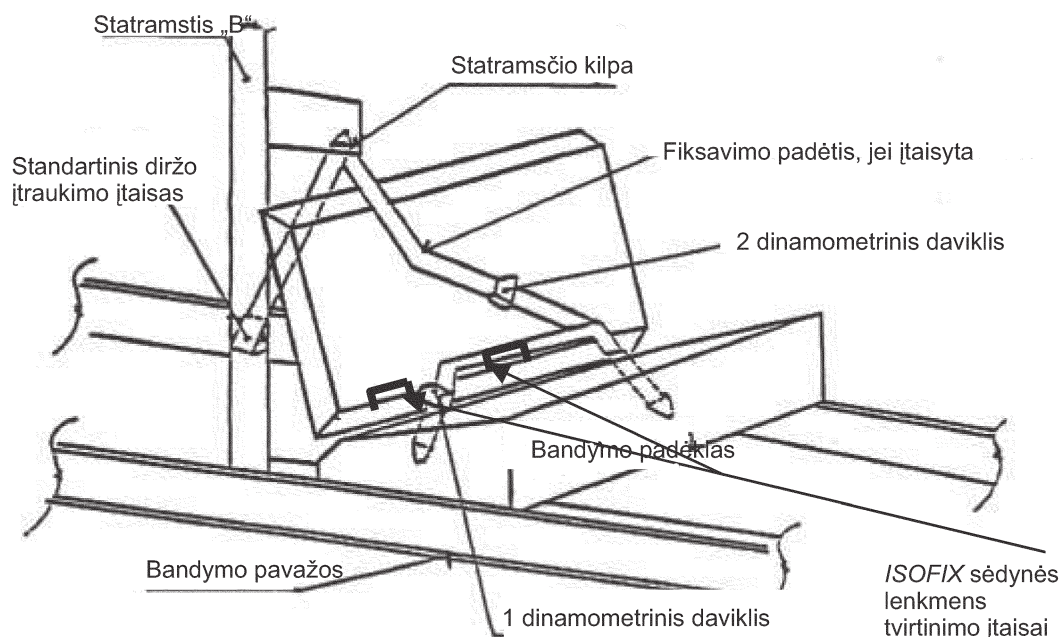
20 PRIEDAS

ĮPRASTAS SAGTIES TVIRTUMO BANDYMO ĮTAISAS

21 PRIEDAS

DINAMINIO SUSIDŪRIMO BANDYMO ĮRENGINYS

1. METODAS

1.1. Tik juosmens diržas

1 dinamometrinių daviklių pritaisykite išorinėje padėtyje, kaip parodyta paveiksle. Įmontuokite vaikų apsaugos įrenginį ir įtempkite diržą išorinėje padėtyje, kad būtų užtikrinama $75 \text{ N} \pm 5 \text{ N}$ apkrova.

1.2. Juosmens ir įstrižas diržas

1.2.1. 1 dinamometrinių daviklių pritaisykite išorinėje padėtyje, kaip parodyta paveiksle. Įtaisykite vaikų apsaugos įrenginį į teisingą padėtį. Jei fiksavimo įtaisas pritaisytas prie vaikų apsaugos įrenginio ir daro poveikį įstrižam diržui, antrąjį dinamometrinių daviklių įtaisykite tinkamoje padėtyje už vaikų apsaugos įrenginio, tarp fiksavimo įtaiso ir sagties, kaip parodyta anksčiau. Jei nėra pritaisyta joks fiksavimo įtaiso arba jei fiksavimo įtaisas pritaisytas prie sagties, dinamometrinių daviklių įtaisykite patogioje vietoje tarp statramsčio kilpos ir vaikų apsaugos įrenginio.

1.2.2. Sureguliuokite diržo juosmens dalį, kad ties 1 dinamometriniu davikliu būtų užtikrinama $50 \text{ N} \pm 5 \text{ N}$ apkrova. Kreida ant juostos pažymėkite vietą, kurioje ji eina per imituojamą sagtį. Laikydami diržą toje padėtyje, sureguliuokite įstrižainę, kad ties 2 dinamometriniu davikliu būtų užtikrinama $50 \text{ N} \pm 5 \text{ N}$ apkrova, arba fiksodami juostą vaikų apsaugos įrenginio juostos fiksavimo įtaise, arba traukdami diržą prie standartinio įtraukimo įtaiso.

1.2.3. Iš įtraukimo įtaiso ritės ištraukite visą juostą ir, vyniodami ją iš naujo, nustatykite $4 \pm 3 \text{ N}$ diržo įtempimą tarp įtraukimo įtaiso ir statramsčio kilpos. Ritė prieš dinaminį bandymą turi būti užfiksuota. Atlikite dinaminį susidūrimo bandymą.

1.2.4. Prieš ruošdamiesi patikrinkite vaikų apsaugos įrenginį, kad būtų nustatyta, ar laikomasi 6.2.1.3 pastraipos reikalavimų. Jei dėl kampo funkcijos pokyčio pasikeičia įrenginio įtempimas, patikrinkite sąlygas, dėl kurių susidaro labiausiai atleista padėtis, pasiruoškite ir įtempkite iki didžiausio įtempimo padėties; tuomet iš naujo nustatykite vaikų apsaugos įrenginį į nepalankiausią padėtį ir iš naujo neįtempkite suaugusiųjų diržo. Atlikite dinaminį bandymą.

1.3. **ISOFIX priedas**

Skirtas ISOFIX vaikų apsaugos priemonei su reguliuojamos padėties sėdynės lenkmens ISOFIX tvirtinimo įtaisais. Pritvirtinkite neapkrautą ISOFIX vaikų apsaugos priemonę prie sėdynės lenkmens tvirtinimo vietų H1-H2, kad ji būtų bandymui tinkamoje padėtyje. Leiskite, kad ISOFIX vaikų apsaugos įrenginio fiksavimo mechanizmai patemptų neapkrautą ISOFIX vaikų apsaugos priemonę link sėdynės lenkmens. Papildoma 135 ± 15 N jėga paspauskite įrenginį bandymų stendo sėdynės pagalvėlės paviršiui lygiagrečiai plokštuma link sėdynės lenkmens, kad įveiktumėte ISOFIX vaikų apsaugos priemonės ir sėdynės pagalvėlės trinties jėgą, taip padidindami fiksavimo mechanizmo savaiminio tempimo poveikį. Poveikio jėgos kryptinė linija turi sutapti arba beveik sutapti su centrine ISOFIX vaikų apsaugos įrenginio linija ir būti ne aukščiau kaip 100 mm virš bandymų stendo pagalvėlės paviršiaus. Prireikus viršutinį diržą sureguliuokite taip, kad būtų užtikrinama 50 ± 5 N (*) apkrova. Pagal šiuos reikalavimus sureguliuotą ISOFIX vaikų apsaugos priemonę, įtaisysite tinkamą bandymų manekoną.

Pastaba

1. Pagal 1.1 ir 1.2 pastraipą montuojama apsaugos įrenginyje įtaisius manekoną.
2. Kadangi, sumontavus vaikų apsaugos įrenginį, putplasčio padėklas susispaus, dinaminis bandymas turi būti atliktas po montavimo praėjus ne daugiau kaip 10 minučių. Kad padėklas galėtų grįžti į pradinę padėtį, tarp dviejų bandymų, kuriuose naudojamas tas pats padėklas, turi praeiti mažiausiai 20 minučių.
3. Tiesiai ant diržo juostos įtaisyti dinamometriniai davikliai gali būti atjungti elektriniu būdu, bet per dinaminį bandymą turi būti palikti savo vietoje. Kiekvieno daviklio masė neturi būti didesnė kaip 250 gramų. Juosmens juostos dinamometrinis daviklis gali būti pakeistas tvirtinimo vietoje įtaisytu dinamometriniu davikliu.
4. Jeigu apsaugos įrenginiai sumontuoti su įtaisais, kurių paskirtis padidinti saugos diržų įtempimą, bandymo metodas turi būti toks: vaikų apsaugos įrenginį sumontuokite taip, kaip reikalaujama šiame priede, tada naudokite įtempimo įtaisą, kaip nurodyta gamintojo nurodymuose. Jei įtaisas negali būti naudojamas dėl per didelio įtempimo, tai toks įtaisas laikomas nepriimtiniu.
5. Vaikų apsaugos priemonės neturi veikti jokios kitos jėgos, išskyrus būtiniausias norint užtikrinti tinkamas montavimo jėgas, kaip nurodyta 1.1 ir 1.2.2 pastraipose.
6. Jei nešiojamasis lopšys montuojamas taip, kaip aprašyta 8.1.3.5.6 pastraipoje, turi būti imituojama suaugusiojo saugos diržo ir apsaugos įrenginio jungtis. Laisvas 500 mm ilgio suaugusiojo saugos diržo galas (išmatuotas, kaip aprašyta 13 priede) 13 priede aprašyta tvirtinimo plokštele prijungiamas prie nurodytų tvirtinimo vietų. Tada apsaugos įrenginys prijungiamas prie laisvojo suaugusiojo saugos diržo galo. Suaugusiojo saugos diržo įtempimas, išmatuotas tarp tvirtinimo vietos ir apsaugos įrenginio, turi būti 50 ± 5 N.

(*) Jei apsaugos įrenginiai sumontuoti su įtaisais, kurių paskirtis padidinti viršutinio diržo įtempimą, bandymo metodas turi būti toks: ISOFIX vaikų apsaugos įrenginį sumontuokite taip, kaip reikalaujama šiame priede, tada naudokite įtempimo įtaisą, kaip nurodyta gamintojo nurodymuose. Jei įtaisas negali būti naudojamas dėl per didelio įtempimo, tai toks įtaisas laikomas nepriimtiniu.

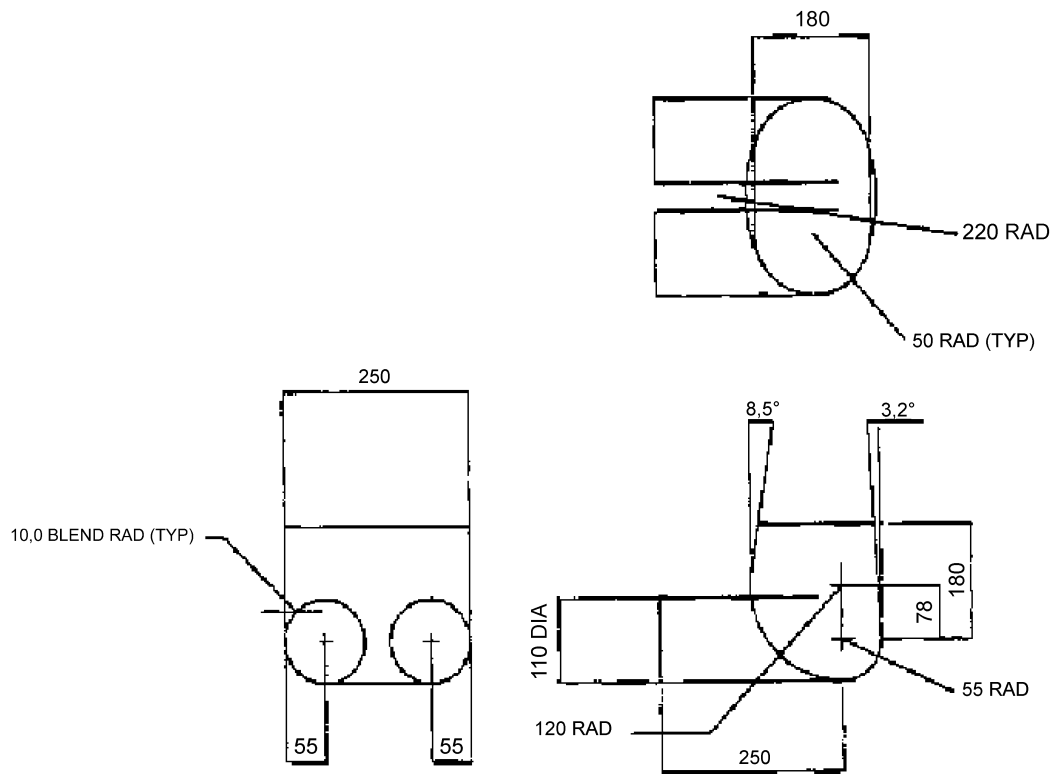
22 PRIEDAS

APATINĖS LIEMENS DALIES BLOKO BANDYMAS

1 pav.

Sutrumpintas manekeno P10 blokas

Medžiaga: EPS (40-45 g/l)

2 pav.

Paaukštėjimo traukimo bandymas, naudojant manekeno bloką

